ISSN 1814–4357

Дачникам садівникам городникам

Всеукраїнський щомісячний журнал

ДІМ • САД • ГОРОД

Передплатний індекс 74142

№3 БЕРЕЗЕНЬ 2008

Знайомтесь: нові сорти

Гінкго – лікує

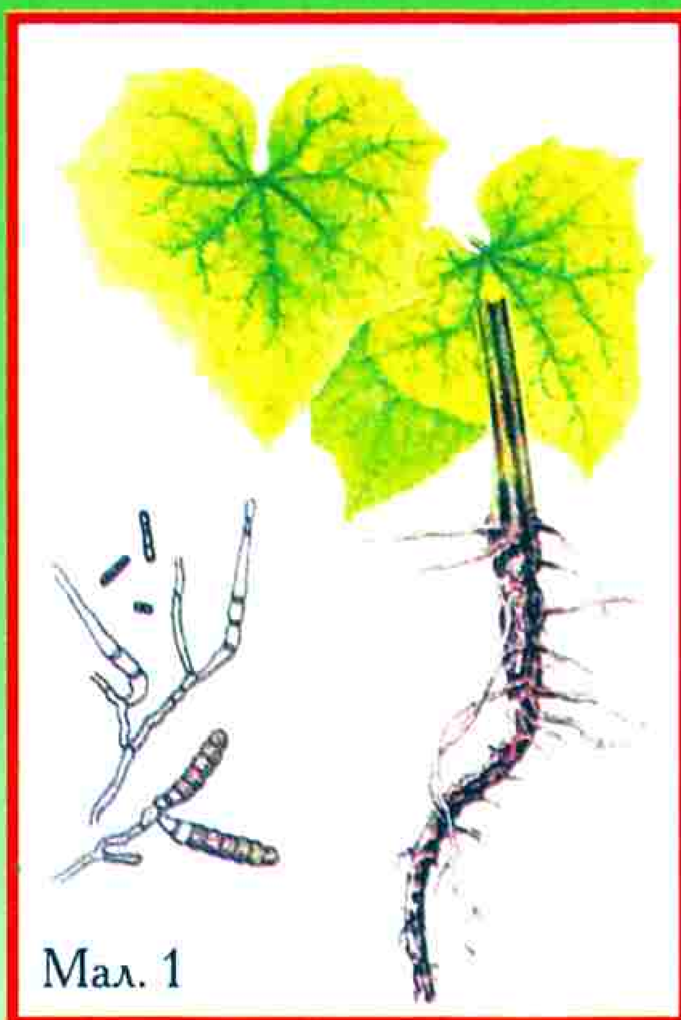
Квіти – сухоцвіти

Кореневі гнилі
овочевих культур та боротьба з ними

Коренева гниль уражує огірки, гарбузи, томати та інші овочеві культури. Проявляється ця хвороба на розсаді і дорослих рослинах, що плодоносять. У розсади гине кінчик головного кореня, буріє коренева шийка та корені. На уражених тканинах з'являється білий або рожевий наліт. Дорослі рослини відстають у рості, листя стає жовтим та засихає. Якщо висмикнути з ґрунту хворі рослини, то побачимо бурі з темним на літом корені (мал. 1). Невдовзі вся рослина засихає.

Основні причини ураження рослин кореневими гнилями — це ослаблення в наслідок тривалого похолодання, полив холодною водою, різкі коливання температури повітря і ґрунту, надлишкова вологість у теплицях, підсипання до коренів холодного ґрунту, висока концентрація добрив при підживленні, надлишкова щільність ґрунту, перегрів його до 30-35° та інші несприятливі фактори.

Мал. 1

Тим, у кого розсада вже вилягла з цієї причини, залишається лише поспівчувати.

Всім іншим радимо при вирощуванні розсади, разом з застосуванням агротехнічних заходів (проріджування посівів, раціональний полив теплою водою, розпушування ґрунту, регулювання теплового, світлового режиму та інше) обов'язково використовувати препарат **ПРЕВІКУР**, якому немає аналогів в Україні.

ПРЕВІКУР — це системний фунгіцид з властивостями стимулятора росту для захисту розсади овочевих культур (огірки, томати, перець, баклажани, капуста) та кавунів від кореневої та стеблової гнилей.

ПРЕВІКУР потрапляє в рослину не тільки через листя але й через корені, період захисної дії продовжується не менш ніж 10-14 днів.

Для захисту розсади проти кореневої та стеблової гнилей застосовується 0,15%-ний розчин препарату (15 мл препарату розчиняють в 10 л води), яким поливають ґрунт в момент висіву насіння або при появі сходів, використовуючи 2-4 л на 1 м кв., з наступним поливом через 4-6 тижнів.

Полив розсади слід проводити і при відсутності ознак хвороби з метою лікувальної профілактики.

Мал. 2

Слід пам'ятати, що попередити захворювання значно легше, ніж потім його лікувати.

Необхідно застосовувати препарат тільки при вологому субстраті, що сприяє легкому проникненню в кореневу зону рослин.

Також, **ПРЕВІКУР** використовують на огірках в теплицях та відкритому ґрунті проти несправжньої борошнистої роси (мал. 2). В період вегетації проводять обприскування листя рослин 0,2% розчином **ПРЕВІКУР**, з нормою витрати робочої рідини до 10 л на 1 сотку. Інтервал між обприскуваннями 8-14 днів у залежності від ступеню ураження.

Унікальною особливістю **ПРЕВІКУР**у - є також «**ефект стимуляції**» росту та розвитку рослин, завдяки якому ми отримуємо здорову та стійку до захворювання розсаду (мал. 3). Значно зменшується «стрес» у рослин при пересаджуванні з парників у теплиці або у відкритий ґрунт.

Для зручності використання в парниках і теплицях, ТМ «Зелений Світ» компанії «Байєр», розроблена «фірмова» упаковка: багатошарові полімерні пакети ємкістю 10 мл та флакони з пластику квадратного перерізу ємкістю 60 мл, 500 мл.

Здорова розсада, це високий урожай!

Кандидат сільськогосподарських наук,
О.О. Каушан

Мал. 3

Юридичні консультації

Рубрику веде
Т.В.Грабовська,
спеціаліст з правових питань

Права платників податків

Моєму синові 13 років, він отримав у спадок від сестри прабабусі земельну частку (пай). Спадщину ми оформляли у травні–червні 2006 р. Від податкової інспекції дізналися, що за отриману спадщину треба сплатити податок у сумі 13 відсотків від вартості земельного паю. Сплатити податок потрібно мені, оскільки син неповнолітній. Сума виходить велика. Я не працюю, чоловік підробляє на будівництві, але робота не завжди є. Навіть якщо і продати все господарство, то грошей не вистачить. Підкажіть, будь ласка, що нам робити і які тепер закони, куди нам звернутися?

А.П.,
Черкаська область, Корсунь-Шевченківський район

Указом Президента України від 08.08.95 №720/95 "Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям" (ст. 1) визначено, що паювання земель передбачає визначення величини земельної частки (паю) у колективній власності на землю кожного члена колективного сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського кооперативу, сільськогосподарського акціонерного товариства без виділення земельних ділянок у натурі (на місцевості).

Право на земельний пай засвідчується Сертифікатом на право на земельну частку (пай), який. видається сільською, селищною або міською радою.

Згідно із ст. 17 розділу X Земельного кодексу України всі сертифікати на право на земельну частку (пай), отримані громадянами, вважаються правовстановлюючими документами при реалізації ними права вимоги на відведення земельної частки (паю) у натурі (на місцевості) відповідно до законодавства.

Таким чином, сертифікат на право на земельну частку (пай) засвідчує право вимоги, тобто майнове право його власника (глави 12 та 13 Цивільного кодексу України.

Порядок оподаткування одержуваних громадянами доходів у вигляді об'єктів спадщини встановлено статтею 13 Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб" (далі – Закон), яка набрала чинності з 1 січня 2005 року.

Оподаткування об'єктів спадщини провадиться за ставками, встановленими окремими підпунктами цієї статті, величина яких залежить від об'єкта спадщини та ступеня спорідненя спадкодавця із спадкоємцем.

Об'єкти спадщини платника податку поділяються з метою оподаткування на об'єкти нерухомого майна, об'єкти рухомого майна; об'єкти комерційної власності; суми страхового відшкодування (страхових виплат) за страховими договорами, укладеними спадкодавцем, а також суми, що зберігається на пенсійному рахунку спадкодавця згідно з договором недержавного пенсійного страхування, пенсійного вкладу; кошти, а саме готівкові кошти або кошти, що зберігаються на рахунках спадкодавця, відкритих у банках та небанківських фінансових установах, у тому числі депозитні (ощадні), іпотечні сертифікати, сертифікати фонду операцій з нерухомістю.

Відповідно до частини "в" пп. 13.2.1 п. 13.2 ст. 13 Закону (станом на 2005–2006 рр.) оподаткуванню за ставкою п. 7.1 ст. 1 Закону – 13 відсотків підлягає вартість об'єктів комерційної власності, до яких, зокрема, віднесено корпоративні права та майнові права, успадкованих будь-якими особами незалежно від ступеня їхнього споріднення із спадкодавцем (до 1 січня 2007 року).

Разом з тим, Указом Президента України від 03.12.99 р. №1529/99 "Про невідкладні заходи щодо пришвидшення реформування аграрного сектору економіки" (п. "в" ст. 1) встановлено здійснення заходів щодо забезпечення протягом 2000–2002 років видачі в установленому порядку державних актів на право приватної власності на землю усім бажаючим власникам сертифікатів на право на земельну частку (пай).

Згідно із ст. 125–126 Земельного кодексу України право власності на земельну ділянку виникає після одержання її власником або користувачем документа, що посвідчує право власності земельною ділянкою та його державної реєстрації, тобто після одержання державного акта.

Земельні частки (паї), власникам яких видано державні акти про право власності на них, з метою оподаткування розглядаються як нерухомість, у т.ч. при оподаткуванні спадщини.

Отже, якщо одержано у спадщину земельний сертифікат (майнове право, яке з метою оподаткування розглядається як об'єкт комерційної власності поряд з корпоративним правом), а не державний акт на право власності на землю, то необхідно було до 1 квітня 2007 року подати до податкової інспекції за місцем своєї податкової адреси (місцем постійного або переважного проживання), річну декларацію, у якій зазначити вартість такого успадкованого земельного сертифіката, та сплатити за неї податок з доходів фізичних осіб за ставкою 13%.

Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб" (із змінами та доповненнями), передбачає рівні права та обов'язки для всіх платників податку, незалежно від їхнього віку, статі, сімейного становища тошо. Надання пільг усім платникам податку Законом передбачено у вигляді не введення до об'єкта оподаткування окремих видів доходів (п.4.3 ст. 4 Закону), надання податкового кредиту (ст. 5), а для малозабезпечених платників – ще й у вигляді податкової соціальної пільги (ст. 6 Закону).

У зв'язку з цим, неповнолітні діти, у разі отримання ними доходу у вигляді спадщини, до складу якої входять корпоративні права, є платниками податку. За неповнолітню дитину подати річну декларацію і забезпечити сплату податку згідно із статтею 18 Закону має опікун (піклувальник) – у Вашому випадку один із батьків.

Податковим органам законом не надано право звільняти платників податку від сплати будь-яких видів податків, у т. ч. податку з доходів фізичних осіб, одержаних у вигляді спадщини.

Водночас, платник податків має право вимагати розстрочення чи відстрочення його податкових зобов'язань, а орган, уповноважений приймати рішення з таких розстрочень, відстрочень, зобов'язаний задовольнити таку вимогу у разі, коли підстави, надані платником податків як обґрунтування такого розстрочення, відстрочення, є тотожними підставам, наданим іншими платниками податків, щодо податкових зобов'язань яких були прийняті відповідні рішення (пп. 14.4.4 п. 14.4 ст. 14 Закону України від 21.12.2000 N 2181 "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами").

Крім того, згідно із ст. 1 Закону України від 25.06.91 р. №1251-XII "Про систему оподаткування" місцевим радам надано право встановлювати додаткові пільги щодо оподаткування у межах сум, що надходять до їхніх бюджетів.

Урожай помідорів починається з розсади

Ясію помідори на розсаду чотири рази. Для надранньої культури для висаджування під плівкові укриття насіння висіваю 1–5 лютого. У цьому випадку врожай починаю збирати в третій декаді червня і до 1 серпня одержую по 6 кг плодів з 1 $м^2$.

Для ранньої культури насіння помідорів висіваю 1–5 березня і висаджую розсаду у відкритий ґрунт 1–5 травня. У цьому випадку врожай починає надходити на початку липня і на 1 серпня становить 3 кг з 1$м^2$.

Третій строк сівби насіння – 20–25 березня. Це для так званих помідорів масових термінів висаджування 10–15 травня.

Четвертий строк сівби насіння – 1–10 квітня для висаджування у відкритий ґрунт 15–20 травня. Ці помідори до 1 серпня тільки починають плодоносити. Кожен термін висаджування передбачає певну технологію вирощування і розсади, й культури. У деяких випадках вони подібні, зокрема, технологія вирощування розсади ранніх та надранніх помідорів.

Вирощування ранньої розсади помідорів

Щоб запобігти вірусним захворюванням, перед висівом насіння помідорів витримую 20 хвилин у 1%-ному розчині марганцевокислого калію з наступним промиванням у воді та підсушуванням. Насіння висіваю в ящичок на глибину 1,5–2 см з міжряддями 3 см. Оптимальна температура для проростання насіння помідорів – 23–25°С. Сходи з'являються, як правило, на 4–5-й день. Нижчі температури затримують появу сходів, а більш високі – призводять до їхнього ослаблення.

Як тільки з'являться сходи, вмикаю люмінесцентну лампу, бо природного світла в лютому не вистачає. Досвічую 14–16 годин, а на ніч лампу вимикаю. Цілодобове досвічування порушує ритм фізіологічних процесів і призводить до одержання виродливих рослин.

Краща температура для вирощування: у сонячні дні 21–23˚, а в хмарні 17–19°С як для сіянців, так і для розсади. Оптимальна температура вночі протягом усього періоду вирощування сіянців – 7–9°С. Це сприяє найбільш ранньому закладанню квіткових китиць і збільшенню кількості квіток на них.

Пікірую сіянці в касеті у віці 18–20 днів, коли утворяться 2–3 листочки. Такі сіянці приживлюються краще, ніж 10–12-денні, особливо в умовах знижених температур. Після пікірування температуру вночі потрібно підвищити до 11–14˚С.

Пікірування – це не біологічний, а організаційний захід вирощування розсади, тому що протягом трьох–п'яти тижнів заощаджує дефіцитну площу під лампою. Я пікірую насіння не в горщечки, а в касети, де рослини ростуть ще 2–3 тижні, а потім пересаджую їх з грудкою поживної суміші в горщечок. Успіх вирощування розсади в касетах забезпечує пухкий поживний субстрат і регулярні поливи. Дуже важливо подати повітря до коренів. Для цього касета (вона без дна) має стояти у піддоні на підставці.

У зв'язку з тим, що касети не завжди доступні, я використовую метод вирощування сіянців у трубочках з поліетиленової плівки діаметром 2–2,5 см, завдовжки 5–6 см. Плівку скріплюю скрепками або цвяхом, засипаю поживною сумішшю і ставлю їх впритул. Щоб у таких умовах добре розвивалася розсада, до коренів має надходити повітря. Тому такі трубочки треба ставити не на дно ємкості, а на сіточку.

Касети і трубочки дають змогу заощаджувати площу й одержувати високоякісну розсаду. Через 2–3 тижні сіянці з касет пересаджують у горщечки розміром 10х10 см. Площа живлення розсади – важливий фактор, що визначає її якість.

Городники часто прагнуть виростити розсаду з великим "забігом" і якомога економніше використовувати площу, тобто висіяти якнайраніше і густіше. Ці два бажання несумісні, тому що кожна рослина потребує належних світлових умов, визначеного повітряного і ґрунтового простору, що називається площею живлення. За надмірного загущення рослини пригнічують одна одну, отож від кволих, ослаблених рослин не дочекаєтесь гарного врожаю, особливо раннього. При цьому втрачається весь сенс розсадного способу. Якщо у вас мало розсадної площі, краще висійте насіння пізніше, оскільки в молодшому віці рослини потребують меншої площі живлення.

Особливу увагу я приділяю створенню пухкої поживної суміші. Найчастіше використовую дві–три частини добре розкладеного перегною, одну частину землі й одну частину піску. На один літр суміші додаю столову ложку попелу.

У зв'язку з тим, що перегній може бути різноякісний, добрива в суміш не додаю, а вношу в підживленні, щоб уникнути надлишку солей. За місяць до висіву суміш компостую для активації мікробіологічних процесів. З цією метою зволожую її і ставлю в темне приміщення.

Під час внесення добрив треба враховувати, що помідори, перець, баклажани у перший період життя дуже чутливі до внесення фосфорних добрив, які прискорюють цвітіння й плодоутворення. Надлишок азотних добрив, особливо за знижених температур, зменшує стійкість рослин до хвороб, послаблює плодоутворення, затримує достигання. Посилене калійне живлення, особливо за недостатнього освітлення, підвищує стійкість рослин.

Розсаду я підживлюю 2–3 рази: перший раз до утворення 2–3 справжніх листочків з розрахунку 0,5 г аміачної селітри, 4 г суперфосфату, 1,5 г сірчанокислого калію на 1 л води. У другому й третьому підживленнях (через кожних 10 днів) дози добрив подвоюю.

Вирощую розсаду при помірному водопостачанні – не часто, але рясно. Надлишок вологи призводить до надмірного зманіження рослин, а нестача – до одержання пригнічених рослин, які після пересаджування в поле продовжують відставати в рості і дають низькі врожаї.

Багатьох городників цікавить, як зберегти отриманий "забіг" у вирощуванні розсади після пересаджування в поле. Як зробити, щоб у розсади збереглася максимальна кількість листків після пересаджування у відкритий ґрунт і вона швидше почала рости? Для цього існує особливий режим вирощування протягом 10–12 днів до висаджування. Зменшують поливи рослин, не допускаючи в'янення, відкривають вентиляційні прорізи для того, щоб підсилити рух повітря, знизити температуру практично до рівня зовнішньої (за винятком періоду заморозків і тривалих знижених температур) .

Вирішальну роль у світловому загартовуванні розсади відіграють ультрафіолетові промені. Вони повністю поглинаються склом, частково – плівкою, і тому розсада, висаджена з цих споруд у відкритий ґрунт без передсадивної підготовки, може загинути від сонячних опіків.

Отже, щоб одержати міцні загартовані рослини, за 10–12 днів до висаджування над розсадою треба знімати будь-яке накриття – скло, плівку, виносити її з кімнати на балкон. Тут важлива поступовість: перші дні на кілька годин, а потім – цілодобово. Заключний акорд процесу загартовування – підживлення мінеральними добривами з підвищеними дозами калійних для збільшення всисної сили коренів після пересаджування. Для цього в 1 л води розчиняють 1 г аміачної селітри, 4 г суперфосфату і 6–7 г сульфату калію або калімагнезії.

Готова до висаджування 60–65-денна розсада ранніх помідорів має 8–9 листочків, масу надземної частини 20–25 г, дві китиці з квітками, що розкриваються на першій з них. Треба бути готовим до того, що висаджування розсади в ранній термін – на 20–25 днів раніше масового садіння – потрібно супроводжувати додатковими засобами щодо захисту від заморозків: задимленням, дощуванням насаджень, застосуванням паперових ковпаків, пластмасових пляшок тощо.

Вирощування розсади для масових строків висаджування

Для висаджування у відкритий ґрунт 10–15 травня розсаду вирощують до 45–50 днів з пікіруванням сіянців, а 15–20 травня у віці 35–40 днів – без пікірування безпосереднім висівом насіння у ґрунт парника.

Насіння перед сівбою протруюють протягом 20 хвилин в 1%-ному розчині марганцевокислого калію. Сіянці вирощують у ящичках з площею живлення 3х1,5–2 см. Варто пам'ятати, що вік сіянців треба збільшити до 15–18 днів. Під час вирощування безгорщечкової розсади у плівкових парниках на родючих чорноземних ґрунтах немає необхідності використовувати насипний ґрунт, треба поліпшувати поживні й водно-фізичні властивості доступними місцевими матеріалами. Для цього на 1 м² вносять по 2–3 відра перегною, торфу чи добре розкладеного компосту в 5–10-сантиметровий шар. Саме на цій глибині розміщена основна маса коренів. З мінеральних добрив у цей шар під розсаду помідорів треба додати 15–20 г аміачної селітри, 80–100 г суперфосфату, 30–35 г сірчанокислого калію або інших калійних добрив.

Насіння пікірують у парник 10–15 квітня, як тільки дозріє ґрунт. У цей період його температура о 8-й годині ранку в плівковому парнику на глибині 5 см дорівнює

Дім·сад·город №3 2008 р.

Щомісячний виробничо-практичний журнал

Засновник і видавець — КП "Редакція журналу "Дім, сад, город"

Зареєстрований Міністерством інформації України, серія КВ, №3536 від 23.10.98 р.

Видається з січня 1989 р.

12–14°С. За такої температури ґрунту можна починати пікірування, оскільки сіянці приживлюються вдень, коли температура сягає 17–20°С. Розсаду вирощують із площею живлення 7х7 см, тобто 200 штук на 1 $м^2$ чи 8х8 см – 150 штук на 1 $м^2$. Щоб зручніше було розпушувати ґрунт, можна збільшити міжряддя до 12–16 см, залишивши зазначену кількість рослин на 1 $м^2$.

Боротьба з перегріванням – відповідальний момент у вирощуванні розсади помідорів. Для підтримки температури не вище 25°С треба вентилювати парник. Особливу увагу слід приділяти захисту рослин від заморозків. Розсаду помідорів можна врятувати від заморозків до мінус 3–4°С поливанням ґрунту. У цьому випадку на поверхні плівки утворюється шар вологи, що поглинає довгохвильове інфрачервоне випромінювання. У разі сильних заморозків доцільно вночі застосовувати укриття другим шаром плівки. Оптимальну вологість повітря (60–65 відсотків) легко підтримувати регулярним провітрюванням парника. Вирощують розсаду за помірного водопостачання – не більше п'яти поливів за весь період з наступним інтенсивним провітрюванням парників. Підживлюють і загартовують розсаду масових строків висаджування так само, як і ранню.

Готова до висаджування розсада повинна бути міцна, мати висоту (до точки росту) не більше 18–20 см і 7–8 листків. Вирощування розсади без пікірування – найекономніший спосіб, успіх якого багато в чому залежить від створення родючого, пухкого, чистого від бур'янів субстрату.

Насіння висівають у середині квітня з міжряддями 12 см. Норма висіву 3–4 г насіння на 1 $м^2$. Після сівби поверхню обов'язково треба замульчувати плівкою. Це сприяє підвищенню температури ґрунту на 2–4°С вночі і 4–8°С вдень, що важливо для споруд без ґрунтового обігріву. Після появи перших паростків плівку негайно знімають. За середньої температури ґрунту 13–15°С масові сходи помідорів з'являються на 12–13-й день після сівби. Через 5–7 днів після появи сходів їх проривають, залишаючи по 250–300 шт. на 1 $м^2$. Особливу увагу приділяють загартовуванню розсади. Для цього за 10 днів до висаджування поступово знімають плівку над рослинами для того, щоб вони опромінювалися прямими сонячними променями, зменшують поливи.

Непередбачені затримки з висаджуванням можуть призвести до переростання розсади. Біологія росту така, що перші 2–3 тижні рослини ростуть дуже повільно, а після 30-денного віку – дуже швидко. Висока зовнішня температура ще більше прискорює цей процес. Наприклад, за денної температури 30°С приріст стебла за добу може сягати 5 см. Ефективним прийомом затримки росту стебла в цих умовах є підрізування коренів на глибині 5 см. У цьому випадку рослини спрямовують поживні речовини на відновлення кореневої системи. Вона інтенсивно росте у верхньому шарі і добре зберігається під час вибірки, а ріст стебла гальмується.

Не забудьте обробити розсаду бордоською рідиною для профілактики захворювання на фітофтору. Високих вам урожаїв!

Л. М. Шульгіна,
професор,
доктор сільськогосподарських наук,
м. Харків

Упродовж минулорічного вегетаційного сезону я випробував понад два десятки сортів картоплі. Переважна більшість з них добре себе зарекомендували. Тож хочу поділитися результатами своїх спостережень з читачами журналу "Дім, сад, город".

Нові сорти голландської селекції

Аріель – дуже ранній сорт. Кущі (бадилля) вищі за середні, напіврозлогі. Облистненість стебел висока. Листки великі, зеленого кольору. Стебла товсті, без антоціанового забарвлення. Цвітіння майже відсутнє. Інтенсивність росту бадилля висока. Надземна маса доволі стійка до фітофторозу. Гніздо компактне. Бульби великі і середньої величини, дрібних мало. Шкірка у бульб гладенька, жовтого кольору, вічка поверхневі. М'якуш світло-жовтий, під час варіння слаборозсипчастий, доброго смаку. Бульби овальної форми, стійкі до фітофтори, парші, раку, ризоктонії. Сорт стійкий до нематоди. Врожайність висока.

Леді Клер – ранній сорт. Кущі середньої висоти. Бульби овальної форми, середні та великі. Шкірка гладенька, жовта. Вічка поверхневі. М'якуш жовтий. Смакові якості високі.

Марлен – середньостиглий сорт. Кущі високі, прямостоячі. Облистненість стебла висока, листки середньої величини, темно-зелені. Стебла товсті, з середнім антоціановим забарвленням. Суцвіття середнього розміру, білі. Утворення ягід незначне. Надземна маса має високу стійкість до фітофторозу, також марлен доволі стійкий до деяких вірусних хвороб. Швидкість росту бадилля висока. Гніздо компактне, бульби переважно великі, овальної форми. Шкірка жовта, вічка середньої глибини, м'якуш жовтий, напіврозваристий, доброго смаку. Має високу стійкість до фітофтори бульб, раку, чорної ніжки, ризоктонії, нематоди, парші. Марлен – високоврожайний сорт, іноді дає дуже великі бульби.

Терра Голд – середньостиглий сорт. Кущі високі, напіврозлогі. Облистненість висока, листки середнього розміру, темно-зелені. Стебла товсті, антоціанове забарвлення відсутнє. Суцвіття середнього розміру, квітки білі. Утворення ягід незначне. Бадилля доволі стійке до фітофторозу. Інтенсивність росту бадилля висока. Гніздо дуже компактне, бульби дуже красиві, овальні, залягають неглибоко, великі та се-

Тайфун

Міранда

Знайомтесь: нові сорти

редніх розмірів, у кущі їх багато. Шкірка жовта, гладенька, чиста. Вічка поверхневі. М'якуш інтенсивно-жовтий, смакові якості відмінні. Дуже врожайний сорт, товарність також відмінна. Бульби мають високу стійкість до парші, фітофтори, раку, ризоктоніозу, чорної ніжки, дуплистості, розтріскування, залізистої плямистості, нематоди.

Марфона – ранній сорт. Кущі середньої висоти, напіврозлогі.

Облистненість висока, листки середнього розміру, зелені. Стебло товсте, антоціанове забарвлення незначне. Суцвіття середніх розмірів, квітки білі. Утворення ягід незначне. Бадилля доволі стійке до фітофторозу. Швидкість росту надземної маси середня. Гніздо компактне, бульби великі та середнього розміру, овальної форми. Шкірка жовта, гладенька. Вічка середньої глибини, м'якуш жовтий, доброго смаку. Врожайність висока, товарність теж доволі висока. Бульби стійкі до парші, фітофтори, раку, чорної ніжки, нематоди та деяких вірусних хвороб.

Агінес – середньостиглий сорт. Кущі високі, напіврозлогі. Облистненість висока, листки великі, зелені. Стебло товсте, із середнім антоціановим забарвленням. Суцвіття середніх розмірів, квітки рожеві, кількість їх на кущі середня. Бадилля має високу стійкість до фітофтори та інших хвороб. Швидкість росту бадилля середня. Сорт стійкий до нематоди. Гніздо компактне, бульби великі, ідеальної форми – видовжено-овальні. Середніх бульб небагато, дрібні майже не зустрічались. Шкірка гладенька, чиста, красива, жовтого кольору. Вічка поверхневі. М'якуш жовтий, нерозваристий, воскоподібний, дуже смачний. Врожайність доволі висока. Товарність та зовнішній вигляд бульб, на мій погляд, були найвищими з-поміж усіх сортів у 2007 р. Агінес дуже стійкий до парші, раку, чорної ніжки, ризоктонії, залізистої плямистості, дуплистості, розтріскування та виродження бульб. Стійкість до фітофтори бульб, вірусних хвороб також доволі висока. Хоча врожайність Агінес і дещо нижча, ніж у сорту Тайфун та така ж, як у сортів Джеллі, Мелодія, але він мені найбільше сподобався у 2007 р.

Мелодія – середньостиглий сорт. Кущі високі, напіврозлогі. Облистненість дуже висока. Листки великі, темно-зелені. Стебло товсте, зі слабким антоціановим забарвленням. Суцвіття середнє, квітки білі. Ягід утворюється небагато. Надзвичайно інтенсивне нагромадження маси бадилля, яке дуже стійке до фітофторозу. Гніздо бульб компактне, вони великі та середні, в кущі їх багато, дрібні майже не зустрічалися. Бульби округло-овальної форми. Шкірка гладенька, жовтого кольору. Вічка поверхневі. М'якуш жовтий, відмінного смаку, розварюється. Врожайність дуже висока. Бульби стійкі до фітофтори. Мають доволі високу стійкість до парші, раку, ризоктоніозу, чорної ніжки, залізистої плямистості, дуплистості, розтріскування, вірусних та мікоплазмових хвороб, нематоди. Тому Мелодію вважаю одним з найперспективніших сортів.

Також гарні результати дали нові німецькі сорти: Пірол, Фінка, Бонус, Верді, Фазан. Усі вони ранні, з жовтою шкіркою та м'якушем, доволі високою стійкістю до хвороб, урожайністю та смаком.

Румпель – середньоранній сорт польської селекції. Кущі дуже високі, напіврозлогі. Облистненість висока, листки середні, темно-зелені. Стебло товсте, із середнім антоціановим забарвленням. Суцвіття середнього розміру, квітки білі. Ягід утворюється небагато. Бадилля наростає надзвичайно швидко. Надземна маса дуже стійка до фітофтори та бактеріальних хвороб.

Гніздо компактне. Бульби середнього розміру та великі. В кущі їх дуже багато. Бульби округлої форми. Шкірка світло-рожева. Товарність трохи гірша, ніж в інших сортів. М'якуш білий, дуже смачний, розварюється. Вміст крохмалю високий (22%). Врожайність дуже висока, майже така, як у сорту Тайфун. Бульби теж дуже стійкі до фітофтори, парші, раку, ризоктонії, дуплистості, чорної ніжки, розтріскування, нематоди та вірусних і мікоплазмових хвороб. Румпель ідеально підхо-

Джеллі

дить для домашнього споживання, відгодівлі худоби, виробництва крохмалю, спирту тощо.

Не відстають і наші українські новинки. Такі сорти, як Вернісаж, Шанс, Удай, Поліська ювілейна, Поліське джерело, Ювіляр та деякі інші показали не гірші результати, ніж зарубіжні сорти.

Удай – середньостиглий сорт. Кущі дуже високі, прямостоячі, Облистненість середня. Листки середні, темно-зелені. Стебло товсте, антоціанове забарвлення стебла майже непомітне. Суцвіття велике, квітки білі. Утворення ягід інтенсивне. Ріст надземної маси дуже інтенсивний. Бадилля має високу стійкість до фітофтори. Бульби великі та середні, округло-овальної форми. Шкірка жовта, трохи лускувата. М'якуш кремовий, смачний. Вічка поверхневі. Врожайність висока. Удай також доволі стійкий до багатьох вірусних та бактеріальних хвороб.

Поліська ювілейна – середньопізній сорт. Кущі високі, напіврозлогі. Листки середніх розмірів, темно-зелені. Облистненість стебла висока. Стебло товсте, середньо забарвлене в антоціановий колір. Суцвіття середніх розмірів, квітки червоно-фіолетові. Утворення ягід незначне. Бадилля має високу стійкість до фітофтори. Ріст бадилля інтенсивний. Бульби великі, середніх небагато, округло-овальної форми. Шкірка гладенька, білого кольору, вічка неглибокі. М'якуш білий, смакові якості високі. Врожайність дуже висока. Товарність теж дуже висока і сягає 95% і більше. Стійкість до хвороб також доволі висока, особливо до парші, ризоктонії та інших.

Поліське джерело – пізній сорт. Кущі високі, прямостоячі. Облистненість висока. Листки середніх розмірів, зеленого кольору. Стебло товсте, із сильним антоціановим забарвленням. Суцвіття середньої величини, квітки блідо-рожеві. Ягід утворюється мало. Інтенсивність росту бадилля середня. Надземна маса дуже стійка до фітофтори. Гніздо середньої компактності, бульби великі, середніх мало, дрібні майже відсутні. Шкірка червоного кольору, трохи шершава. М'якуш жовтий, смачний, вічка поверхневі. Врожайність дуже висока. Товарність теж надзвичайно висока – до 97%. Доволі стійкий до фітофтори та виродження бульб, раку, залізистої плямистості, дуплистості бульб, чорної ніжки та інших бактеріальних і вірусних хвороб. Серед українських сортів у 2007 р. Поліське джерело мені сподобався найбільше, адже за сумою показників не кожен сорт може "похвалитися" високими врожайністю, товарністю, смаковими якостями, стійкістю до хвороб, великими бульбами.

Щоправда, є й один недолік – цей сорт пізній. Але не завжди це можна назвати недоліком (звичайно, для східного та південного регіонів він не підійде), адже пізні сорти краще використовують внесені під нього добрива, особливо гній та іншу органіку.

Також усім відомо, що пізні сорти краще зберігаються. Особливо це важливо для тих, у кого теплий погріб та погана вентиляція Крім того, пізні сорти менше вироджуються.

Що ж до найкращих показників у 2007 р., то я виділив такі сорти: Міранда, Рів'єра, Пірол, Нагорода, Ред Леді, Фінка, Марфона, Ароза, Джеллі, Бонус, Тайфун, Румпель, Удай, Марлен, Верді, Терра Голд, Шанс, Мелодія, Агінес, Поліська ювілейна, Довіра, Аріель, Мрія, Беллароза, Поліське джерело.

Найвищу товарність мали: Тайфун, Джеллі, Лідер, Терра Голд, Агінес, Поліське джерело, Довіра, Поліська ювілейна, Рів'єра, Ароза, Мелодія.

Найбільші бульби: Тайфун, Нагорода, Джеллі, Агінес, Довіра, Беллароза, Поліське джерело, Марлен, Рів'єра.

Найкрасивіші бульби: Ред Леді, Нагорода, Фінка, Ароза, Джеллі, Тайфун, Терра Голд, Шанс, Агінес, Довіра, Мрія.

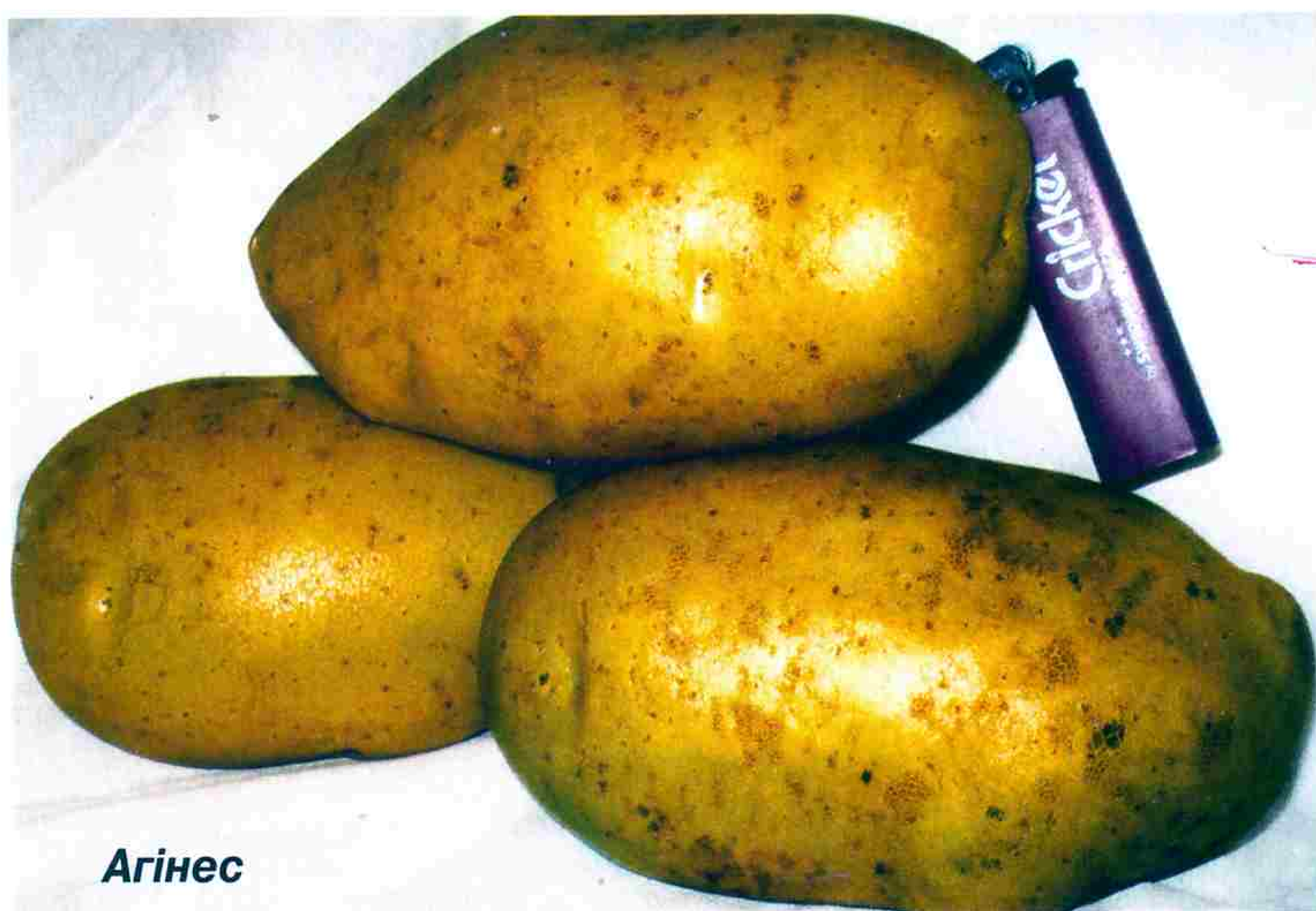
Найврожайніші: Джеллі, Тайфун, Рів'єра, Румпель, Мелодія, Агінес, Поліська ювілейна, Довіра, Ароза, Терра Голд, Ред Леді, Поліське джерело, Міранда.

Найменше дрібних бульб: Довіра, Тайфун, Агінес, Джеллі.

Найстійкіші до хвороб бульби: Джеллі, Тайфун, Румпель, Мелодія, Агінес, Ароза.

Багатьох турбує думка: який сорт найкращий? Але ж це сума показників і один сорт не може бути лідером за всіма показниками. Все ж, не зважаючи на це, я можу назвати лідера за сумою показників за 2006 і 2007 роки – це сорт Тайфун.

За ці два роки Тайфун був найурожайнішим. У 2007 р. був лідером, навіть рекордсменом, за стійкістю до хвороб. Надзвичайна стійкість, лише близько 1 кг уражених бульб сухими гнилями на 1 т картоплі. Також рекордом я вважаю наявність дрібних бульб у врожаї 2007 р.: з 1 т картоплі сорту Тайфун 3 кг. Крім того, Тайфун входить до п'ятірки найсмачніших сортів та трійки найвеликобульбовіших сортів моєї колекції. Також на "п'яти" йому наступають такі сорти, як Джеллі, Агінес, Мелодія, Поліське джерело.

Агінес

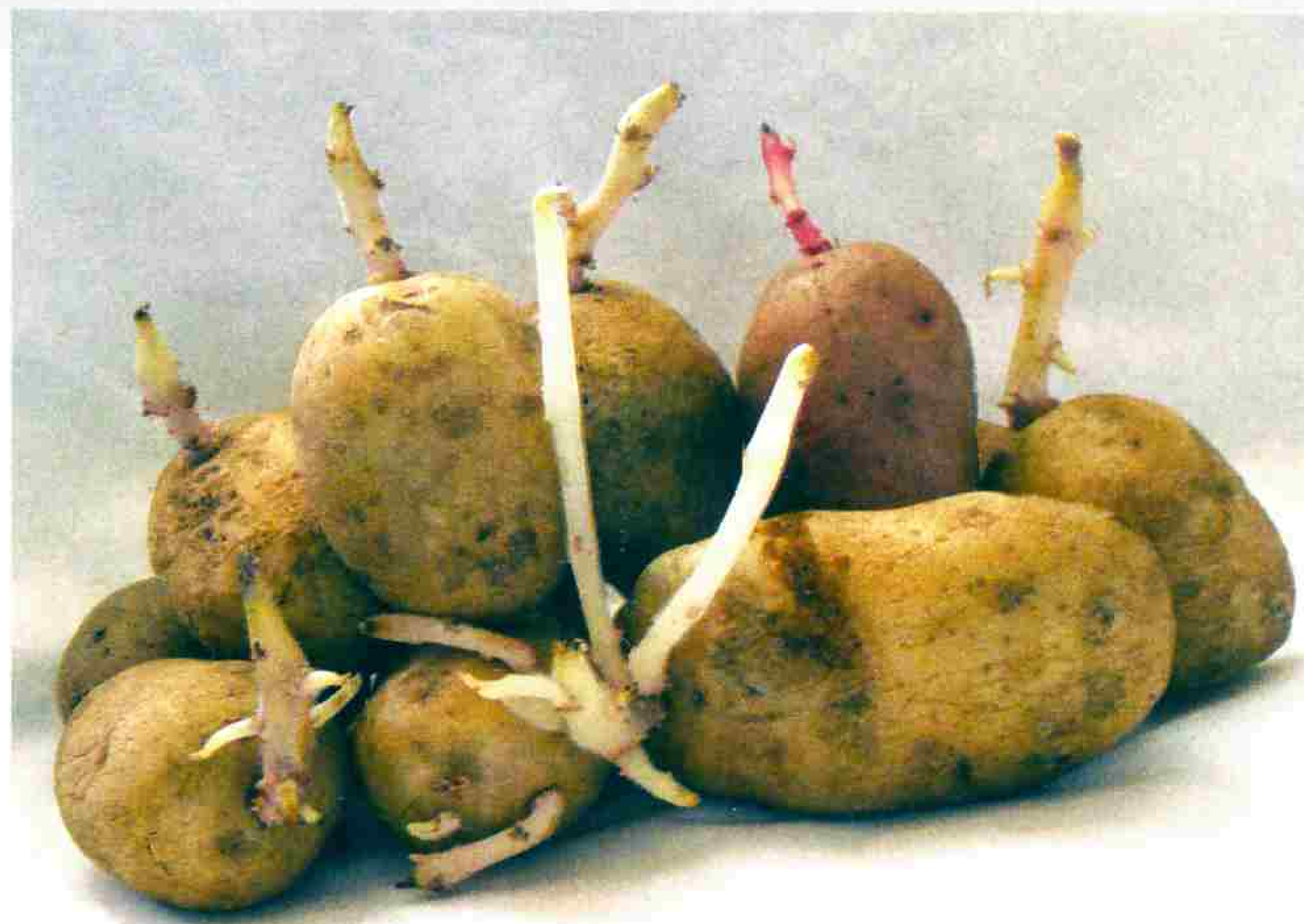
Усі характеристики сортів та їхній аналіз не можна сприймати як догму, адже деякі показники сортів можуть змінюватися залежно від умов вирощування та агротехніки (густота насаджень, строки садіння, удобрення, підживлення, захист від хвороб та шкідників, підготовка садивного матеріалу, полив, погодні умови тощо).

О.А. Іллющенко,
картопляр-сортодослідник,
а/с 61, м. Прилуки, Чернігівська обл., 17500,
тел. 8 (066) 712-06-90
Фото автора

Чому в останні роки на картоплі дуже багато тоненьких вічок-паростків? Якщо таку картоплину висадити у землю, то з неї немає ніякого врожаю, вона навіть не проростає. Не зрозуміло й таке: у підвалі біля картоплини виростає маленька молода картоплинка, а вічко взагалі не проростає.

О.А. Зозуля

с. Нечаєве, Шполянський р-н, Черкаська обл.

Щоб одержати відповідь на це запитання, варто замислитися: чому картоплю не вирощують з насіння, як більшість овочевих культур? Взагалі, вегетативне розмноження практикують лише в таких випадках:

- якщо є можливість одержати більш ранній урожай. Наприклад, вирощуючи хрін з насіння, дуже довго чекати, коли він утворить товарні кореневища. Натомість розмноження частинами коріння дає змогу значно раніше одержати товарну продукцію. Або ревінь. З насіння довго чекати черешків товарного розміру. Розмноження ж поділом куща дозволяє одержати їх того ж року;
- повна або часткова втрата здатності рослини утворювати насіння, наприклад, у часнику. Не всі сорти картоплі в нашій зоні можуть дати насіння. Всі бачили, як цвіте хрін? А чи бачили ви його насіння? Приклади легко продовжити;
- складнощі з агротехнікою при насіннєвому розмноженні, збиранні та підготовці насіння тощо. Зокрема, щоб одержати насіння картоплі, потрібно вручну збирати його плоди-ягоди, відокремити їх від м'якуша, підготувати до сівби. Дрібне насіння довше сходить, його легко забивають бур'яни.

Картопля з тоненькими паростками маловрожайна

Саме через це картоплю і вирощують вегетативним способом – бульбами. Позитивний момент цього способу: у материнських бульбах є запас води і поживних речовин, що дає змогу молодим рослинам задовільно рости навіть за значних відхилень грунтово-кліматичних умов від оптимальних. Через це картопля – одна з найбільш пластичних культур, тобто добре вдається в усіх кліматичних зонах країни. Проте у вегетативного розмноження є і суттєвий недолік, як у описаному в листі випадку. Якщо материнська бульба містить якусь інфекцію (вірусну, грибну, бактеріальну), усе це передається молодим рослинам, а згодом – і наступним поколінням. Звичайно, при цьому починається процес втрати продуктивності культури, що отримав назву – "виродження". Навіть, якщо зовні картоплина здається нормальною, здоровою, в ній може бути непомітна на око вірусна інфекція.

Часто ми самі посилюємо виродження, відбираючи садивний матеріал. В якій картоплі більше поживних речовин: у середній чи великій? Чому ж ми відбираємо для садіння середню? А тому, що велику хочеться залишити для споживання. Особливо якщо врожайність низька. А наступного року все повторюється: знову із врожаю відбираємо середню картоплю, і так багато років. Додайте до цього ще й недотримання сівозміни. На багатьох власних городах картоплю по картоплі вирощують на одному місці понад 40 років!

Чим зарадити в даній ситуації? Картоплю з ниткоподібними паростками слід вибраковувати, це загальновідомо. Взагалі, для садіння потрібно відбирати матеріал з найтовстішими паростками. Це ж майбутнє стебло, отож, чим воно товстіше, тим краще.

У першу чергу знайдіть новий садивний матеріал (від поганого доброго врожаю не дочекатися, як не підживлюй, поливай і т. ін.). Високоякісну садивну картоплю можна придбати у Науково-дослідному інституті картоплярства у с. Немішаєве (Київська обл.), на виставках, а якщо це надто далеко – навіть у продавців, що торгують нею з машин (у мішках вона добірна, велика). Звичайно, її частіше везуть до великих міст, знаючи, що там купівельна спроможність населення вища. Можна подивитися оголошення в рубриці "Пропоную" журналу "Дім, сад, город".

Запровадьте сівозміну, щороку змінюючи місце під картоплею, подалі від дерев, на добре освітлених, сонячних місцях. Ця культура потребує розпушених, родючих ґрунтів. Тому подбайте про органічні добрива (підійде й опале листя). Виконавши лише ці три умови, ви переконаєтеся, яка високоврожайна культура – картопля.

Щодо другого вашого запитання, то бульба картоплі – це потовщення підземних стебел-столонів. Якщо вони надто короткі – ось вам і картоплина з молодою картоплинкою. Таке буває, коли картоплю висаджують у холодний і перезволожений ґрунт, за температури повітря, нижчої 6°С. В цих умовах замість пагонів можуть утворюватися дочірні бульби навіть без появи сходів. Можливо, саме це сталося й у підвалі авторки листа, особливо якщо підлога у ньому не бетонована. Таке явище буває й при садінні в занадто сухий ґрунт при температурі, вищій 25°С, а під час тривалого зберігання – навесні, влітку. Обламайте молоді картоплинки і викиньте. У старій картоплі залишається мало корисних речовин і збільшується кількість соланіну (але після термічної обробки її можна вживати). Проте за великої кількості дочірніх бульб на одній картоплині її краще викинути.

Ю.В. Слєпцов,

Національний аграрний університет

В Україні кунжут ще недостатньо поширений, але його можна вирощувати і в нас й одержувати насіння. Тривалість вегетаційного періоду коливається в межах 2,5–5 місяців. Рослина має висоту в середньому 0,5–1,5 м (за іншими джерелами 1–2,5 м). Квітконос нагадує наперстянку з блідо-рожевими трубчастими, але вужчими, ніж у неї, квітками, що розпускаються в пазухах листків, а плід – циліндрична коробочка з двома стулками з гострими кінцями.

Насіння кунжуту можна сіяти безпосередньо у ґрунт, але через часту посуху й можливих шкідників я висіваю його у ящики поверх родючого ґрунту, потім збризкую водою і накриваю ящик склом, щоб уникнути надмірного пересихання ґрунту. Ящики виставляю на освітлене сонцем місце.

Сходи з'являються на 3–5-й день, а коли сіянці зміцніють, скло знімаю. Перед висаджуванням на грядку розсаду рясно поливаю, щоб не пошкодити коренів. Вибираю паростки висотою близько 10 см у хмарну погоду або увечері. Висаджую їх у ґрунт на відстані один від іншого не менше 25 см, й відразу поливаю. На початку росту роблю одне–два легких розпушування, намагаючись не пошкодити коренів, просапую грядку і регулярно поливаю.

Кунжут росте в Україні

Плід-коробочка цієї рослини під час дозрівання розкривається, ніби магічна печера, а в ній – безліч маслянистого насіння. Кунжут – одна з найдавніших культурних рослин родини кунжутових. У дикому вигляді не трапляється, хоча припускають, що його батьківщина – Північна Індія і Пакистан. Це також одна з кращих олійних рослин: одержувана з її насіння олія (50–65%) за якістю наближається до маслинової і застосовується в харчовій, парфумерній та в інших галузях промисловості. Її культивують у багатьох країнах – від берегів Західної Африки до Китаю, Японії й Америки, а також в Азербайджані та Краснодарському краї Росії.

За даними з Сільськогосподарського енциклопедичного словника, під кунжут необхідно вносити добрива: по 9 г/м^2 азоту, фосфору і калію або 1 кг/м^2 гною і по 3 г/м^2 мінеральних добрив. Норма висіву насіння – 0,61 г/м^2. Припиняю полив, коли починають визрівати коробочки з насінням.

У жовтні в холодні затяжні дощі підв'язую рослини, аби вони не впали у бруд. Стебла з частково недостиглими коробочками зрізую і розставляю вертикально в сухому приміщенні. Підсохлі достиглі плоди обмолочую й просіваю.

З насіння кунжуту виготовляють тахінну халву, ним обсипають булочки і готують приправи до різних страв. У Китаї з кіптяви кунжутної олії виробляють високоякісну туш.

М.І. Цехоновський,
м. Запоріжжя

Обрізування персика

На річний цикл життєдіяльності персика в Лісостепу України найбільше впливає холодна пора року, що умовно можна розділити на три періоди: осінньо-зимовий перехідний, зимовий, зимово-весняний. Перехідні періоди дуже небезпечні для південних плодових культур, через нестійку погоду, яка характерна для них. Осінньо-зимовий період обмежений датою стійкого переходу середньодобової температури нижче +5°С у бік зниження, а зимово-весняний період – вище 0°С у бік підвищення температури. Середня річна температура повітря в нашій зоні 7,2°С, але за роками бувають відмінності. Тривалість теплого періоду із середньодобовою температурою вище 10°С дорівнює 165 дням (з квітня по жовтень). Середньорічна кількість опадів 571 мм (дощі та сніг). Сніговий покрив установлюється наприкінці грудня в січні, тривалість якого 128 днів, але взимку часто бувають відлиги, які провокують пробудження бруньок. Сума позитивних температур протягом 255 днів становить 3081,8°С.

І звичайно ж, при садінні саджанців персика, досить таки чутливих до кліматичних умов, необхідно, крім підбору зимостійких сортів, дотримуватися основних агротехнічних заходів.

Насамперед слід звернути увагу на правильне обрізування персикових дерев. Розроблене у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка НАН України комплексне обрізування персика допомагає йому виживати в морози, подовжує його життя, а проріджування крони поліпшує якість плодів. З першого року життя персик необхідно формувати у вигляді куща-вази. Для цього однорічний саджанець потрібно обрізати на сильні пагони, залишивши від них 2/3. При такому вкорочуванні штамба розвиваються додаткові пагони – у майбутньому додаткові штамби.

Персик – культура південна і теплолюбна, тому формують його кущем, аби мати 3–4 штамби, у разі підмерзання одного залишаються інші стовбури, які забезпечать урожай плодів. До того ж обрізування омолоджує і стимулює утворення нових сильних пагонів, які пізніше стануть штамбами. Крім того, персик культура дуже щедра, яка не має періодичності плодоношення, а обрізування допомагає регулювати кількість великих якісних плодів. Для того щоб опанувати ці агротехнічні заходи, детальніше розглянемо формування й обрізування персика.

Основне завдання формування – створення міцної крони і забезпечення гарних урожаїв високоякісних плодів. Персик найчастіше формують у вигляді куща, чаші (вазоподібна крона) або створюють без'ярусну крону. За висотою штамба розрізняють крони низькоштамбові (штамб 50–60 см) і кущові (30–40 см) або без штамба (основні гілки виходять майже з кореневої шийки). Штамбові форми застосовують у південних районах України, кущові – у північних.

Персиковий сад У Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка НАН України. Всі дерева мають 3–4 штамби.

Кущова крона складається з 3–4 основних гілок (стовбурів), які виходять з нижніх частин рослини, без центрального провідника, що забезпечує гарне сонячне освітлення. Така форма сприяє підвищенню морозостійкості, високій врожайності, полегшує догляд за рослинами. Персик у формі куща починають формувати в розсаднику і продовжують у саду. У розсаднику, якщо на окулянтах є 5–8 пагонів, провідник прищипують, тоді краще розвиваються залишені пагони. Навесні під час висаджування однорічних саджанців у сад у кроні залишають 3–4 основних пагони, розташованих у нижній частині рослини, решту разом із провідником видаляють. При цьому пагони дуже коротко обрізують (на 3–4 бруньки). У перший рік вирощують сильні пагони.

На другий рік після садіння навесні вибирають 3–4 основних пагони й обрізують їх на 1/3–1/4 довжини. На третій рік навесні з цих пагонів формують 6–8 основних гілок на плодоношення. Пагони, що ростуть у середині куща, видаляють або коротко обрізують для кращого освітлення центра крони. На третій рік восени кущ уже сформований. У наступні роки на ньому формують плодові гілочки.

Основні розгалуження повинні розвиватися під кутом 45° до поверхні ґрунту; пагони, що ростуть горизонтально, вирізують, бо вони надалі будуть заважати механічному обробітку ґрунту.

Рослини персика, вирощені з насіння, легко піддаються формуванню в кущовій формі в розсаднику і під час висаджування в сад, бо бічні пагони в них виходять з нижньої частини стовбура. Принцип формування куща з сіянців такий же, як описано вище.

Саджанець персика сформований в перший рік для закладання кущової крони.

Під час формування й обрізування необхідно прагнути, щоб кущ мав кулясту форму і підтримувалася рівновага всіх частин дерева, усі гілки і бруньки повинні бути однакової сили. Кущову форму застосовують головним чином в Лісостепу України.

Чашоподібна крона. Застосовується в південних областях України, Болгарії, Франції й інших країнах. У такій кроні немає центрального провідника, а тільки один ярус з 3–4 основних гілок. Рослини, сформовані чашею, низькорослі, усі гілки в кроні добре освітлені, внаслідок чого плоди мають красиве забарвлення і гарний смак, як і при кущовій формі. Чашоподібну крону формують у розсаднику. Висота штамба 45–60 см. У південних районах і передгір'ях Криму, особливо в садах на крутих схилах, краще залишати штамб висотою 60–70 см.

Отже, коли окулянт досягне висоти 40–45 см, з бічних пагонів вибирають 3–6 найбільш розвинутих і вдало розташованих, інші видаляють. Верхній пагін (провідник) і розташовані нижче прищипують, якщо вони досягають довжини 20–25 см.

Навесні однорічні саджанці висаджують у сад, пагони коротко обрізують на 3–4 бруньки. На другий, третій рік з 5–6 пагонів вибирають 3–4 основних, розташованих рівномірно навколо стовбура, котрі після обрізування дають 6–8 гілок по периферії крони.

Поліпшена чашоподібна крона зберігає позитивні якості чашоподібної, але відрізняється від неї тим, що гілки не виходять із суміжних бруньок і розташовані на відстані 10–20 см одна від одної. Тому ця форма міцніша, маса врожаю розподіляється рівномірно і їй не загрожує відламування основних гілок під час сильних вітрів, що особливо актуально для відкритих місць. Поліпшену чашоподібну крону формують з 3–4 основних гілок, рівномірно розташованих на стовбурі. Решту пагонів прищипують. Провідник над верхнім пагоном видаляють. Формують основні гілки так само, як і в чашоподібній кроні. Щоб сформувати широковідкриту крону, треба вибрати пагони, що відходять під кутом 45°, тому що вертикально розташовані пагони з часом більше оголюються, ніж нахилені.

Обрізування плодоносних дерев

Мета обрізування – створення умов для одержання щорічного приросту і високого врожаю.

На дереві є ростові й плодоносні пагони. Квіткові бруньки розміщені на основних змішаних пагонах довжиною 30–40 см. Бруньки потрійні: центральна – ростова, дві бічні – квіткові. Основний врожай зосереджений на змішаних пагонах. Невелика кількість плодів зав'язується на коротких букетних гілочках і тонких квіткових.

Обрізування передбачає проріджування й укорочування пагонів. Ці обидва прийоми спрямовані на те, щоб поліпшити освітлення внутрішньої частини крони. Під час проріджування видаляють гілки, що загущують крону.

Персик має високу пагоноутворювальну здатність, особливо в перші роки плодоношення. Закладається багато квіткових бруньок, тому вкрай необхідно їх проріджувати, видаляючи пагони. На плодоносній рослині може зав'язатися до 1000 і більше плодів, але вони будуть дрібні і з посереднім смаком. На рослині повинно бути 300–400 плодів, у такому випадку вони великі, добре забарвлені, мають високі смакові якості. Щорічне укорочування пагонів збільшує їх прирости в нижній і середній частині основних гілок, що запобігає оголенню дерев і переміщенню плодоношення до периферії крони. Таким чином, щорічне регулярне обрізування – необхідний агроприйом, що регулює ріст і плодоношення дерев персика. Не можна пропускати обрізування навіть жодного року.

Обрізування на заміщення полягає в тому, що частину пагонів із квітковими бруньками обрізують на 1/4–1/3 їхньої довжини на плодоношення, а іншу час-

Багаторічні дерева персика сформовані у кущовій формі.

тину, у тому числі й ростові пагони – коротко (на 2–3 бруньки) на ріст. Подібне обрізування застосовують на виноградних кущах, де на плодоношення залишають лозу довжиною 6–8 бруньок і сучок заміщення з двома бруньками на ріст. Надалі з двох бруньок на коротко обрізаних пагонах персика розвиваються два пагони, з яких один обрізують довго на плодоношення, а другий коротко на заміщення. Потім гілку, що відплодоносила, видаляють, а нижні пагони обрізують за описаним вище принципом. Пагони на заміщення повинні бути розташовані нижче пагонів на плодоношення.

У лісостепових районах, де існує небезпека підмерзання бруньок, обрізування необхідно виконувати рано навесні (з березня до середини квітня, в крайньому разі до травня).

Омолоджувальне обрізування. Продуктивний період щеплених дерев персика – 10–15 років, сіянців – 15–25 років. Однак термін плодоношення можна подовжити, застосувавши омолоджувальне обрізування в другому періоді життя рослин. У старих дерев, якщо їхній ріст послаблюється, обрізують окремі або всі гілки в кроні на 3–4-річну деревину, видаляють засихаючі гілки, які зрізують біля молодих пагонів, і вони надалі використовуються для формування основних гілок.

Комбіноване обрізування. Таке обрізування ми проводимо щорічно у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка НАН України. Плодоносні рослини персика проріджують, укорочують пагони й одночасно омолоджують. На ріст залишають молоді пагони – ростові й іноді квіткові, котрі укорочують на 3–4 бруньки. Разом з тим для омолодження крони залишають сильні здорові пагони в основній і середній частині куща, з нижньої частини крони (краще від кореня) відбирають найсильніші пагони, укорочують їх на 1/3 довжини для одержання бічних розгалужень і надалі формують плодоносну гілку на заміну видаленої.

Обрізування дерев, пошкоджених морозами. Дерева персиків, пошкоджені морозами, обрізують дуже сильно – це є радикальним засобом для їхнього збереження. Без такого прийому підмерзлі дерева можуть загинути, а таке обрізування стимулює їх до регенерації. При цьому видаляють усі сухі гілки, дуже пошкоджені обрізують на 2–3-річну деревину. Залишені однорічні пагони обрізують коротко на 2–3 бруньки. Обрізування здійснюють двічі – рано навесні після встановлення ступеня підмерзання та наприкінці травня. В другий термін видаляють пагони і гілки, що не розвинулися. У середині літа, якщо добре помітно, що окремі дерева загинули, їх викорчовують.

Хотілося б, щоб наш досвід вирощування персика на півночі України допоміг тим садівникам, хто любить дарунки південних культур і надихнув би їх на вирощування поки ще екзотичних фруктів.

І.К. Кудренко,
кандидат біологічних наук,
Л.М. Чупріна,
науковий співробітник,
Національний ботанічний сад
ім. М.М. Гришка НАН України

Гінкго – лікує

Закінчення. Початок у № 2, 2008 р.

Гінкго – це посередник між минулим та сучасним, Сходом та Заходом, Природою та духовністю, це – здоров'я, яке доступне кожному із нас!

– Анатоліє Івановичу, що Ви можете сказати про цілющі властивості гінкго?

– Препарати Гінкго стали найпопулярнішими у Європі і в усіх розвинених країнах світу. Вчені США, Європи, Японії та інших країн неодноразово перевіряли цілющі властивості гінкго і довели його універсальність та ефективність. На думку відомих сучасних авторитетів у галузі лікарських рослин В. Тейлера і Р. Маккалеба (США), гінкго – це "найважливіша лікарська рослина, яка продавалась у Європі протягом останнього десятиліття і яка заслуговує визнання тим, що поліпшує життя багатьом людям у похилому віці. Препарати гінкго повинні стати обов'язковими ліками для всіх, хто хоче дожити до глибокої і водночас здорової старості".

– Пане Анатолію, з чого виготовляють препарати гінкго: з листя, квіток чи насіння?

– Найцінніше в цій рослині – листя, яке має у своєму хімічному складі флавоноїди, кверцетин, терпеноїди, дубильні речовини, – сітостерин і багато інших активних речовин – природних стимуляторів та антиоксидантів. Усього понад 40 складників. Для виготовлення ліків використовують листя, а в Китаї – і насіння (одне дерево дає до 10 тонн насіння).

– Коли потрібно заготовляти листя та якого віку повинно бути дерево гінкго? Яка тривалість зберігання якості листя?

– Уже з третього року життя рослини можна використовувати листя, якщо гінкго росте у відповідному місці, на незабрудненій вихлопними газами території. Заготовляють листя упродовж усього вегетаційного періоду. Навесні воно світло-зелене, влітку – зелене, а восени набуває дуже гарного золотаво-жовтого кольору. За формою подібне листя практично неможливо знайти на планеті Земля. Воно віялоподібне, жилкувате. Листя молодих дерев має значно більше виїмок, ніж у старих дерев. (див. фото нижній ряд – старе листя, верхній – молоде). Листкова пластинка поділена на дві симетричні половини, тобто складається з двох пластинок, що зрослися між собою (латинською "бі" – двічі, "лоба" – лист). Звідси й назва – гінкго білоба, або гінкго дволопатеве.

Восени, коли листя починає жовтіти, воно має найбільшу кількість флавоноїдів. Щоб листя не псувалося,

його необхідно заготовляти в ясну й суху погоду. Сушать його на протязі, на горищах, розстеляючи тонким шаром. За можливості й необхідності листя можна висушувати і в сушарках, але за температури не вище 38–40°С. Сухої сировини виходить 20–30%, яку зберігають у сухих та неопалюваних приміщеннях у картонних коробках. Якість листя зберігається не більше двох років.

– Анатоліє Івановичу, які є препарати із листя гінкго та яка їхня дія?

– У багатьох країнах світу препарати із листя гінкго можна купити в магазинах здорової та дієтичної їжі. Для мільйонів людей середнього та похилого віку надійною допомогою є препарат ТАНАКАН (що виробляє Франція), МЕМОПЛАН, ГІНКГО БІЛОБА, БІЛОБІЛ, Гінкго КАРДІО та багато інших.

Практично всі вони не вітчизняного виробництва, виготовлені на базі іноземної сировини (США, Франція, Японія)з екстракту гінкго дволопатевого (Екстракт Гінкго Білоба - EG в - 761). Для нас ці ліки дуже дорогі. Безумовно, перед застосуванням ліків необхідно уважно прочитати інструкцію і обов'язково порадитись з лікарем.

В Україні препарати з гінкго виробляє об'єднання "Стірол" (Горлівка). Препарати з гінкго діють дуже повільно, але надовго розширюють усі кінцеві судини та капіляри, активізують мікроциркуляцію крові в усьому організмі людини, нормалізують обмінні процеси на клітинному рівні, а тому є дуже помічні за атеросклерозу, тромбофлебіту, гіпертонії, серцево-судинних захворювань. Вони мають протизапальну, протиалергійну, заспокійливу, протидіабетичну, стимулюючу дію. І, що дуже важливо, мають виняткову властивість відновлювати кровообіг за вікових змін судинної системи.

– Тож, які захворювання лікуються препаратами Гінкго?

– Перелік захворювань має близько тридцяти назв. З-поміж них: аденома простати, артрит, бронхіальна астма, варикозне розширення вен, запаморочення, депресивний стан, імпотенція, післяінсультний стан, порушення пам'яті, старіння організму.

Багато фірм, які виготовляють препарати із листя гінкго, в тому числі відома фірма "Ірвін Нечуралз" стверджують, що вживати ці препарати можна й необхідно всім, кому за 50 років. Вони діють на організм людини як природний антиоксидант і як такий, що не має явно виражених протипоказань та побічної дії.

Отже, недарма гінкго називають цілителем XXI століття. Я упевнений, що препарати гінкго повинні стати ліками і харчовими добавками для всіх, хто хоче дожити до глибокої та здорової старості. Але слід запобігати передозування препаратів.

– А що можна приготувати з листя гінкго в домашніх умовах?

– У домашніх умовах з листя гінкго можна приготувати настоянку-екстракт, порошок, відвар та чай. Надаю деякі рецепти.

Настоянка – екстракт

Це рідка лікарська форма, де цілющі речовини екстрагуються за допомогою 60–70%-ного алкоголю (краще використовувати міцну горілку – первак). У домашніх умовах для приготування настоянки на один курс лікування необхідно 5–6 г сухого подрібненого листя засипати до пляшки, залити 200 мл горілки, закубрити і витримати в теплому і темному місці протягом 10–12 днів. Щоденно 1–2 рази збовтувати. Після цього настоянку злити, добре вичавити рештки рослин і процідити. Проціджена настоянка, незалежно від кольору, повинна бути прозорою. Вживати по 15–30 крапель 2–3 рази на день, на столову ложку холодної кип'яченої води, за 15–20 хв. до їди. Спиртові настоянки придатні для довгого зберігання (2–3 роки). Приготовлена таким чином настоянка – аналог препарату ТАНАКАН рідкої форми, який можна приготувати в домашніх умовах.

Порошок

Сухе подрібнене листя додатково пропустити через механічний кавомлинок. Просіяти через дрібне ситечко, залишки на ситечку перемолоти вдруге. Як біологічно активну добавку на "кінчику ножа" вживати 2–3 рази на день, під час їди. Можна посипати каші, гарніри до других страв, добавляти в кефір під час вечері та перед сном.

Чай

Сполоснути 2–3 рази окропом чайник для заварки, щоб він став гарячим. Насипати подрібнену суху сировину з

Квіти гінкго

Плоди гінкго

розрахунку 1 чайна ложка на 200 мл (склянка). Залити крутим окропом. Закрити кришкою. Настоювати від 1 хв. до 40–60 хв. Для смаку можна додати 1/4 чайної ложки цукру.

Спільно з фірмою "Галка-Карпати" мною уперше в Україні відпрацьоване виробництво гінкго-чаїв і вже випущена перша партія. На жаль, свого листя в Україні немає в достатній кількості, тому довелося закупити в Китаї. У перспективі – випуск чайних бальзамів з листям гінкго.

– Анатоліє Івановичу, під час розмови Ви сказали, що в Китаї, крім листя, використовують ще й насіння гінкго, а як саме?

– В Китаї гінкго має важливе значення і в харчуванні. Є культурні сорти гінкго, які дуже добре плодоносять (до декількох тонн з дерева). Насіння, очищене від м'ясистої оболонки, вимочене в підсоленій воді, зварене або підсмажене – справжні ласощі і продукти харчування. Адже в самому горішку міститься близько 68% крохмалю, 13% – білка, 6% – цукру і 3% – жиру. Олію з насіння також вживають у їжу.

– Пане Анатолію, коли ж настає ефект від вживання препаратів гінкго та які Ви можете дати рекомендації щодо їхнього застосування?

– Препарати гінкго виявляють лікувальні властивості, завдяки чому вони можуть підтримувати, захищати і поліпшувати роботу життєво важливих систем організму. Підхід до призначення препаратів гінкго повинен бути індивідуальний. Перед їхнім застосуванням необхідна консультація свого дільничного або сімейного лікаря, фітотерапевта.

Необхідно пам'ятати: щоб досягти позитивного лікувального ефекту, природні рослинні лікарські речовини і гінкго в тому числі, вживають протягом тривалого часу, накопичуючи їх в організмі. У випадку вживання препаратів гінкго цей час неоднаковий у різних людей і залежить від загального стану організму та багатьох інших чинників. Позитивна дія від застосування препаратів гінкго може проявитись як через декілька тижнів, так і через кілька місяців.

Для профілактики, загальноздоровчої мети та лікування, препарати гінкго рекомендується щорічно застосовувати: людям після 65 років – щоденно 1–2 рази; віком від 45 до 65 років – 3 курси по 2 місяці; віком від 35 до 45 років – 2 курси по 2 місяці.

Є також рекомендації застосовувати препарати гінкго протягом 30–40 днів з перервою на 10 днів.

Для кращої дії препаратів гінкго необхідно дотримуватися здорового способу життя – уникати переїдання, куріння, алкоголю, надмірної маси.

– А як використовується деревина гінкго?

– Гінкго дволопатеве – прадавній родич сучасних хвойних дерев. Деревина стовбура м'яка. Дерево росте дуже швидко, невибагливе і може вирощуватись у лісгоспах на деревину. На батьківщині (Китай, Японія) деревина гінкго в обмеженій кількості використовується у меблевій галузі, будівництві. Тара із неї не пошкоджується шкідниками і гризунами. Крім того, м'яку деревину гінкго, яка легко обробляється, широко використовують у кустарних промислах.

– Пане Анатолію, а що Ви скажете про гінкго з погляду ландшафтного дизайну? Ми чули, що спецслужби вже думають про озеленення наших міст деревами гінкго.

– Дерева гінкго довговічні, вони можуть слугувати десяткам поколінь. Добре пристосовуються до будь-якого середовища й не вибагливі до ґрунтів, стійкі до промислових забруднень повітря та до грибних і вірусних захворювань. Отже, з погляду ландшафтного дизайну гінкго є дуже ефективним парковим деревом, яке завжди створює розкішний акцент у композиції саду. Дерева гінкго чудові з ранньої весни й до глибокої осені. Яскраво-зелені пучки віял-листків створюють незвичайні відчуття, особливо восени, коли золотаво-жовта крона жіночих дерев заквітчана сріблясто-жовтими плодами гінкго...

В умовах України гінкго добре росте в містах і селах різних регіонів. Враховуючи досвід країн Європи, використання цього дерева для озеленення вулиць міст і сіл замість тополь та каштанів, є дуже перспективним. Особливо це стосується східних районів, зокрема, – Донбасу, Кривбасу та інших промислових регіонів. Гінкго добре витримує обрізування та підстригання, тому його також можна використовувати, як парковий шедевр й унікальну розкіш – загорожу із релікта.

Природа подарувала людині незвичайну рослину для профілактики захворювань, для лікування її хвороб, відновлення сил та продовження молодості.

Отже, вирощуймо гінкго, застосовуймо препарати з його листя – і живімо до 100 років!

Розмову з травознаєм
Анатолієм Івановичем Терещуком вели
Тетяна Лазебник** та **Іван Куштенко.

На конкретні запитання дасть відповідь А. Терещук: вул. Марка Вовчка, 2, кв 1, м. Рівне, 33014.

Авторка статті з букетиками гомфрени.

Сію квіти-сухоцвіти

Гомфрена головчаста (Gomphrena globosa) – казкова принцеса групи сухоцвітів. Разом із скромним партнером цієї "світської" красуні – статіце (кермек) ідеально підходять для створення маленьких букетиків, котрі в літню пору, а правильно висушені – і в зимову, мають ошатний і красивий вигляд.

Гомфрена і статіце відомі в квітникарстві ще здавна. Як відомо, в Англії, де розвиток квітникарства почався ще з XV ст. (в основному вирощували духмяні трави і квіти для прикрашання інтер'єрів), мистецтво складання букетів набуло особливо важливого значення в XVIII ст. Кожна леді повинна була оволодіти хоча б азами фітодизайну: умінням складати за відповідними правилами букет і прикрасити свій дім, особливо камін, котрий, враховуючи сирий і холодний клімат країни, мав дуже велике значення в житті. Цьому спеціально навчались, а також черпали знання із статей у дамських журналах.

На той час уже вміли складати букети і для них вирощували гомфрену і статіце. Гомфрена головчаста – однорічна рослина заввишки до 50 см з родини амарантових. У неї дуже розгалужене стебло і видовжене листя. Суцвіття яскраво-рожево-фіолетове, але бувають і білого, рожевого та помаранчевого кольорів.

Батьківщина цієї рослини – тропічна Америка.

Гомфрену можна вирощувати в квітниках, ящиках і горщиках. Вона полюбляє сонце і чудово витримує спеку. Її можна вирощувати як розсадним, так і безрозсадним способом. Та, хоча великий Гоголь і сказав: "Полтавська земля – це така земля, що дишло встроми, а виростає тарантас", я вирощую гомфрену тільки з розсади. Насіння висіваю в ящики в теплицю за 10 тижнів до висаджування в ґрунт. За 1–2 тижні до висаджування в ґрунт розсаду загартовую. Висаджую у ґрунт одночасно з іншими теплолюбними культурами, такими як помідори, перець.

В яскравих квітниках радісне свято квітування дарує нам **геліптерум** (Helipterum), який за красою нічим не поступається гомфрені. Його козир – екстравагантна зовнішність, яка завжди викликає посмішку захоплення навіть у тих людей, котрі мають поверхневе уявлення про квіти.

Ця рослина з родини айстрових дає аранжувальникам яскравий, красивий матеріал. Суцвіття – кошики, серцевина яких має жовтий або коричневий колір, а пелюстки по краях ніжно-рожевого, білого, рідше – червоного кольорів. Розмножується насінням. Його можна сіяти безпосередньо в ґрунт або в теплицю за 6–8 тижнів до висаджування розсади в ґрунт. Слід пам'ятати, що пересаджування рослина витримує погано, тому ліпше її сіяти в невеличкі горщечки (стаканчики), аби потім сіянці перенести з грудкою землі і не тривожити її корінців.

На супіщаних, добре дренованих і гарно освітлених місцях геліптерум виростає особливо розкішним. У букетах і композиціях сміливі спалахи рожевих кольорів геліптерума урівноважують плями холодного кольору, що мають ніжні колоски-суцвіття лаванди.

У своїх композиціях я часто використовую вигнуті гілки верби. Верба, взагалі, легка в обробці, гарно фарбується, прекрасно завивається звичайною плойкою, а композиціям надає відчуття стрімкого руху і трішки пом'якшує їх суворість.

Гомфрена головчаста.

Ворсянка посівна (пофарбована харчовими барвниками).

Коли розглядати рослини з групи сухоцвітів по висхідній шкалі спокусливості, то **ворсянці посівній** (Dipsacus sativus) немає рівних у жодній номінації.

Ворсянку легко виростити. Вона гарно росте на відкритих сонячних місцях з дренованим і родючим ґрунтом, але, будучи бур'яном, не особливо вибаглива і може витримувати і доволі погані умови. Просто на родючих ґрунтах отримуємо дивовижно прекрасні екземпляри.

Це жорстка колюча рослина заввишки до 2 м. Для флористики цінні її циліндричні головки, завдовжки до 12 см. Ви лише погляньте на світлину, де зображені "шишки" ворсянки, пофарбовані в яскраві кольори літа. Хіба це не диво! Хочу трішки зупинитися на кольорах. У композиціях насамперед впадає в очі колір. Існує три основних способи гармонійного підбору кольорів. Найсміливіший – підбір контрастних кольорів, найспокійніший – підбір подібних кольорів, а найвитонченіший – використання різних відтінків одного кольору.

Саме такі експерименти в підбиранні кольорів найбільше підходять ворсянці. Це саме той випадок, коли і бур'ян може приносити радість.

Новинки моєї колекції

Минулого літа я зробила для себе два цінних відкриття, котрі збільшили мою колекцію сухоцвітів на дві рослини.

Бамія (Abelmoschus esculentus). Рослина ця із тієї ж родини мальвових, що і бавовник та мальва садова. Цікаво, що бамію на зорі минулого століття успішно вирощував у Підмосков'ї (Меліхово) Антон Павлович Чехов.

Недостиглі плоди бамії разом з насінням кладуть як приправу в супи і соуси. Недостиглі зерна цілком можуть замінити зелений горошок, а із достиглих і просмажених приготовляють каву "гомбо".

А я, вилущуючи стигле насіння бамії з достиглого плоду, звернула увагу на те, що коли обережно розкрити гранчасту коробочку плоду, то отримаємо красиву й оригінальну "квітку", дуже подібну до лілії. Спробувала пофарбувати – фарбується чудово і навіть у два відтінки, а пустотіле стебло дає можливість зробити серединку "квітки" на свій смак. У своєму експерименті я використала дрібну "шишку" ворсянки посівної. Одержала міцний і красивий флористичний матеріал.

Друге відкриття мені подарувала **кохія** (Kochia). Так, саме звичайна кохія вінична (K. scoparia). Чомусь згадалось, як нещодавно мама, працюючи в колгоспі, вимочувала у воді коноплі (прядиво) і що з цього виходило. Попробувала вимочити кохію. Коли на ній під дією води і сонця згнили всі м'які тканини, а ті, що ще залишилися, за допомогою дротяної щітки по металу легко знялися і в результаті я отримала сніжно-білий "кущ", котрий чудово фарбується.

Такий флористичний матеріал можна фарбувати в різний колір, "позолотити", "посрібнити".

У великих наземних вазах кохія в партнерстві з ворсянкою посівною створюють прекрасний дует, багатий веселковою палітрою свіжих фарб і оригінальністю форм.

Аранжування з сухоцвітами дає можливість у своїх роботах не обмежуватися лише квітами, а вміло використовувати все, що величаво підносить нам матінка-природа – це і фрукти, і овочі такі ж різноманітні за забарвленням, формою і текстурою, як і квіти, але перш за все – вони притягують до себе увагу, а інколи у далеких композиціях відіграють навіть сольну партію.

Ще хотілося б замовити слово і про **міскант китайський** (Miscanthus sinensis). Це короткокореневищний багаторічник, який утворює суцільні зарості. Стебла досягають у висоту 1,5–3 м. Китиці на стеблах схожі на пучок пухнастих ниток кавового кольору. Гарно витримує низькі температури, але садити потрібно обов'язково на сонячному місці, інакше квітувати не буде. В спекотну пору потребує поливу. Ця рослина красива не лише

Букет з бамії (червоні квітки) та геліптерума.

як наповнювач для живих і сухих букетів, але й є чудовою окрасою квітника.

Особливо, коли перша паморозь вкриє його пухнасті китиці, в душі виникає відчуття радості і щастя, та щира вдячність цій рослині за це свято, за ту казку, яку вона тобі подарувала. А сад набуває легкості, динамічності, витонченості і ні з чим не зрівнянної краси.

Сповідую неформальний стиль

В 60-ті роки радянське суспільство близько познайомилося з мистецтвом ікебани, завдячуючи діяльності організації "СРСР-Японія". Це, вірогідно, так вплинуло на свідомість населення, що тепер часто будь-яку композицію із квітів, навіть просто букет, називають ікебаною. Але це зовсім не так. У перекладі з японської мови ікебана означає "мистецтво оживляти квіти", а складання композицій у такому стилі означає передусім дотримуватися "правила трьох" – це коли із трьох лінійних рослинних елементів різної висоти створюють композицію, де найвище стебло символізує Небо, центральне – Людину, а найкоротше – Землю. Існує чимало основних стилів, де за відповідними правилами складають букети. Але оскільки головна моя мета вирощувати сухоцвіти, то для створення своїх букетів і композицій я вибрала неформальний стиль, котрий найбільше підходить моєму вмінню. І роблю це з повним розумінням того, що відступаючи від відомих і визнаних норм, одержима бажанням вільного вираження, а не неуцтва.

Композиція:
геліптерум (рожеві квітки), лаванда (сині колосочки), фаляріс (зелені пофарбовані колосочки), кермек татарський (на нижньому плані), верба (рожеві прутики, закручені на плойці

Кохія після обробки (пофарбована).

І я повністю вільна в методі вираження, оскільки, вибираючи форми композиції, мені не потрібно ні відтворювати ту чи іншу геометричну фігуру, ні піклуватися про симетрію і місце розміщення фокусної плями, я лише пам'ятаю, що гарна композиція виходить за умови, коли дотримуєшся принципу співвідношення квітів, збалансування тла і динаміки.

Та в моєму захопленні сухоцвітами є одне "але": інколи я отримую листи, де з завидною наполегливістю хочуть мені втлумачити, що нібито букети з сухоцвітів не можна ставити в житлових приміщеннях. Але чому? – жодної розумної версії у відповідь. У такі хвилини мною оволодіває дух протиріччя, а також стає шкода ні в чому невинне котяче плем'я, представники котрого десь, колись і комусь перейшли дорогу, пустих церок, котрі своєчасно не наповнили і вони, буцімто, до біди, коли їх зустрінеш на шляху. А тепер і до квітів дійшла черга.

Шановні пані і панове, котрі так наполегливо намагаєтесь нав'язати мені таку думку! А чому всі у спекотні дні віддаєте перевагу лляним сукням і поясніть мені, а в чім полягає різниця між моїм пофарбованим льоном і сукнею, штаньми чи простирадлом, зробленими з цього ж льону, а ваші стільці, столи: хіба вони не мають такої ж клітинної будови, як і ворсянка посівна чи інший представник сухоцвітів?

Не будьте ханжами, мисліть логічно і... "Дивіться в корінь", як сказав Кузьма Прутков.

Валентина Турчина,
вул. В. Тирнівська, 8-23,
м. Полтава, 36028

КВІТНИК НА БАЛКОНІ

Квітникарством захоплюються чимало дачників і власників присадибних ділянок. А як бути тим, хто мешкає у багатоповерховому житловому будинку? Для багатьох з них віконний ящик або квітник на лоджії залишаються єдиною можливістю зайнятися приємною й корисною справою – вирощуванням квітів.

Такі господарі створюють комфорт для себе і дарують радість усім оточуючим. До того ж, красиво озеленені балкони з яскраво квітуючими рослинами вигідно виділяються на тлі одноманітних сірих фасадів будинків, привертають до себе увагу перехожих і викликають захоплення і повагу до їхніх господарів.

Привабливість і краса будь-якого квітуючого балкона залежать насамперед від умілого добору рослин і правильного розміщення квіткових горщиків. Навіть якщо ваш балкон малого розміру, можна зробити його дуже красивим і затишним. Слушна й досить поширена нині ідея – "винос" заскленого балкона або лоджії, що дає змогу збільшити внутрішню площу приміщення, утеплити його і захистити рослини від вітру, атмосферних опадів та пилу.

Щоправда, повноцінний зимовий сад на балконі навряд чи вдасться влаштувати, бо для його створення слід дотримуватися наступних умов: приміщення повинно бути орієнтоване на південь і мати більшу площу засклення, а ще краще – засклений дах. Ось чому ідеальний варіант – коли зимовий сад планують заздалегідь, ще під час проектування будинку.

Та повернемося до нашої теми, тобто озеленення балкона. Уважно огляньте балконну територію – місця може виявитися більше, ніж здавалося на перший погляд. Крім підвіконня, раджу використати і підлогу балкона – тут розміщують ящики із найбільшими й найтяжчими рослинами, що утворять розлогі "чагарники", а також високими рослинами з неміцними стеблами, які мало придатні для вирощування на підвіконні.

Ящики краще встановлювати з боків або по центральній лінії приміщення, однак перевантажувати ними підлогу не варто. Якщо уздовж огородження балкона прикріпити неширокі полички, то на них можна розташувати багатоповерхову клумбу. На верхню поличку раджу поставити горщики з тими рослинами, що найбільше потребують сонця, а нижче розмістити тіньовитривалі культури.

Дехто з господарів встановлює на своїх балконах або лоджіях вертикальні стійки або "багатоповерхові" підставки для квітів. Однак слід враховувати, що вони мають бути дуже добре закріплені. Такі пристосування відкривають додаткові можливості для оздоблення приміщення живими рослинами.

Якщо дозволяє площа й конструкція балкона або лоджії, не варто обмежувати зелене оформлення приміщення лише ящиками по периметру. За допомогою підвісних горщиків, кашпо, плетених кошиків маємо змогу "задіяти" навіть стелю балкона. Підвісні ємкості можна розвісити і на закріплених у фасадних стінах кронштейнах. Роздільні стінки між двома сусідніми балконами у багатоквартирному будинку теж використовують для вбивання гачків, на які підвішують горщики для квітів.

Однак це ще не все, адже залишилося не використаним місце із зовнішнього боку балкона. Ящики, надійно закріплені тут і акуратно пофарбовані, добре підходять для вирощування ампельних (звисаючих) і духмяних квітів.

Тож раджу активніше використовувати всі рівні балкона, це надасть чимало додаткового простору для творчості. А насамкінець хочу сказати, що вирощування квітів на балконі або лоджії вимагає належної уваги, бо кожна рослина – індивідуальний живий організм із певними вимогами до світла, температури й вологи. І це обов'язково слід враховувати.

Л. Марченко,
м. Київ

Весняні мотиви у лютому? –
Так, це доцільно!

Закінчення. Початок у № 2, 2008 р.

Завдяки згаданим інженерним рішенням мотоблоки "Євро" є не лише надійними, але й естетично завершеними машинами, в яких зовнішні дані цілком підпорядковані функціональній необхідності: оптимальне центрування, корпус редуктора, що діє як ніж, гвинтоподібні фрези, що не виштовхують, а затягують культиватор в ґрунт, чим виключаються, зокрема, його "стрибки".

Найменшим із цього сімейства мотокультиваторів є "Євро 2". Та, не дивлячись на те, що він найменший, але – незамінний і надзвичайно ефективний для площ земельних ділянок 0,03–0,15 га. Він легкий, транспортабельний і в роботі дуже "юркий". Його успішно використовують і для садіння, і міжрядного обробітку картоплі та будь-яких інших культур. Він дуже ефективно використовується і на дачних ділянках-городах, садах, і на присадибних ділянках, у тому числі в таких "незручних" місцях, в яких іншою технікою працювати неможливо.

Модифікації цього мотокультиватора – "Євро Z2", "Євро Z2R" мають певні особливості у порівнянні з базовою моделлю. Наприклад, "Євро Z2R" забезпечує рух мотокультиватора "назад", що значно підвищує зручність експлуатації. Моделі "Євро 3", "Євро 3R", "Євро Z3R", "Євро 5R" мають більшу потужність і масу, збільшену ширину захвату фрезами, забезпечують більшу продуктивність праці. Вони застосовуються на ділянках площею 0,05–0,40 га. Слід зауважити, що вказані вище розміри площі обробітку не є догматичними нормами.

Наприклад, фермер Тарасюк М.Є. з Миколаївської області застосовує "Євро-2" на площі 2 га для обробітку міжряддя, прополювання та підгортання. Як бачимо, все залежить від виконуваних операцій і вирощуваних культур.

На перелічені моделі "Євро" встановлено гарантійний строк 3 роки, що є їх однією з найважливіших характеристик.

Перелічені мотокультиватори "Євро" є одношвидкісними (моделі з позначкою R – мають задню швидкість) тому, як зазначалось вище, для викопування картоплі вони оснащуються додатковими спеціалізованими знаряддями. Навіть найменший "Євро 2" може викопувати картоплю (!) завдяки комплекту додаткових знарядь, автором яких є український винахідник М.Г.Самойленко (патент 43509). Решта моделей від "Євро 3" до "Євро 5" та їх модифікацій оснащуються додатковими знаряддями для викопування картоплі, які виготовляє підприємство "АГРОМОТО", що має значний досвід оснащення такими знаряддями власного мотоблока "Артанія" МА 400. Більш докладно розповідати про перелічені моделі мотокультиваторів "Євро" – зайве. Адже ними сьогодні користуються тисячі городників, які одностайно характеризують ці машини як надійних помічників. Тільки за останні 5 років їх придбало більше 2000 людей.

У 2007 р., родина "Євро" поповнилось важким мотоблоком "Євро Z8" масою 86 кг. Цей мотоблок – принципово нова машина: ним можуть виконуватись всі без винятку операції з обробітку грунту, а також транспортування вантажу. На "Євро Z8" встановлюються двигуни "Бріггс і Страттон" (США) з горизонтальним валом потужністю 6,5 к.с., "Робін Субару" (Японія) або дизель "Changfa" (211 с.с.). Він має коробку передач і двохступеневу паскову передачу, чим забезпечується 4 швидкості руху вперед і 2 – назад. Завдяки цьому викопування картоплі цим мотокультиватором не потребує ніяких додаткових знарядь (звичайно, крім картоплекопача).

При суцільному чи міжрядному обробітку мотокультиватор забезпечує ширину захвату 50; 60; 72 і 82 см. Ця ширина за рахунок додаткових фрез може сягати 107 см. Він оснащується плугом, двома видами підгортачів, колесами на гумових шинах і металевими колесами, причепом, картоплекопачем, універсальним зчепленням, бороною, додатковими фрезами.

В цьому році ТОВ "Віда" реалізує мотоблок "Дніпро" виробництва ТОВ "Агросервістрактор" з Дніпропетровська за кресленнями італійського мотоблока "Євро 3R". "Дніпро" має найбільшу кількість начіпного знаряддя – картоплесаджалку, сівалку, косарку дискову, дискові підгортачі, плуг тощо.

Вперше пропонується унікальна мотокоса (кущоріз) на колесах "Ля Фальча". На відміну від звичайної мотокоси, яку носять на плечовому поясі, "Ля Фальча" встановлена на колесах діаметром 260 мм, наявність яких зменшує навантаження на оператора і дозволяє працювати на нерівній поверхні і у важкодоступних місцях – під бордюрами, будинками, деревами тощо; машинний агрегат цієї коси з"єднано з колесами шарніром у вигляді поворотної вісі, що дозволяє при роботі копіювати значні нерівності профілю газона. Крім того, ця мотокоса має найпотужніший – 3,5 к.с. – 4-тактний двигун (США), який крутить шпулю не зі стандартними 2-ма, а з 8-ма нейлоновими "вусами" діаметром 3,3 мм, завдяки чому відбувається більш "чисте" і продуктивне скошування.

М.І.Дончак,
інженер

2008 РІК – РІК ТУРИЗМУ

Форум з сільського туризму
21–24 травня 2008 року

м.Київ – с.Пирогів

21 травня 2008 р. – прес-тур по Київській області.

22 травня 2008 р. – конференція "Система якості у сфері сільського туризму".

23–24 травня 2008 р. – VI всеукраїнська виставка-ярмарок сільського туризму "Українське село запрошує".

Організатор: Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні, КП "Дім, сад, город" та журнал "Туризм сільський зелений".

За підтримки: Державної служби туризму і курортів.

Партнери: міжнародна благодійна фундація "Хайфер Прожект Інтернешнл" та всеукраїнська спілка громадських організацій "Рада з питань туризму і курортів".

Запрошуємо: засоби масової інформації, благодійників та усіх небайдужих до розвитку сфери відпочинку в українському селі, розвитку сільських територій, збереження культурної спадщини та навколишнього середовища.

Контакти:
Для листування: 04209, м. Київ, а/с 4,
тел. (044) 223-38-17, 8-067-252-10-12,
8-067-953-77-35,
e-mail: vgt@i.com.ua
www.greentour.com.ua

"СОЛО" в саду та на городі

Весна вже не за горами, а тому садівникам та городникам саме час придивитися до малої грунтообробної техніки – мотокультиваторів та мотоблоків. За помірної ціни цей простий у керуванні та обслуговуванні інструмент дає змогу не тільки підготувати грунт для проведення весняно-городніх заходів, а й виконати цілу низку робіт як із висаджування та догляду за городніми рослинами, так і з догляду за садом.

Вибір мотокультиваторів в Україні на сьогодні досить широкий як за класифікаційною належністю та характером використання, так і за розмаїттям представлених на ринку торгових марок. Але найбільшою популярністю користуються мотокультиватори середнього класу – потужністю від 4 до 6 к.с., масою 45–60 кг, з шириною обробітку 50–90 см. Це обумовлено тим, що такі агрегати якнайкраще придатні для розпушування грунту на глибину 20–28 см на площах від 10 до 50 соток, а також висаджування найпоширенішої у нас городньої культури – картоплі – та догляду за нею. Хоча слід зазначити, що нині багато хто із власників дачних та присадибних ділянок збільшує площі під садок, квітник чи газон, а тому перед вибором «моторизованого помічника» потрібно враховувати характер його майбутнього застосування: можливо, вигіднішим та зручнішим буде більш компактний легкий мотокультиватор, що має додаткові знаряддя для якісного обробітку квітника та догляду за газоном.

Німецька компанія SOLO Kleinmotoren GmbH має в асортименті чотири моделі мотокультиваторів, що можуть задовольнити потреби різних споживачів – від дачника-городника до садівника-професіонала. Надлегкий культиватор Solo 501H використовується на невеликих площах (до 10 соток). Унікальна конструкція нового чотиритактного двигуна Honda GX 25 (1,1 к.с.), яким оснащений Solo 501H, дає змогу використовувати машину з будь-яким кутом нахилу, на крутих схилах з нахилом понад 15°, де інші культиватори працювати не в змозі. За перестановки місцями правої та лівої грунтофрез, ножі яких мають особливу конфігурацію, можна проводити або глибоке розпушування (до 16 см), або швидкісний поверхневий обробіток та прополювання. Завдяки незначній масі (12,5 кг) та простоті управління, з таким культиватором легко впораються й жінки, і літні люди. Додатково Solo 501H може бути оснащений спеціальними шестилопатевими фрезами для високоякісного обробіку в саду чи на квітнику, аератором, вирівнювачем краю газону, а також металевими колесами з грунтозачепами та підгортачем.

Наступним у класифікації є легкий культиватор Solo 502 (2,5 к.с.). Та хоч він і належить до легких машин, практичне застосування його широке, і працює він не тільки на присадибних ділянках площею до 20 соток, а й на великих площах, де використовується для професійного догляду за рослинами – міжрядного обробітку та прополювання. Конструктивна схема з вертикально встановленим двигуном та ланцюговим редуктором, а також висока, до 190 об/хв, швидкість обертання фрез надають Solo 502 відчутної переваги під час міжрядного обробітку та прополювання порівняно з традиційними культиваторами легкого класу (з горизонтальним розміщенням двигуна, черв'ячною передачею та обертами фрез 120–130 об/хв): він значно швидше та легше рухається і може проходити в неширокoих міжряддях. Змінна – від 20 до 54 см – зона обробітку надає можливість використання на різних за шириною міжряддях, а як додаткове обладнання для нарізання борозен можна придбати металеві колеса з грунтозачепами та підгортач.

В асортименті мотокультиваторів середнього класу сталися значні зміни: з'явилися нові моделі – Solo 503R (4,5 к.с.) та Solo 509 (6 к.с.), – споряджені потужними високоресурсними двигунами SUBARU від провідного японського виробника двигунів для малої механізації – компанії Fuji Heavy Industries, широковідомої в світі як виробник автомобілів марки SUBARU.

Двигуни SUBARU серії EX, що встановлені на нових культиваторах, створені для задоволення потреб професійних користувачів і мають надзвичайно високу надійність та підвищений термін служби. На сьогодні це кращі двигуни в своєму класі, в яких застосовані найновітніші технології: система управління клапанами OHC, опорні шарикопідшипники колінвала, чавунна гільза циліндра, поліпшене змащування шийки шатуна, ланцюговий привід розподільного вала. Синхронізуючий ланцюг приводу виконаний із загартованої сталі і слугує також для подавання мастила для змащування верхнього розподільного вала та клапанного механізму.

Обидві нові грунтофрези виконані на високому технічному рівні: Solo 503R має передню та задню передачі, тросове зчеплення, ручку керування, що регулюється за висотою, чотири легкознімних фрези в комплекті, що забезпечують ширину захвату 60 см; Solo 509 оснащений передньою/задньою передачами, пневматичною муфтою зчеплення, що плавно вмикає фрези, ручкою керування, що регулюється за висотою і навсібіч, шістьма легкознімними фрезами з ножами спеціальної шаблеподібної форми, що дають ширину обробки 84 сантиметри. Моделі 503R та 509 можуть агрегатуватись додатковим обладнанням: металевими колесами з грунтозачепами, плугом та підгортачем.

Наостанок, наводимо важливу та корисну інформацію для покупців і користувачів мотокультиваторів SOLO:

1. Для всіх покупців мотокультиваторів SOLO з 01.02.2008 до 30.06.2008 діє спеціальна пропозиція: гарантійний термін на інструмент, придбаний в цей період, буде становити три роки (36 місяців).

2. Декілька порад для початківців щодо роботи грунтофрезою:

- після того, як ви завели двигун культиватора, додайте обертів важелем газу, ввімкніть передню передачу, а потім, утримуючи машину за рукоятки ручки керування, активізуйте фрези, ввімкнувши зчеплення. Роботу виконуйте, злегка натискаючи на рукоятки і повільно похитуючи машину вправо-вліво та вліво-вправо;
- для досягнення кращого контролю за грунтофрезою під час похитувань натискуйте на опорний штир;
- якщо культиватор рухається надто швидко, натисніть на рукоятки, щоб заглибити опорний штир в грунт, загальмувавши таким чином машину;
- якщо ж фрези заглибилися в грунт, але машина не рухається, дещо підніміть рукоятки, злегка похитуючи культиватор з боку в бік.

Місяць, зорі і врожай

Біодинамічний календар

Багатовікові спостереження показують, що на Земне життя впливають Сонце, Місяць, Космос в цілому. Відомо, що Місяць "керує" циркуляцією течії, наприклад, припливів і відпливів морів та океанів. Це небесне тіло відіграє важливу роль і в розвитку рослин. Ще стародавні рільники пов'язували строки сівби, збирання та якість урожаю з рухом Місяця.

На підставі набутого людством досвіду і новітніх спостережень останнім часом у багатьох країнах почали складати біодинамічний календар, що є частиною системи біодинамічного рільництва, завдання якого – одержання високоякісної, екологічно чистої продукції.

Місячний рух навколо Землі

Вплив Місяця на розвиток рослин найперше пов'язують з його рухом навколо Землі, який людина бачить у змінах його фаз. Ці фази усім добре відомі: тонесенький серпик поступово переходить у цілий диск і потім так само поступово знову стає серпиком, але повернутим в інший бік. Повний цикл зростання – убування здійснюється за 29 днів 12 годин 44 хвилини. Місяць зростає від Нового до Повного, а убуває від Повного до Нового.

Щоб дізнатися, зростає чи убуває Місяць, ставлять, звичайно, умовно, до ріжків Місячного серпика вертикальну лінію. Якщо бачимо зображення букви "Р", то це означає, що Місяць зростає. Період зростання – убування називається сонячним обертанням Місяця. На життя й розвиток рослини впливають також інші рухи (цикли) Місяця: апогеї і перигеї, підіймання та опускання.

Чим же пояснюється вплив Місяця на рослину?

Річ у тім, що Місяць впливає на циркуляцію соків у ній, так би мовити, піднімає чи опускає їх.

Після того, як насінина потрапила в землю, вона починає взаємодіяти з ґрунтом, вбирає вологу, бубнявіє, відбувається різкий сплеск активності, під час якого змінюється енергетичний потенціал насінини. У цей момент вона найбільше сприймає вплив космічних факторів, отримуючи програму розвитку на майбутнє. Якщо в цей час космічні фактори, зокрема вплив Місяця, сприятливі, то і розвиток рослини програмується сприятливий, ріст активніший. За несприятливого впливу програма буде закладена малоефективна.

У період зростання Місяця циркуляція життєвих соків рослини активізується знизу вгору, від центру до периферії, найінтенсивніше розвиваються її надземні частини. Все, що потребує сил біля порогу росту (сіяти й садити, стригти овець), роблять під час зростання Місяця.

Зібране у фазі молодого Місяця збіжжя сухе. За період від Нового до Повного Місяця соки інтенсивно рухаються в напрямку верхньої частини рослини, у стебло і плоди. Ось чому під час зростання Місяця, особливо тоді, коли він виповнюється, овочі, що ростуть над землею, і фрукти соковиті й смачні. Таким чином, можна зробити висновок, що зростаючий Місяць сприяє розвитку рослин, у яких плоди над землею.

Період убування Місяця триває від Повного до наступного Нового. Щодня Місяць менше випромінює світла. Циркуляція соків рослини активніше спрямовується згори вниз, від периферії до центру. Життєздатність рослини зменшується. Ріст надземної частини сповільнюється, а підземної – коренів, бульб, цибулин – відбувається інтенсивніше. У період убування рекомендується виконувати роботи, які пов'язані із завершенням життєвого циклу (косити, збирати картоплю, коренеплідні овочі, цибулю, часник, обрізувати дерева, каструвати тварин). У цей період запахи й смакові якості стають відчутнішими.

Місячний календар може допомогти тільки дбайливому господарю, який своєчасно обробить свій сад і город, удобрить, поллє, захистить від хвороб і шкідників. Наголошуємо на цьому.

У даному календарі наведені сприятливі дні для висівання і висаджування городніх, садових і лікарських рослин. Його автор, звичайно ж, знає, що у відкритий ґрунт висівають насіння та висаджують розсаду чи саджанець у найопитмальніший весняний чи осінній місяці. Але ж насінину помідора чи перцю на розсаду кладемо в ґрунт парників або горщечків задовго до настання тепла, в теплиці можемо вирощувати овочеві й інші культури навіть взимку. Інколи обставини змушують пересадити деревце, квітку або іншу рослину в будь-яку пору року.

Ось чому й подаємо дані не тільки на весну, але й Місячний календар на літо та осінь. Вивчайте вплив нічного небесного світила, записуйте, аналізуйте і своїми висновками поділіться з читачами нашого журналу.

Біодинамічний

Березень		Квітень		Травень		Червень		Липень	
Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція	Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція	Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція	Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція	Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція
1(20:32)–4(6:24)		31.03(16:33) – 2(23:54)		30.04(9:10) – 2(13:50)		1(1:18)–3(1:05)		30.06(11:02)–2(10:52)	
4(6:24)–6(12:52)		2(23:54)–5(3:26)		2(13:50)–4(14:57)		3(1:05)–5(0:15) ● 3(22:22)		2(10:52)–4(11:15) ● 3(5:18)	
6(12:52)–8(16:22) ● 7(19:14)		5(3:26)–7(4:19) ● 6(6:55)		4(14:57)–6(14:17) ● 5(15:18)		5(0:15)–7(0:59)		4(11:15)–6(14:03)	
8(16:22)–10(18:13)		7(4:19)–9(4:26)		6(14:17)–8(14:01)		7(0:59)–9(5:00)		6(14:03)–8(20:30)	
10(18:13)–12(19:54)		9(4:26)–11(4:26)		8(14:01)–10(16:09)		9(5:00)–11(12:54) ☾ 10(18:04)		8(20:30)–11(6:34) ☾ 10(7:35)	
12(19:54)–14(22:37) ☾ 14(12:46)		11(4:26)–13(9:28) ☾ 12(21:32)		10(16:09)–12(21:47) ☾ 12(6:47)		11(12:54)–13(23:52)		11(6:34)–13(18:49)	
14(22:37)–17(3:03)		13(9:28)–15(16:06)		12(21:47)–15(6:46)		13(23:52)–16(12:19)		13(18:49)–16(7:19)	
17(3:03)–19(9:24)		15(16:06)–18(1:09)		15(6:46)–17(17:58)		16(12:19)–19(0:51) ○ 20(20:31)		16(7:19)–18(18:39)	
19(9:24)–21(17:14)		18(1:09)–20(12:00)		17(17:58)–20(6:18) ○ 20(5:11)		19(0:51)–21(12:33)		18(18:39)–21(4:07) ○ 18(10:59)	
21(17:14)–24(4:06) ○ 21(20:40)		20(12:00)–23(0:06) ○ 20(13:25)		20(6:18)–22(18:55)		21(12:33)–23(22:32)		21(4:07)–23(11:22)	
24(4:06)–26(16:10)		23(0:06)–25(12:46)		22(18:55)–25(6:51)		23(22:32)–26(5:48)		23(11:22)–25(16:13)	
26(16:10)–29(4:42)		25(12:46)–28(0:26)		25(6:51)–27(16:38)		26(5:48)–28(9:50) ☽ 26(15:10)		25(16:13)–27(18:54) ☽ 25(21:41)	
29(4:42)–31(16:33) ☽ 29(23:47)		28(0:26)–30(9:10) ☽ 28(17:12)		27(16:38)–29(22:52) ☽ 28(5:56)		28(9:50)–30(11:02)		27(18:54)–29(20:11)	
				29(22:52)–1.06(1:18)				29(20:11)–31(21:21)	

Позначення до таблиці

○ – Повний Місяць ● – Новий Місяць ☽ – 1 чверть Місяця ☾ – 3 чверть Місяця

Час входження Місяця в знак Зодіака – перша цифра – число місяця (у дужках – до крапок – години, після крапок – хвилини).

календар

Серпень		Вересень		Жовтень		Листопад		Грудень	
Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція	Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція	Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція	Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція	Знак Зодіака і фаза Місяця (число, години і хвилини)	Вплив на рослину і операція
31.07(21:21)–2(23:58)		1(14:44)–3(23:01)		1(7:25)–3(18:13)		31.10(0:40)–2(13:12)		29.11(19:47)–2(8:44)	
2(23:58)–5(5:27)		3(23:01)–6(10:10)		3(18:13)–6(6:48)		2(13:12)–5(2:01)		2(8:44)–4(20:22)	
5(5:27)–7(14:25)		6(10:10)–8(22:44) ☾ 7(17:04)		6(6:48)–8(19:02) ☾ 7(12:04)		5(2:01)–7(12:47) ☾ 6(6:03)		4(20:22)–7(4:43) ☾ 5(23:25)	
(14:25)–10(2:10) ☾ 8(23:20)		8(22:44)–11(10:19)		8(19:02)–11(4:30)		7(12:47)–9(19:25)		7(7:43)–9(8:52)	
0(2:10)–12(14:41)		11(10:19)–13(19:04)		11(4:30)–13(10:06)		9(19:25)–11(22:05)		9(8:52)–11(9:33)	
2(14:41)–15(1:55)		13(19:04)–16(0:38) ○ 15(12:13)		13(10:06)–15(12:30) ○ 14(23:02)		11(22:05)–13(22:11) ○ 13(8:17)		11(9:33)–13(8:39) ○ 12(18:37)	
5(1:55)–17(10:45) ○17(0:16)		16(0:38)–18(3:56)		15(12:30)–17(13:25)		13(22:11)–15(21:52)		13(8:39)–15(8:22)	
(10:45)–19(17:09)		18(3:56)–20(6:16)		17(13:25)–19(14:39)		15(21:52)–17(23:07)		15(8:22)–17(10:35)	
17:09)–21(21:37)		20(6:16)–22(8:48)		19(14:39)–21(17:34)		17(23:07)–20(3:12) ☽ 19(23:31)		17(10:35)–19(16:22) ☽ 19(12:29)	
21:37)–24(0:47)		22(8:48)–24(12:13) ☽ 22(8:04)		21(17:34)–23(22:39) ☽ 21(14:54)		20(3:12)–22(10:19)		19(16:22)–22(1:36)	
(0:47)–26(3:18) ☽ 24(2:47)		24(12:13)–26(16:51)		23(22:39)–26(4:47)		22(10:19)–24(19:53)		22(1:36)–24(13:12)	
(3:18)–28(5:50) 25(21:41)		26(16:51)–28(23:05)		26(4:47)–28(13:47)		24(19:53)–27(7:13)		24(13:12)–27(1:55)	
8(5:50)–30(9:17)		28(23:05)–1.10(7:25) ● 29(11:12)		28(13:47)–31(0:40) ● 29(1:14)		27(7:13)–29(19:47) ● 27(18:55)		27(1:55)–29(14:42) ● 27(14:22)	
(9:17)–1.09(14:44) 30(22:58)								29(14:42)–31(23:59)	

Знаки Зодіака

Овен

Телець

Близнята

Рак

Лев

Діва

Терези

Скорпіон

Стрілець

Козеріг

Водолій

Риби

Біодинамічний календар

Позначення до таблиці

Овен

Під знаком зодіаку Овен рослини ростуть швидко і відразу споживаються в їжу, зокрема, це салати, шпинат, кущова квасоля, помідори.

Телець

Під впливом знаку Телець знаходяться культури, плід яких формується в землі, наприклад, морква, буряки, чорна редька, спаржа, цибуля-порей, селера, а також зеленні культури і трави. У ці дні рекомендується висаджувати дерева й кущі. Добре почуваються рослини, які ростуть не швидко, закладаються на зимове зберігання.

Близнята

Місяць у знаку зодіаку Близнята добре впливає на висаджування суниці, коренеплодів, квасолі, гороху, інших витких рослин. Під цим знаком астрологи рекомендують пересаджувати виткі троянди і ожину.

Рак

Те, що висієте чи висадите під знаком Рака, виросте соковитим, м'ясистим. Особливо відмінними зберете огірки, кавуни, дині, гарбузи, коренеплоди, редиску і редьку, помідори, спаржу. Особливо позитивно впливає на рослини, які відразу споживаються в їжу.

Лев

Якщо Місяць перебуває в сузір'ї Лева, то певний вплив він має на такі рослини, як помідори. В дні під знаком Лева астрологи рекомендують збирати врожай. Одночасно вони застерігають бути в ці дні обережними з гострими інструментами, не обрізувати дерев, бо рани будуть довго "плакати" і повільно заживати.

Діва

Місяць, увійшовши в сузір'я Діва, позитивно впливає на декоративні рослини, які люди висаджують не задля плодів, а задля краси саме квітів. У ці дні астрологи рекомендують використовувати для висівання й висаджування рослин у квітниках і скверах.

Терези

Місяць у знаку зодіаку Терези позитивно впливає на висаджування картоплі, топінамбуру, спаржі, квасолі і гороху, сочевиці, зернових, особливо на висаджування усіх бульбових і стручкових культур (за обов'язкової умови, що в ці дні Місяць убуває).

Скорпіон

Місяць у знаку Скорпіона позитивно впливає на висаджування помідорів, цибулі-порею, всіх баштанних культур. Саме в ці дні рекомендується висівання й висаджування лікарських рослин, особливо тих, які мають колючки, шипи, гострі шпилеподібні листки і плоди.

Стрілець

У знаку зодіаку Стрілець Місяць відмінно впливає на ті рослини, які ростуть вгору і плоди яких розміщені над землею.

Однак, астрологи не рекомендують обробляти дерева й кущі гострими інструментами – ні сокирою, ні сапою, ні лопатою, ані ножем.

Козеріг

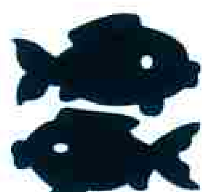

Коли Місяць увійшов у знак зодіаку Козеріг, то він добре впливає на коренеплоди, цибулю-порей, селеру, зимовий шпинат, трави і зеленні культури, дерева й кущі, всі зимові овочі.

Водолій

Астрологи не рекомендують висівати й висаджувати рослини, коли Місяць входить у безплідні знаки зодіаку, особливо – Водолія. Висіяне під цим знаком насіння зійде кволим або й зовсім не проклюнеться, а висаджена розсада, якщо приживеться, то розвиватиметься надзвичайно повільно і хворобливо. Зате прополювати й проріджувати грядки в ці дні дуже добре. вирвані й зрізані рослини знову не проростуть.

Риби

Місяць у знаку зодіаку Риби позитивно впливає на висівання і висаджування редиски та суниці, петрушки, салату й шпинату. Висаджене в цей період росте інтенсивно, але зберігається недовго, швидко псується і легко сприймає запахи.

***

Крім знаків Зодіаку, астрологи рекомендують враховувати фази Місяця. Зокрема, в період народження Нового Місяця не слід висівати насіння й висаджувати рослини, зате можна знищувати бур'яни, відпилювати засохлі гілки на деревах, старі, засохлі й пошкоджені стебла на кущових і ягідних рослинах.

Напередодні повного Місяця висаджують плодові деревця. Якщо вам необхідно пересадити велике дерево, то викопуйте і знову посадіть його тільки напередодні або в день Повного Місяця. Трави висівають під час Повного Місяця.

Виноградні гілки обрізують саме перед Новим Місяцем.

Для суниці оптимальний строк – липень-серпень під час зростання Місяця.

Лимони, алое та інші кімнатні рослини, що ростуть у діжечках та інших об'ємних ємкостях, пересаджують напередодні Повного Місяця.

Під час ростучого Місяця доцільніше сіяти й висаджувати рослини, в яких плоди розміщені над землею.

Між Повним і Новим Місяцем доцільніше висаджувати картоплю, висівати буряки, моркву, редьку, а також озимі і спаржу, найкраще в період перебування Місяця у сприятливих знаках Зодіаку.

З 1 січня 2008 року вартість реклами у журналі "Дім, сад, город":

Площа сторінок	Чорно-біла	Кольорова	На обкл. (крім 1-ї)
у №№1– 6 становить:			
1	4200	7000	8000
1/2	2142	3578	4000
1/4	1077	1795	2000
1/8	646	1077	1000
1/16	377	628	500
у №№ 7–12 становить:			
1	3360	5600	8000
1/2	1714	2857	4000
1/4	862	1436	2000
1/8	517	862	1000
1/16	302	503	500

У журналах: "Будьмо здорові", "Виноград. Вино", "Квіти України", "Наш дім", "Пасіка", "Чумацький шлях", "Туризм сільський зелений", "Яблунька" розцінки на рекламу на 40%–60% нижче від вартості реклами в журналі „Дім, сад, город".

Площа сторінок	Ч-б та 2-кол.	Кол.	На обкл.
1	3200	4000	6000
1/2	1600	2000	3000
1/4	800	1000	1500
1/8	400	500	750
1/16	200	250	375

Додаткові послуги:

У разі замовлення 1 кольорової сторінки – іміджова стаття на 1 сторінку – безкоштовна.

Іміджова стаття в журналі (2 сторінки) – 1500 грн.

Іміджова стаття в журналі з розміщенням на сайті – 2000 грн.

Розміщення рекламних банерів на сайті:

– прес-релізи – безкоштовно;
– іміджова стаття – 1000 грн на місяць;
– іміджова стаття на сайті з розмівщенням в журналі – 2000 грн.;
– іміджові новини – 500 грн.

Вартість виготовлення чорно-білого оригінал-макету – 5% від вартості реклами, кольорового – 10% від вартості реклами. Редагування і внесення правок у рекламі – 1%.

Вартість оголошення від фізичних осіб (у рубриках "Пропоную", "Хочу придбати") – 3,0 грн./слово.

Строки подання готового оригінал-макету реклами в журнал до 10 числа кожного місяця. Наприклад, рекламні матеріали, подані до 10 січня розміщуватимуться в журналі №2 (лютий), який вийде з друку 25 січня.

Для постійних клієнтів діє гнучка система знижок. Більше одного виходу реклами – знижка 10–15%, від 3–4 публікацій до 20%.

Ціни вказані в національній валюті (з урахуванням ПДВ і ПНР).

Відділ реклами КП „Дім, сад, город":
Для листування: 04209, м. Київ, а/с 4, В.Васильєву.
Тел.(044) 22-33-817
e-mail: dimsadgorod@voliacable.com або vgt@i.com.ua
www.dimsadgorod.com

Санаторно-курортний комплекс "Моршинкурорт"

вул. 50-річчя УПА, 11,
м. Моршин, Львівська обл., 82482
Відділ маркетингу та реалізації путівок: 8(03260) 6-05-00
e-mail: skk_morshyn@ukrpost.ua

Курорт "Моршин" – один з найвідоміших гастроентерологічних курортів України та зарубіжжя. Основним курортним лікувальним фактором є сульфатно-магнієві мінеральні води. Тут ефективно лікують захворювання органів травлення, особливо печінки та жовчовивідних шляхів, кишківника, різноманітні алергійні стани, порушений обмін речовин.

Показання до лікування:

• хронічні гепатити, холецистити, холангіти, панкреатити без схильності до загострення;

• дискінезії жовчовивідних шляхів і кишківника; • хронічні гастрити з пониженою, підвищеною і нормальною кислотністю; • хронічні гастродуоденіти в стадії ремісії;

• виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки в стадії ремісії; • хронічні коліти, ентероколіти; • хвороби оперованого шлунка; • стан після холецистектомії і перенесеного вірусного гепатиту; • хвороби обміну речовин (цукровий діабет, сечокислі діатези, ожиріння та інші); • **супутні захворювання:** остеохондрози, гінекологічні захворювання, захворювання сечостатевої системи (в т.ч. сексуальні розлади у чоловіків), опорно-рухового апарату, неврози, а також реабілітація потерпілих від аварії на ЧАЕС (дорослі і діти з батьками).

В арсеналі лікування: ***вживання мінеральних вод джерел*** №1, №6 та №4; ***мінеральні ванни, душі:*** гідролазерний, циркулярний, висхідний, душ Шарко; ***кишкові зрошення***, гінекологічні зрошення та спринцювання мінеральною водою; ***грязелікування:*** електрофорез з гряззю, грязеві ректальні та вагінальні тампони; озокеритолікування; масаж (звичайний, гінекологічний, простати); ***підводний душ-масаж***, релакс-масаж; ***фітотерапія; психотерапія; інгаляції:*** масляні, з відваром лікарських трав, лужний і мінерально-евкаліптовий аерозолі; лікування імпотенції методом від'ємного локального тиску; ***стоматологічне лікування;*** лікувальна фізкультура і механотерапія; широкий комплекс фізіотерапевтичного лікування; ***лабораторні методи дослідження:*** клінічні, біохімічні, бактеріологічні, імунологічні, цитологічні; ***функціональні методи дослідження:*** УЗД, ЕКГ, ГФС, РВГ та інші; консультації лікарів вузьких спеціальностей.

Харчування: триразове дієтичне, відповідно до захворювань органів травлення, нирок, обміну речовин.

Проживання: в одно- і двомісних номерах з усіма зручностями, одно-, дво- і трикімнатних "люксах" ("підвищеної комфортності").

Санаторно-курортний комплекс "МОРШИНКУРОРТ", до складу якого входять санаторії: **"Світанок", "Дністер", "Перлина Прикарпаття", "Лаванда", "Черемош"**, радо зустріне вас на курорті "Моршин". Наші висококласні спеціалісти прикладуть усі зусилля для відновлення вашого здоров'я.

Усі перлічені санаторії розміщені в центральній частині курорту "Моршин", серед прадавнього екологічно чистого лісопарку, на відстані 200–300 м від бювету мінеральних вод та бальнеолікарні.

Місцезнаходження курорту "Моршин": 85 км від Львова, 14 км від ст. Стрий Львівської залізниці.

Їхати: до ст. Львів або Стрий. Далі з центрального вокзалу: маршрутним таксі до м. Моршин.

На правах реклами

Інтенсифікація свинарства та його економічна ефективність

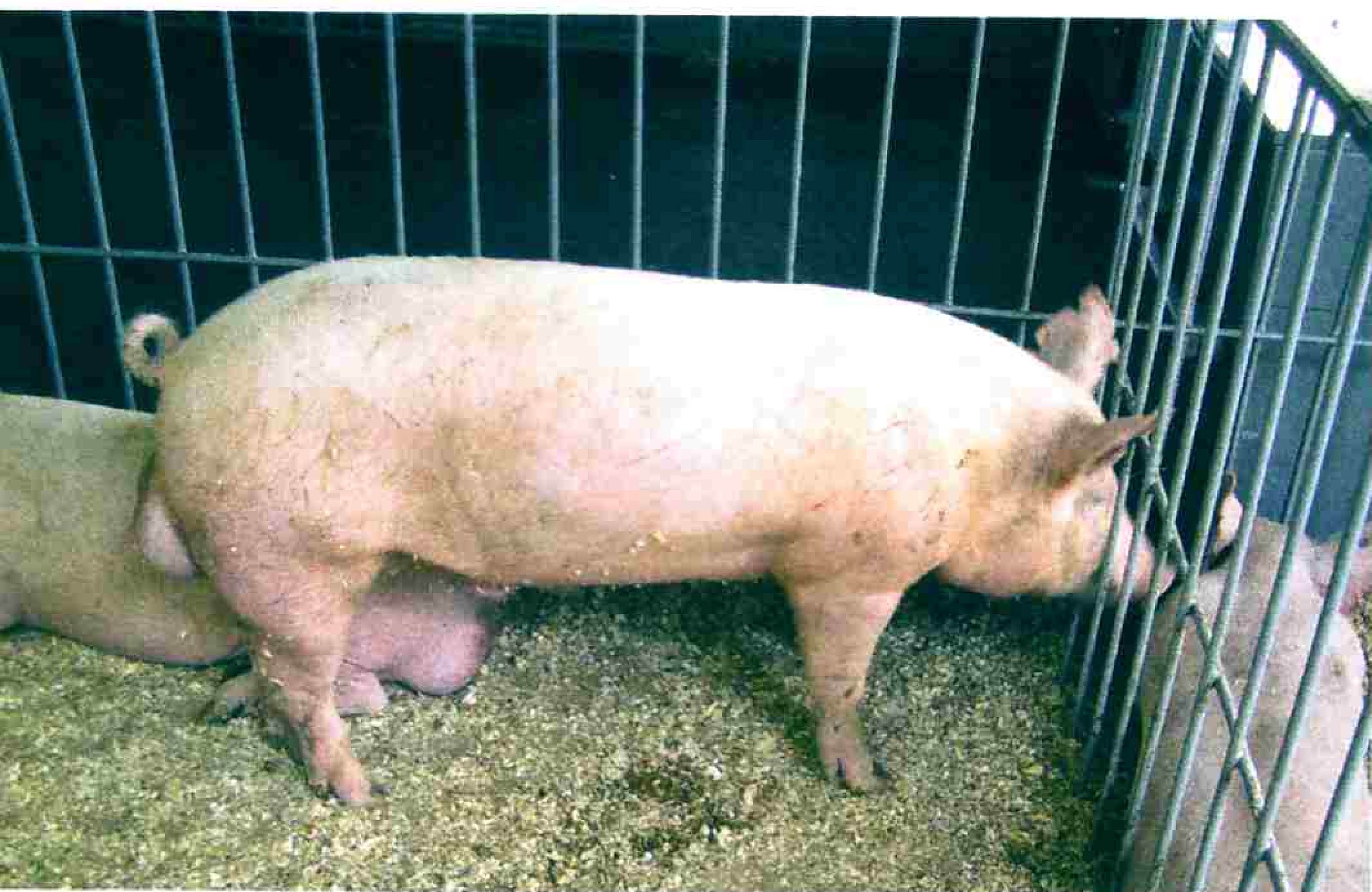
Після реформування аграрного сектору економіки країни новостворені сільськогосподарські підприємства, фермерські та особисті селянські господарства зіткнулися з певними проблемами. Найхарактерніші з них – брак нових знань і практичних навичок господарювання у сучасних ринкових умовах. Тому нерідко селяни потребують практичної допомоги спеціалістів щодо освоєння агрономічних, ветеринарних, економічних та інших знань. На допомогу можуть прийти дорадники.

У цьому номері журналу на прохання наших читачів, які утримують у фермерських та особистих селянських господарствах свиней, друкуємо поради експерта-дорадника, кандидата сільськогосподарських наук, заступника директора Інституту свинарства ім. О.В. Квасницького УААН Оксани Іванівни Кравченко.

Свинарство – найшвидкостигліша галузь тваринництва. Адже розведення свиней дає змогу за порівняно малий строк виробляти велику кількість м'яса. Зокрема, від однієї свиноматки можна отримувати 10–18 поросят за рік, які при відгодівлі можуть давати 1,5–2 т свинини, витрачаючи при цьому 5–6 ц кормових одиниць на 1 ц продукції. Перевага даної галузі тваринництва полягає в цінних біологічних і господарських якостях свиней:

- високі прирости, обумовлені швидкостиглістю тварин;
- короткий період поросності та великий приплод за кожний опорос;
- висока окупність кормів, що за певних обставин є вигіднішим, ніж за виробництва інших видів м'яса;
- можливість використовувати харчові відходи;
- великий забійний вихід – до 70–80%, що значно вище, ніж при вирощуванні інших видів тварин.

Усе це дає змогу виробляти свинину з відносно низькою затратою праці та матеріальними витратами. Крім того, на 1 ц приросту живої маси свиней витрачається корму і праці значно менше, ніж за виробництва інших видів м'яса (за винятком птиці), що сприяє зменшенню собівартості свинини.

Отже, свинарство – надзвичайно вигідна галузь сільського господарства. Однак, займаючись вирощуванням свиней, слід враховувати чимало важливих чинників, які дають змогу значно підвищити його економічну ефективність. Зокрема, інтенсифікація свинарства та його економічна ефективність значною мірою визначаються якістю молодняку, продуктивність якого має відповідати сучасним вимогам споживача.

Парування, годівля та утримання поросних свиноматок

Рентабельність свинарства і собівартість свинини багато в чому залежать також від того, скільки поросят отримують від однієї свиноматки за рік. Отже, одне з першочергових завдань фермера або власника особистого селянського господарства полягає в тому, щоб отримувати від свиноматки якомога більше опоросів і вищу багатоплідність. А це залежить від строків і методів покриття маток, від організації проведення опоросів, технології вирощування, термінів відлучення поросят від свиноматок та багатьох інших, не менш важливих чинників.

Молоді свинки можуть бути спаровані і запліднені у віці 5–6 місяців. Проте через недорозвинені статеві органи вони ще не готові до нормального плодоношення і вирощування міцних та здорових поросят, добре пристосованих до навколишнього середовища та подальшого використання у сільському господарстві.

Прагнення деяких початківців до швидкого отримання поросят і відшкодування витрат на купівлю й вирощування свинок нерідко призводить до серйозних помилок і розчарувань. Парування в дуже ранньому віці може спричинити затримку розвитку самих свиноматок, зниження багатоплідності, народження слабких поросят з підвищеною схильністю до захворювань. Зокрема, покриття маток у віці 6–7 місяців призводить до отримання 6–8 поросят при народженні і 5–6 поросят до відлучення.

Високу багатоплідність і молочність, добрі материнські якості та життєздатність молодняку, придатного для інтенсивної відгодівлі, забезпечують молоді свинки при першому покритті у віці 9–10 місяців з живою масою 120–130 кг. Щоб досягти таких результатів, середньодобові прирости свинок на вирощуванні мають бути не менше 500 г, що можливо лише за умови повноцінної годівлі. Небажані й дуже високі прирости при вирощуванні свинок, бо це призводить до зайвого осалювання тварин і погіршення якості приплоду.

Щоб свиноматка була запліднена з першого покриття і привела більше поросят, парування необхідно проводити у найсприятливіший момент охоти. Своєчасне

визначення початку охоти у свиноматок є одним з найважливіших елементів технології розмноження свиней. Настання охоти у свиней можна виявити перевіркою кнуром-пробником або натисканням кулака на поперек свині. Матка при цьому проявляє рефлекс нерухомості: допускає кнура до покриття або прогинає спину при натисканні на поперек. Стадія статевого збудження триває 3–5 діб, а статева охота – від 36 до 90, іноді до 120 годин. Незважаючи на те, що запліднення маток здійснюється в такому широкому діапазоні від початку охоти, багатоплідність їх залежить від часу запліднення, що пов'язане з настанням овуляції.

Охоту у свиноматки слід перевіряти не менше двох разів на добу. Щоб підвищити заплідненість, дорослих свиноматок парують через 12, а молодих – через 18 годин після виявлення у них охоти. Для повного запліднення всіх яйцеклітин, що виділилися, доцільним буде повторне покриття через 12 годин.

При одноразовому виявленні маток в охоті фізіологічно обґрунтовано перше покриття проводити через 10–12 годин від початку охоти, яке вираховується від середнього часу між черговими вибірками, і вдруге – через 30–34 години від початку охоти.

Дворазове покриття порівняно з одноразовим підвищує заплідненість, багатоплідність і великоплідність маток. На свинарських фермах дворазове покриття маток рекомендується проводити різними кнурами однієї породи або кнурами різних порід.

Тривалість використання свиноматок у господарстві визначається тим, як змінюється у них з віком багатоплідність, молочність, розвиток і збереження приплоду в підсисний період тощо. Якщо свиноматка у кожному опоросі приводить не менше 10 поросят, усіх або майже всіх вигодовує до відлучення з середньою живою масою 18–20 кг, то, як кажуть у народі, "від добра добра не шукають". Замінювати таку свиноматку молодою свинкою немає сенсу. І на це є дві причини.

По-перше, на утримання дорослої свиноматки, як це не дивно, потрібно менше кормів, ніж для молодої матки, організм якої потребує багато енергії та протеїну для подальшого росту й розвитку.

По-друге, продуктивність молодих свиноматок, зазвичай, нижча, ніж дорослих. Та й чи відомо, на яку продуктивність здатна майбутня свиноматка?

Слід також враховувати, що з віком продуктивність свиноматок збільшується (приблизно до 5 років), а потім починає знижуватися.

Зважаючи на те, що тривалість збереження продуктивних якостей свиноматок залежить від особливостей породи, умов годівлі та утримання, доцільним буде використання свиноматок до 4–5-річного віку за умови отримання від них 6–7 опоросів.

Поросність свиноматок триває 115–116 днів. У цей час потрібно дуже виважено поставитися до складання їхнього раціону, не допускаючи як недогодівлі, так і перегодовування. У першій половині поросності до раціону свиноматок слід включати більше об'ємистих кормів (силосу, коренеплодів, зеленої маси, трав'яного борошна) і менше концентратів, оскільки для розвитку зародків у цей період потрібна невелика кількість поживних речовин.

У другій половині поросності маткам збільшують частку концентрованих кормів. Так, якщо в перший період поросності достатньо включити до раціону концентратів 60–65%, соковитих і зелених кормів – 25–30 і трав'яного борошна – 10%, то в завершальний період концентратів має бути не менше 70–75%, соковитих і зелених кормів – 17–22, грубих – 8%. У літній період до раціону свиноматок обов'язково включають зелені корми.

Не рекомендується напувати поросних маток холодною водою, давати багато кукурудзи і включати до раціону понад 0,3 кг макухи, оскільки це викликає жирове переродження мускулатури плоду і поросята часто народжуються слаборозвиненими.

Опорос та догляд за новонародженими поросятами

Опорос – надзвичайно важливий процес у технології вирощування поросят. Від нього значною мірою залежить розвиток поросят у наступні періоди їхнього життя. Поросята народжуються з невеликим запасом енергії та інших поживних речовин в організмі, але вони зовсім позбавлені захисних функцій проти різних інфекційних хвороб. Зокрема, в їхньому організмі відсутні захисні речовини (антитіла), які вони не в змозі утворювати протягом двох–трьох декад свого життя.

Однак усі ці поживні речовини й антитіла містяться у молозиві свиноматок, тому дуже важливо, щоб поросят якомога швидше після народження підпустили до свиноматки. Адже навіть невеликі порції молозива, які потрапляють до травних органів поросят у перші години життя, надзвичайно сприятливо впливають на їхній організм.

За свиноматками потрібно встановити майже цілодобове спостереження, аби не проґавити опоросу. Правильно визначити початок цього процесу допоможуть самі тварини:

- за 3–4 дні до опоросу у матки різко змінюється поведінка;
- за 2–3 доби до опоросу у неї набрякає вим'я, соски збільшуються і червоніють;
- за добу, а іноді й раніше, з сосків при натисканні на них починає виділятися молозиво;
- за 2–5 годин до опоросу свиноматка починає часто лягати і вставати, намагається зробити собі лігво, підгрібаючи передніми кінцівками підстилку під себе.

Опорос, зазвичай, проходить у три стадії: підготовка, виведення плодів та відокремлення посліду.

Під час першої стадії спостерігаються ритмічні скорочення стінок матки, які повторюються кожні 15 хвилин і тривають по 5–15 секунд. У цей період розкривається шийка матки.

Друга стадія характеризується просуванням плодів у шийку матки та виведенням їх назовні. Слід враховувати, що від початку скорочення шийки матки до виведення першого плоду минає 1–3 години, а інколи й до 10 годин.

Протягом третьої стадії виводяться всі плоди та їхня оболонка.

Тривалість опоросу становить 1,5–5 годин, інтервал між народженням кожного поросяти – приблизно 10–20 хвилин, з коливаннями від 5 до 90 хвилин.

Для приймання приплоду необхідно підготувати чисті рушники, якими обтирають поросят, 10%-ний розчин йоду або перманганату калію, ножиці для перерізання пуповини (за певних обставин можна обривати її руками, намотуючи на вказівний палець з боку живота поросяти).

При появі у свиноматки перших потуг необхідно вимити руки і приготуватись до прийняття приплоду. Новонародженим поросятам очищають ніс і рот від слизу, насухо обтирають тіло ганчіркою, на відстані 5–6 см від початку притискають пуповину двома пальцями і обривають або обрізують її. Кінець, який залишився, змащують йодом.

Аби запобігти відходу поросят через задушення маткою до закінчення опоросу їх відсаджують, але не пізніше, ніж за годину після народження поросятам дають можливість споживати молоко матері.

Опорос завершується виходом посліду, який необхідно відразу ж видалити із станка, щоб свиноматка не змогла його з'їсти. Адже після поїдання посліду у неї може виникнути бажання з'їсти своїх поросят.

Інколи одне або кілька поросят народжуються без ознак життя. За таких обставин необхідно швидко очистити їм ніс, рот і вуха від слизу, легенько помасажувати боки і стегна та розтерти поверхню грудей і боків у напрямку до серця.

Для вгамування спраги в перші години після опоросу свиноматці дають тільки теплу воду, а згодом рідку бовтанку з висівок або дерті.

Якщо опорос відбувається без затримок і всі поросята народжуються упродовж 1–2 годин, то їх підпускають під матку всіх разом після закінчення опоросу. Коли ж цей процес триває довше, а молоко у свиноматки вже з'явилося, перших поросят необхідно підпустити до неї, не очікуючи на закінчення опоросу.

Усі перелічені етапи догляду за свиноматками та новонародженими поросятами надзвичайно важливі, тому власникам фермерських та особистих селянських господарств їх обов'язково слід враховувати. Лише за таких умов можна підвищити економічну ефективність свинарства та зробити його значно інтенсивнішим і прибутковішим.

О. Кравченко,
кандидат сільськогосподарських наук, заступник директора Інституту свинарства ім. О.В. Квасницького УААН

Яку козу вибрати?

Закінчення. Початок у № 2, 2008 р.

Як у короткий термін безрідну череду перетворити в породну?

Якщо господарі поставили за мету одержувати не лише молоко на продаж, а й заробляти на племінному молодняку, тож, у череді потрібно тримати козла племінного, чистої крові, який народився від високопродуктивної матері. І якщо в господарстві поголів'я місцеве, безпородне й малопродуктивне, такого козла можна використовувати для так званого поглинального схрещування. Мета цього схрещування – перетворити всю череду в породну, до того ж за короткий час. У різних країнах такий вид схрещування відіграв важливу роль у масовому підвищенні продуктивності кіз. У США, наприклад, колись поглинальним схрещуванням місцевих маток з ангорськими козлами турецького походження лише за кілька років було створено велике ангорське козівництво. Для недосвідченого читача пояснимо суть поглинального схрещування. Простих маток парують із породним плідником. З-поміж отриманого помісного потомства на розплід відбирають кращих, тобто з найвираженішими ознаками тієї породи, до якої належить козел-батько. Інших помісних тварин вибраковують і відгодовують на забій або продають на розплід до інших господарств.

Парувати з помісними козами, які доводяться йому дочками, породного козла небажано, потрібно поміняти його на іншого, теж високопородного. Його спаровують із помісними молодими матками й одержують помісне поголів'я другого покоління. Знову відбирають кращих і вибраковують гірших. Для парування потрібний інший козел тієї ж чистокровної породи. Недарма деякі досвідчені козівники, заглядаючи вперед, купують відразу двох неспоріднених між собою козликів для вирощування на розплід, щоб потім не бігати в пошуках потрібного плідника. Буває, міняються з кимось із серйозних козівників, які теж мають висококровних козлів.

Потомство третього покоління вважається уже достатньо цінним стосовно породи, а четвертого й п'ятого – чистопородним за умови, що ознаки породи в наявності. Од-

не завжди треба мати на увазі. Породна череда, виведена шляхом поглинального схрещування, завжди розніженіша, ніж місцеві кози. Їй потрібні кращі корми і тепліше приміщення. Тому-то, відбираючи тварин на розплід, зважають не тільки на ознаки тієї породи, до якої належав козел, а й на кращі якості місцевих кіз, тобто невибагливість, міцність організму, життєздатність.

Ось один із прикладів поліпшення породності кіз у присадибному господарстві. Спочатку тут розводили безпородних тварин. Потім господарі придбали зааненського, привезеного з-за кордону, козлика. Він дуже мерз від холодів. Його кутали в пухову хустку, оберігали від застуди. Потроху організм тварини сам виробив захист від холоду: крім основної вовни, в козлика виросла підвовна, начебто він одягнув теплу білизну. Почали відбирати кізок від нього спершу за надоєм, а коли набралися досвіду, то й за статурою (чим міцніше, тим краще), а після – й за багатоплідністю, щоб надалі заробляти на продажі породного молодняку. Отак і створилася гарна продуктивна череда.

Чи пора до козла на побачення?

Якщо в череді немає козла, то як у пасовищний сезон господарям довідатися про настання статевої охоти в маток? Про це часто запитують молоді господарі. Щоб не пропустити строк охоти, треба пам'ятати: статевий цикл у кіз триває 17–19 діб (з коливаннями від 4 до 26 діб). Після козління матка знову готова до козла на 14-й день. Це можна помітити з її поведінки, стану. Коза втрачає апетит, часто мекає, безупинно крутить хвостиком і з-під нього тягнеться нитка виділень. Коли під хвостиком слизова оболонка надмір почервоніє, треба негайно парувати з козлом. Якщо він поруч, на одному дворі з козою, турбуватися нема про що. Він сам відчуває її стан і, якщо сидить під замком, стане прориватися до матки крізь усі перешкоди, аж до того, що розіб'є двері в тріски.

Іноді в кіз проходить так звана "тиха охота". Для таких кіз добре б мати в господарстві хоча б будь-якого козла, наприклад, на відгодування – він буде "пробником", сигнальником охоти, яка почалася в кози. Але буває так. Увечері господарі запідозрили в матки схильність до козла, але не вважали за потрібне підпустити його до неї, поклали собі дочекатися ранку, коли охота проявиться виразніше. Вранці козел кидається до самки, а вона дає йому "від воріт поворіт", тому що статева охота в неї вже минула, лише характерний запах залишився, що і обманює плідника. Отож, господарям потрібно бути пильними, якщо вони не хочуть, щоб матки в їхній череді залишилися яловими.

У народі склалися свої методи визначення охоти в кіз. Радять покласти руку на хрестець тварини й злегка натиснути. Якщо коза прогнула хребет ближче до задньої частини й швидко завертіла хвостиком, вона "у самому азарті", як кажуть козівники. Вважають, ще визначити охоту можна й з того, як тварина потягується. Якщо дуже відставляє зад – в охоті, якщо потягується вся – просто об'їлася в останнє годування.

Деякі козівники скаржаться, що матки подовгу не приходять в охоту. Найдосвідченіші козівники вчать: вранці натще протягом тижня давати по жмені жита, у крайньому разі – пшениці. У чому суть, важко сказати, однак запевняють, що допомагає. А взагалі варто враховувати, що навесні й улітку статева охота в кіз часто проявляється без виражених ознак, а тому господарі можуть не помітити її. Навесні в охоту частіше приходять ті кози, які недавно дали приплід.

Коли парувати молодих кізок?

У більшості особистих господарств кізки перший раз покриваються рано, буває, коли їм від роду немає й року. Покриття відбувається стихійно, без відома господарів, коли кізки гуляють у загальній череді. Фізично вони ще недорозвинені, недостатньої ваги – 28–30 кг, а вже змушені витрачати сили на виношування козенят. Ось чому досвідчені козівники намагаються не допустити здрібнювання тварин, адже недорозвинена кізка принесе дрібних козенят, а ті, у свою чергу, ще дрібніших.

Щоб молоді тварини до пасовищного сезону "розквітли", їм більше випоюють молока в молочний період, добре підгодовують.

Восени деякі досвідчені козівники першу охоту в кізок пропускають, як би вона бурхливо не переходила. Хочуть дочекатися, щоб молодняк побільше набрав "тіла". Чи парувати в другу охоту, чи відкласти до третьої залежить від розвитку кози, маси й пори року. Якщо в час другої охоти кізка важить понад 40 кг і надворі вже жовтень, її парують. До кінця листопада незалежно від черговості охоти всі матки в череді мають бути покриті.

Трапляється, ще кізки покриваються у віці до трьох місяців козликами такого ж віку. Якщо господарі бачать, що самці стрибають на самочок, їх розділяють і утримують окремо. І так допоки вони не підростуть і не розвинуться фізично.

Чи варто парувати молочну козу з пуховим козлом?

Такі запитання нерідко ставлять козівники. Їм хочеться отримати від тої або тої пари потомство, яке давало б і пух, і молоко. Але швидше за все від такого спарювання не буде ні того, ні того в бажаній кількості. Помісні, молочно-пухові кози малопродуктивні, годяться хіба що на м'ясо.

Отож, крім молочних кіз, потрібно обзавестися й чисто пуховими, ще краще породними козами, і тоді в господарстві з'явиться чудова продукція – молоко і пух; вона може принести чималі прибутки.

Величина череди – який вигідніший?

Ще недавно вважали так: чим більша череда, тим вона більше приносить господарям прибутку. А в останні роки з'ясувалося, що в такій череді тварини більше нервують і власники не можуть допомогти кожному скривдженому, бо не спроможні устежити за всім, що діється поміж кіз. Коли ж тварина нервує, продуктивність її завжди, навіть за відмінного годування, залишає бажати кращого.

На великих зарубіжних фермах з поголів'ям у 100–250 голів від кожної матки надоюють 800–900 л молока за лактацію, тоді як у малих господарствах, де 8–12 кіз – 1200–1400 л, а то й більше.

Спочатку особливо не варто гнатися за збільшенням маточної череди. Спочатку краще тримати не більше 10–12 дійних кіз, щоб постаратися досягти від них найвищого надою. На думку фахівців, найбільша величина череди не має перевищувати 30–40 кіз з надоєм за лактацію близько 1200 л молока.

За якими ознаками відбирати пухових тварин до племінної череди?

Щоб постійно настригати пух високої якості, відбирають тварин з гарним начосом пуху. Якщо в перший рік із козеняти, скажімо, придонської породи, начесали менше 400 г, на розплід його не залишають. Для виведення високопродуктивного потомства ретельно відбирають маток. Вони мають бути витривалі, багатоплідні й оплачувати пуховою продуктивністю поживне годування. Важливо також, щоб у придонських маток було гарне забарвлення пуху й він був довгий, рівний, шовковистий, не збивалася у клубки й вихід його (без ості) становив 94–98%, пухової пряжі – 65–67%, очіси – не більше 12%. У кіз оренбурзької породи намагаються збільшити довжину пуху до 6–7 см і більше, поліпшити його пружність, еластичність. Пух не повинен збиватися у клубки.

Якщо у господарстві помісні тварини, то на розплід відбирають молодняк від тих маток, у яких пух найпружніший, еластичний та довгий.

Чим небезпечний у череді козел, споріднений козам?

Широке використання у молочній або пуховій череді козла, спорідненого всім маткам, загрожує здрібненням потомства, появою виродків та інших неприємностей. З цієї причини необхідно обмінюватися козлами-плідниками з іншими козівниками. Лише у виняткових випадках за вмілого племінного розведення тварин можна допустити споріднене розведення, наприклад, для посилення якоїсь ознаки з надією, що козел передасть його потомству, та й то одноразово. Споріднене розведення (у зоотехнії це поняття позначається словом "інбридинг") взагалі-то може бути застосовано, коли мають мету підібрати для череди тільки високопродуктивних і міцних здорових тварин. За вмілого застосування інбридингу створюють лінії і сімейства високопродуктивних кіз. Щоб споріднене розведення не завдало збитків нащадкам, рекомендується використовувати в череді не менше трьох козлів-плідників.

Чи можливий гібрид козла з вівцею?

У науковій літературі посилання на такі гібриди виявити не вдалося. Однак на практиці присадибного тваринництва подібні випадки спостерігаються. Так, господарі пишуть, що їх вівці гуляли без барана й покривав їх козел. Потомство виявилося різномастим – самці рудими в овець, а самочки білими. Матки відмовилися вигодовувати таке потомство. Повідомлень про популяцію гібридів до редакції надходить чимало.

На жаль, повідомлень про подальшу долю гібридних козенят-ягнят немає.

Учені пояснюють появу гібридів підвищеною статевою активністю козлів. Коли поруч із ними немає кіз в охоті, але поблизу перебуває в такому ж стані вівця, він покриває її. І були випадки, коли, прориваючись до такої вівці, козел пробивав рогами стіну, яка розділяла їх. І як результат – несхожі на себе ягнята.

Чи можна позбутися надмірного запаху жиропоту в пухових кіз?

Густий волосяний покрив пухових кіз здебільшого різко пахне жиропотом. Вважають, від нього позбутися неможливо: хоч купай, хоч вичісуй, однаково тварини пахнуть. Є такі кози, що повз двір не можна пройти. Пухова шаль навіть після прання іноді не втрачає не приємного запаху. Раз уже коза народилася з ним, то нічим його не видалиш. Досвідчені господарі, що розводять пухових кіз, рекомендують, купуючи тварину, вибирати тварин без запаху, зрозуміло, якщо в них пухова продуктивність на висоті. А такі бувають. Навіть козли-плідники трапляються без "запахів".

Підготувала ***Г. Коваленко***

Сервіс у курнику з півнями-молодцями

Загальновідомо, що з усієї домашньої живності кури потребують якнайменшого клопоту. Їх можуть тримати як фермери, господарі присадибних господарств, так і садівники-аматори, котрі на садибі живуть не постійно.

Що для цього потрібно? Щонайперше, курник. На садовій ділянці, звичайно, немає багато місця для пташника, тому доводиться споруджувати його в 2–3 поверхи. Курник заввишки близько 4 м займе площу 5–6 $м^2$. На першому поверсі три глухі стіни, а четверта повернута на сонячний бік. Її необхідно затягнути сіткою, а на зиму – плівкою. Це буде вигул для курей.

Другий поверх із вікном, під стелею – сідала, подалі від вікна гніздо, а на підлозі таз з піском.

Третій поверх – це низьке горище з не дуже щільною стелею для зберігання сіна.

Перший поверх з'єднується з другим невеликим лазом і приставними сходами. Звичайно, бажано, щоб лаз зачинявся. Підлогу на першому поверсі краще забетонувати, аби з часом вона не розтріскалася, бетон заливати на стару сітку або сплетену з дроту арматуру. Така підлога не дасть можливості розплодитися гризунам, однак узимку її доведеться застеляти тирсою, торфом і сіном, щоби птахи не застуджували ноги.

На другому поверсі під сідалом укріплений щит з бортом, на нього насипають тирсу, солому, торф або пісок. Це полегшує прибирання влітку. Для годування курей роблять самогодівниці. Беруть широку дошку завдовжки 0,5 м і розпилюють її по діагоналі. Виразні два трикутники стануть бічними стінками годівниці, які потім ставлять до стіни вістрям униз. Ось так бункер годівниці й висітиме над лотком. Затим до трикутників прикріпіть фанерні задню й передню стінки шириною приблизно 0,5 м. Але передню слід зробити на 1 см коротшою, щоб унизу (стінки в нас стоять під кутом один до одного) утворилася рівна щілина. Знизу прикріплюємо П-подібний лоток.

Отже, їдальня готова.

Зверху засипають зерно, закривають кришкою і під власною вагою зерно висипатиметься через щілину до лотка, поки не наповниться до передньої стінки лотка. А засипати корм можна хоч і на місяць. Коли птах споживе порцію, що висипалася, то лоток наповнить нова. Втрат з такої годівниці не буває. І тут важливо, аби корм був однорідний, щоб кури не вишукували, що посмачніше. Приїжджаючи на дачу в суботу й неділю, раціон урізноманітнюємо кухонними відходами, присмаченими дертю, приправленими капустяним листям або зеленню молодої трави.

Узимку на тиждень-два курям замість води залишають сніг. Для купання влаштовують попелові ванни, які дуже корисні і позбавляють їх від паразитів. До ящиків насипають дрібний пісок з пічним деревним попелом, бажано на відро суміші додати 200 г порошку сірки – ось їм і лазня проти пухоїдів. Потрапивши на тіло птаха, пухоїди швидко розмножуються, відкладаючи яйця біля основи пір'я, а поза птахом – вони швидко гинуть. Заражені птахи зазнають надмірного свербіння, вони енергійно поклацують дзьобом, прагнучи очистити пір'я і шкіру під крилами, з шумом обтрушуються. На шкірі можна помітити садно і лисини, особливо в ділянці живота, спини та шиї. До того ж ектопаразити дуже непокоять птахів, через що вони відмовляються від корму, худнуть, знижують несучість, а молодняк навіть може загинути.

Нове в застосуванні препаратів для боротьби з ектопаразитами – це препарат пулеріл. Його використовують у птахівництві для боротьби з кліщами, пухо-пір'яїдами, блохами, блощицями тощо. Протипоказань проти застосування препарату немає. Спосіб застосування: для лікування птахів необхідно обприскати 1%-ною емульсією препарату приміщення і птахів, що утримуються в ньому. Розрахунок дозування: 200 мл препарату змішати з 20 літрами водопровідної води. Приготовленої емульсії достатньо для обробки 1000 м2 або 20 000 голів птахів у клітках.

Виявляють пухоїдів під час ретельного огляду на світлі шкірі та пір'я птахів. Ящики із сумішшю ставлять у сонячному місці, так проміння сонця принаджує курей: вони гріються, купаються у попеловій ванні й одночасно звільняються від ектопаразитів. Якщо птахи розкидали попіл у ванні, його потім поповнюють.

Отже, курям і мороз не страшний – температура в курнику в люті морози внизу доходить до мінус 5°С, угорі, де розміщені сідала й гнізда, до мінус 2°С. У зв'язку з цим частину зерна треба кидати просто в солому, щоб кури не сиділи, а шукали корм (рухаючись, вони зігріваються). Світло треба вмикати, коли будуть короткі дні (доводячи тривалість дня до 14 годин). З даху і від стін сніг не відкидають до весни (сніг є утеплювачем).

Дещо більше необхідно з'ясувати про роздзьобування (канібалізм) птахів. Канібалізмом, або роздзьобуванням, називають схильність птахів до дзьобання одне одного. Це не хвороба, а реакція птахів на умови навколишнього середовища. Канібалізм у важких випадках виражається у роздзьобуванні тіла, кишок, яйцепроводу, в легких випадках – у дзьобанні пальців, поїданні яєць і пір'я. Причин, що зумовлюють роздзьобування, дуже багато. Це, насамперед, природні передумови – конфлікти у співто-

варистві птахів. Співтовариства птахів зберігаються лише в тому випадку, коли члени його знають одне одного "в обличчя". Встановлено, що кури звикають до стада за 3–4 тижні й можуть пам'ятати до 50 особин (куряча пам'ять слабка). Через кілька днів після роз'єднання курка ще може впізнавати колишніх сусідок, а через два тижні сприймає їх як чужих. Свій пташник доросла курка пам'ятає протягом місяця, а через 50 днів ледве впізнає знайомі раніше місця, а вже через два місяці поводиться так, ніби ніколи тут і не була.

Звідси практичний висновок: комплектувати стадо одновіковим молодняком, а коли вибуває несучка, не підсаджувати до старої групи нову несучку. Треба дотримуватися твердого принципу: "усе зайнято – все порожньо".

На сьогодні досвід української та зарубіжної практики переконує, що коли в стаді з'явилися явні "канібали" – необхідно негайно видалити із стада основних забіяк та призвідників неспокою.

За роздзьобування яєць курми, за даними ряду птахівників-любителів, корисно зробити так: узяти дошку шириною 12 см, завтовшки 20 мм, розпиляти на шматки завдовжки 30 см і збити спеціальний ящик для несучки. Зверху ящика покласти мішковину, але сильно не натягувати, щоб було невелике провисання. Далі мішковину необхідно закріпити по периметру ящика цвяхами, а в самому центрі її зробити отвір (8 см) для того, щоб знесене яйце зразу ж скочувалося до ящика і було неприступним для роздзьобування (на дні ящика має бути тирса або солома).

Важливо для несучості курей – це достатня кількість гнізд (одне гніздо на 6–8 курей). Нестача гнізд знижує несучість на 5–7%. Охоче курка несеться у гніздах жовтого або зеленого кольору, привертає оранжевий колір спецодягу птахівниці. Тема канібалізму велика і вимагає окремої статті.

Тепер необхідно визначитися, яку породу курей розводити в присадибному господарстві. Поза сумнівом, на м'ясо вже в березні місяці треба купувати спеціалізованих м'ясних курчат-бройлерів, які будуть готові до забою у віці 6–7 тижнів. Для отримання яєць, безумовно, перевагу слід віддавати не спеціалізованим яєчним кросам (вони для промислових птахофабрик), а курям м'ясо-яєчних порід (полтавські кури, род-айланд, нью-гемпшир й ін.).

Що тут важливо? У присадибному пташнику півень – це володар стада. Як тільки трохи розсіються нічні сутінки і стане тепліше, півень, енергійно заплескавши крилами, гучним "кукаріку" сповіщає про початок дня і злітає з сідала. Кури не поспішають брати з нього приклад, але півень заклично квапить їх.

Першими відгукуються "працелюбні" кури, які, зазвичай, цілими днями, не знаючи втоми, гребуться у землі, відшукуючи черв'ячків та насіння трав.

Останніми сідало залишають "ліниві" курки. Вони і в дворі поводяться неактивно, їдять тільки з годівниці, самі здобувати їжу не стараються. Кожну курку, яка злетіла з сідала, півень зустрічає ніжним воркуванням і зернятком у дзьобі.

Багатовікова популярність півня у народі, звичайно, не випадкова. Помилуйтеся ним: поважна хода, ставність. Пір'я його блищить, гребінь гордо вінчає голову, хвіст розвівається, як стрічки, гострі шпори нагадують, що з їхнім власником краще не сваритися. Деякі півні бувають занадто дбайливі, і, віддаючи своїй сімейці кращі зернятка, самі іноді голодують. Оскільки вони ж, зазвичай, виявляються кращими плідниками, їх необхідно додатково від курей підгодовувати.

Півень поводиться так, ніби він найголовніший не тільки у своєму пташнику, а й взагалі у дворі (якщо там немає інших, сильніших півнів). Він не боїться показати своє верховенство перед птахами інших видів, дужчим, він може зважитися поганяти качок, гусаків, індичок, яких побоюються навіть собаки. До того ж зауважено, що частіше першість дістається півням з листоподібним гребенем. Між розвитком гребеня півня і його відтворювальними якостями існує висока кореляційна залежність (коефіцієнт кореляції дорівнює 0,88).

Завжди шанувався у народі півень-дженджик, красень і хоробрий, гідний глава курячої сім'ї, справжній господар пташиного двору. Від півня-дженджика залежить запліднюваність яєць – вона повинна бути не менше 95%, тобто на 100 яєць 95% із зародком. Самці починають виявляти цікавість до самочки у віці близько трьох місяців. До того ж молоді півні бояться у товаристві дорослих курей, підсаджені до пташника, вони збиваються в купки і стараються триматися в куточку. Нерідко кури відганяють молодих самців від годівниці і зовсім залякують. Тому у випадку, коли птахівнику необхідно з'єднати курей з молодими самцями, а так треба робити, спочатку поселити до курника півників, а потім вночі підселити до них курочок (статеве співвідношення 1:10). Тоді самки не відчувають себе господинями і будуть "делікатніші". Півні-дженджики не проявлятимуть нерішучості, згинаючи шию у формі знаку питання. Статева зрілість у півнів та курей настає у віці 22–26 тижнів. Кращі самці на першому році життя.

Сподіваємося, шановні господарі курей, наші поради стануть вам у пригоді!

З повагою

П.І. Івашков,
доцент Луганського національного аграрного університету
Г.В. Вікуліна,
магістр ветеринарної медицини

ЧИТАЙТЕ С ПОЛЬЗОЙ !

4 УНИКАЛЬНЫХ СБОРНИКА ИЗДАНИЙ ТЕПЕРЬ ДОСТУПНЫ КАЖДОМУ!

ДОРОГИЕ ЧИТАТЕЛИ!

Компания «Гарантийное агентство» предлагает Вашему вниманию уникальный почтовый каталог. Перечисленные в нём издания помогут Вам решить огромное количество повседневных забот и проблем, стать ещё красивее и сильнее, поправить здоровье и материальное положение - а это значит сделать свою жизнь и жизнь близких Вам людей максимально полной, интересной и комфортной!

Практическими знаниями из нашего каталога уже пользуются десятки тысяч человек по всей стране Его универсальное содержание разработано на основе потребностей большинства читателей - все технологии, методики и рецепты многократно испытаны, просты, эффективны, не требуют серьёзных затрат и доступны любому желающему. Благодаря расширенному ассортименту при максимально низких ценах наши издания приобрели широкую популярность, а **льготный вариант заказа** *сделали уникальную библиотеку доступной каждому.*

Наше главное правило делать всё для того, чтобы любой человек проживающий даже в самом отдаленном уголке нашей страны, мог быстро и доступно получить необходимую ему информацию. Заказанные Вами издания доставятся наложенным платежом на Ваш адрес, как бы далеко Вы ни находились.

ОПЛАТА - ПРИ ПОЛУЧЕНИИ ЗАКАЗА НА ПОЧТЕ.

ПОСМОТРИТЕ НА АССОРТИМЕНТ И ЦЕНЫ ИЗДАНИЙ И СПЕШИТЕ СДЕЛАТЬ ЗАКАЗ!

I. КРАСОТА И ЗДОРОВЬЕ (сборник изданий)

01. ***«Супертело!»*** Уникальное методическое пособие для всех, кто хочет развить сильное, крепкое и мощное тело - занятия без тренажёров и «химии»! Ваша сила - это уверенность в любой ситуации! **Цена -2,50 грн.**

02. ***«Напитки чемпионов»*** Рецепты приготовления протеиновых коктейлей для наращивания объёма Ваших мышц. Отличное дополнение к пособию «Супертело!». **Цена - 1,50 грн.**

03. ***«Высокий рост-это красиво!»*** Уникальное практическое пособие по ускоренному увеличению роста на 6-8 см в любом возрасте. Представляет собой комплекс простых и понятных каждому упражнений, диет и рекомендации,в результате которых Вы осуществите свою заветную мечту - Вы увеличите свой рост!**Цена - 2 грн.**

04. ***«Похудеть - не проблема!»*** Очень эффективная методика похудения без голодной диеты и специальных упражнений. Прощай, лишний вес! **Цена - 1,50 грн.**

05. ***«Проститесь с животиком!»*** Это пособие поможет Вам «убрать» растолстевший живот. И просто,и без усилий! **Цена - 2 грн.**

06. ***«Хотите поправиться?»*** Уникальное пособие и сборник практических рекомендаций для всех, кто хочет излечить худобу и за короткий срок прибавить в весе. Эти эффективные рецепты и упражнения помогли уже сотням людей! **Цена - 1,50 грн.**

07. **«Здоровые зубы»** Уникальная методика естественного наращивания и лечения зубов без пломбирования. Приведенные рекомендации и рецепты простых средств позволят Вам не думать о зубных врачах и всегда быть со здоровыми зубами. Попробуйте, и забудьте о зубной боли! **Цена - 2 грн.**

08. ***«Восхитительные волосы!»*** Рецепты приготовления простых и эффективных средств, которые предотвратят выпадение волос, укрепят их корни, вылечат перхоть и зуд. Ничем не хуже фирменных шампуней! **Цена - 1,50 грн.**

09. ***«Идеальный бюст!»*** Этот уникальный сборник несложных упражнений стал настоящим открытием для многих девушек и женщин. Вы узнаете о том, как сохранить грудь красивой, придать ей упругость но главное - всего за пару месяцев увеличить объем бюста на 4-6 см! **Цена - 2,50 грн.**

10. ***«Осиная талия»*** Комплекс невероятно эффективных упражнений для повышения тонуса мышц живота и бёдер, для боковых и косых мышц - и, конечно,для уменьшения окружности талии! Ваши бедра станут упругими, талия-узкой, а живот станет совсем плоским. **Цена - 2 грн.**

11. ***«Вы неотразимы!»*** Комплексная методика и рецепты мазей для бесследного и безболезненного удаления волос с тела.Отличный способ сделать свою кожу идеально гладкой! **Цена - 2 грн.**

12. ***«Стройная и красивая!»*** Длинные ноги и округлые ягодицы - символ привлекательности современной женщины! Эти упражнения помогут Вам достичь желанного результата! **Цена - 1,50 грн.**

13. ***«Как быть всегда любимой»*** Практические советы - как нравиться всем, как сохранить свою молодость и красоту в любом возрасте. Вечные секреты обольщения! **Цена - 2 грн.**

14. ***«Рецепты красоты»*** Сборник простых рецептов приготовления лака, геля, бальзама, шампуня для волос, красок для окрашивания волос, кремов для лица, от веснушек и угревой сыпи. Отличная замена импортной косметике! **Цена - 1,50 грн.**

15. ***«Алкоголизм-беда»*** Простые методы лечения алкоголизма средствами народной медицины. Рецепты снятия похмелья, выведения из запоя, настои для отрезвления "мертвецки" пьяного, как пить и не пьянеть. **Цена - 2 грн.**

16. ***«Курение-вред»*** Рецепт простой и надежной методики для тех кио решил покончить с курением раз и навсегда. Самый оптимальный вариант! **Цена - 2 грн.**

II. ПОЗНАЙ СЕБЯ (сборник изданий)

01.***«Суперпамять»*** Это самая эффективная методика развития памяти.Она повысит Ваш интеллект, разовьет природные способности, улучшит все виды памяти. Вы сможете быстро запоминать информацию любых объёмов, обходиться без записной книжки, легко выучить иностранный язык. **Цена - 2,50 грн.**

02. ***«Полиглот»*** Хотите владеть иностранным языком также легко, как и русским? Новейшая методика изучения поможет Вам в этом. Она рассчитана на любой язык - возможно даже изучать несколько языков одновременно! **Цена - 2,50 грн.**

03. ***«Быстрое чтение»*** С помощью этой методики Вы в несколько раз увеличите скорость чтения газет и журналов, литературы по специальности и деловой информации, художественной литературы - и при этом будете запоминать до 90% быстро прочитанного текста! **Цена - 2,50 грн.**

04. ***«Для Ваших глаз»*** *Оригинальная* и эффективная методика исправления дефектов зрения, составленная врачами Бейтсом и Утехиным. Вы сможете самостоятельно и навсегда избавиться от очков за короткое время! **Цена - 2,50 грн.**

05.**«Потрясающие секреты»** Каждый человек по своей природе экстрасенс. Стоит только создать условия для проявления этих возможностей-и они проявятся! Как развить в с ебе экстрасенсорные способности, как получать энергию из космоса, диагностика заболеваний и лечение по фотографии, безконтактный массаж - всё это и многое другое Вы найдете в этом издании. **Цена - 2 грн.**

06.***«Гармония разума»*** Это практическое пособие поможет Вам развить телепатические способности, расскажет об упражнениях для их тренировки, что такое психическое и энергетическое нападение и как от них защититься, как научиться ясновидению. **Цена - 1,50 грн.**

07. ***«Сила духа»*** Как развить смелость и уверенность в себе - такие необходимые качества характера. **Цена - 1,50 грн.**

08. ***«Народная мудрость»*** Как защитить себя и близких от «дурного» глаза, как лечить порчу, сглаз, испуг. **Цена - 2 грн.**

09. ***«Секс-магия»*** Искусство очарования и привораживания-отличная возможность околдовать кого угодно! Безо всяких усилий Вы добьётесь того, что недоступно остальным. **Цена - 2 грн.**

10. ***«Удивительное рядом!»*** Расшифрованный ключ и таблицы великого Нострадамуса для познания своей судьбы. Вам приоткроются страницы настоящего и будущего, скрытые желания друзей и дурные помыслы врагов. Тайны любви раскроются перед Вами. Узнав вою судьбу, можно попытаться с предотвратить грозящие неприятности или порадоваться предстоящим событиям. Конец сомнениям! **Цена -2,50 грн.**

11. ***«Фараон»*** Рецепт эликсира для усиления половой функции организма. Прочувствуйте его благотворное воздействие на Ваш организм - напиток просто волшебный! **Цена - 1,50 грн.**

12. ***«Мужская сила»*** Проверенный метод восстановления потенции с увеличением времени полового акта до желаемого предела. И Вы опять в отличной форме! **Цена - 2 грн.**

13. ***«Спокойный сон»*** Упражнения, реально помогающие избавиться от храпа. Результат скажется уже через две недели! **Цена - 1,50 грн.**

14. ***«Самолечение»*** Сборник рецептов лечения бронхита, бронхиальной астмы, остеохандроза, энуреза, экземы, варикозного расширения вен, гастрита, геморроя, диатеза, зубной боли и других болезней и заболеваний. Составлен на основе опыта народной медицины и тибетских долгожителей. **Цена - 1,50 грн.**

15. ***«Это уникально!»*** Рецептура приготовления простого народного средства, которое излечит многие Ваши болезни, снимет усталость, нормализует сон, усилит половую функцию организма, даст хорошее настроение и бодрость. Очень полезно и эффективно! **Цена-2 грн.**

III. НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ (сборник изданий)

01. ***«Суперурожай!»*** Уникальные методические пособия для дачников и садоводов по получению 3 тонн помидор с сотки, 1,5 тонны картофеля с сотки, высокого урожая огурцов (до120 штук с кв.метра!), тройного урожая малины. Составлены и проверены на практике опытными садоводами-селекционерами. Абсолютно реально на любом огороде! **Цена - 2,50 грн.**

02. ***«Всё о картошке»*** Сборник рекомендаций по увеличению урожая картофеля и получения его на 1,5 месяца раньше обычного срока, как вырастить мешок картошки на 1 кв. м., как получить урожай уже в мае, как вырастить сорт картофеля, который не ест колорадский жук, рецепт сильнейшего экологически чистого средства-колорадский жук уничтожит сам себя! **Цена - 2,50 грн.**

03. ***«Электроника на рыбалке!»*** Описание и схема сборки очень простой и эффективной звуковой приманки для рыб. Она собирает большую стаю рыб в месте ловли, не имея ничего общего с варварскими методами «убоя» рыбы и водных организмов. Электронные комплектующие для её сборки дешевы и доступны.Без улова не уйдете! **Цена - 2 грн.**

04. ***«Удачливый рыболов»*** Десятки рецептов эффективных прикормок и привад для любого вида рыбы - хищной, «мирной», верховодной, глубоководной! Составлены известными рыболовами - спортсменами и проверены многолетней практикой уженья. Будет клевать постоянно - и азартная рыбалка Вам обеспечена!

Цена - 2,50 грн.
05. ***«Сети делайте сами!»*** Чертежи и описание изготовления ручной машинки для вязания сетей любого размера, и способы их вязания. Без проблем свяжете садок, подсачек, малявочницу и сеть большего размера. **Цена - 2,50 грн.**
06. ***«Тонирование»*** Технология тонирования автостекол, светофильтров и стёкол для очков. Любой тон: светло-коричневый, желтый,молочно-белый, зелёный, изумрудный, рубиновый и др. **Цена - 1,50 грн.**
07. ***«Бесплатный бензин делайте сами!»*** Подробное руководство по самостоятельной сборке простого миниаппарата для домашнего изготовления 100% заменителя бензина любой марки (А-76, АИ-93 и др.) из воды и бытового газа. Материалы для сборки доступны всем, а получаемое топливо к тому же повышает ресурс двигателя в 1,5-2 раза. Приводятся рекомендации конструктора установки, советы и опыт практиков-любителей, их варианты. Потрясающая экономия средств для каждого автовладельца! **Цена - 2,50 грн.**
08. ***«Вместо бензина - кухонный газ!»*** Руководство по изготовлению полного комплекта газобаллонной аппаратуры для любого автомобиля из доступных комплектующих, советы по переводу машины с бензина на обычный природный газ, а также - чертежи и описание сборки уникальной миниустановки для заправки переоборудованного автомобиля природным газом от к вартирной газосети! Материальные затраты небольшие, а выгода от установки - максимальная! **Цена - 2 грн.**
09. ***«Экономия»*** Народные способы экономии автотоплива на 20-30% при эксплуатации автомобилей и мотоциклов. **Цена - 1,50 грн.**
10. ***«Маленькие хитрости, необходимые в дороге»*** Как запустить двигатель в сильный мороз, приспособление для быстрой разбортовки колёс, как вытащить застрявший автомобиль в одиночку, и другие советы. **Цена - 1,50 грн.**
11. ***«Если Вы выпили за рулем»*** Советы опытного водителя тем, кто слегка выпил, но по каким-то причинам вынужден сесть за руль - как не попасть в аварию, скрыть от инспектора свое состояние, разговор с ним, и другие полезные советы. **Цена - 1,50 грн.**
12. ***«Меха, шкурки и шапки»*** Подробное руководство и рекомендации опытных сибирских скорняков по выделке и окрашиванию шкурок, а также шитью меховых шапок. Отличный бизнес на всю зиму! **Цена - 1,50 грн.**
13. ***«Коллекционер»*** Вы хотите продать монеты СССР, но не знаете их реальной стоимости? Каталог, в котором даны цены на монеты СССР и России с 1700 по 1992 г. **Цена - 1 грн.**
14. ***«Телеантенна - своими руками!»*** Практическое руководство по сборке уникального антенного устройства, с помощью которого любой телевизор станет принимать множество новых интересных коммерческих и др. телеканалов не только России и СНГ, но и дальнего зарубежья! Конструкцию может собрать даже начинающий радиолюбитель из самых распространенных деталей. **Цена -2,50 грн.**
15. ***«Антенный усилитель»*** Описание и схема сборки простого антенного усилителя, который обеспечит отличное качество изображения в зоне неуверенного приема и позволит нормально принимать даже удаленные телесигналы. Незаменимое устройство для настоящих телезрителей! **Цена - 2,50 грн.**

IV. ПРИГОДИТСЯ ВСЕМ (сборник изданий)

01. ***«Кирпичи-почти бесплатно!»*** Руководство по изготовлению красного термостойкого кирпича из практически бесплатных, доступных всем материалов. По качеству и внешнему виду ничем не отличается от промышленного! **Цена - 1,50 грн.**
02. ***«Строительные блоки»*** Простая технология изготовления строительных блоков повышенной прочности и без цемента! Возможны любые размеры, формы, расцветки. **Цена - 1,50 грн.**
03. ***«Прочно и практично!»*** Руководство по сборке своими руками простого механического устройства для плетения сетки - рабицы - универсального материала, из которого можно сделать и забор для защиты огорода или пасеки, и клетку для кроликов или цыплят, а также арматуру для блочных конструкций. **Цена - 1,50 грн.**
04. ***«Электроды для сварки»*** Простые рецепты изготовления электродов из самых доступных материалов, а также рецепт знаменитого среди умельцев «термитного карандаша»,который заменяет электросварку. **Цена - 1,50 грн.**
05. ***«Помощник мастера»*** Подробная инструкция и схема сборки сварочного аппарата, который собирается всего за пару дней, варит металл толщиной до 20 мм электродами диаметром до 4 мм и при этом работает от сети 220 В. Наверняка пригодится в гараже при ремонте автомобиля, на даче,в быту. **Цена - 2 грн.**
06. ***«Ремонт сантехники»*** Подробное описание технологии восстановления эмалированного покрытия на ваннах, раковинах, посуде в домашних условиях. **Цена - 1,50 грн.**
07. ***«Волшебная жидкость!»*** Сборник рецептов простых средств для удаления с бумаги любого типа различных печатей, штампов, записей и т. п. Необходимые химикаты продаются в каждой аптеке! **Цена - 1,50грн.**
08. ***«Печати и штампы»*** Способы изготовления в домашних условиях печатей, штампов, штемпелей и экслибрисов любой сложности. Самая доступная технология. **Цена - 1,50 грн.**
09. ***«Мини-ксерокс из увеличителя!»*** Руководство по переделке обычного фотоувеличителя в домашний миниксерокс, способный ежедневно делать нужное количество копий. **Цена - 1 грн.**
10. ***«Вечная лампочка!»*** Простой секрет переделки обыкновенной лампочки, после которой она станет «вечной» и никогда не перегорит. **Цена - 1 грн.**
11. ***«Враг ржавчины»*** Рецептура специальной мази для 100% удаления ржавчины и защиты от неё кузова, днища, других частей автомобиля и любых металлических изделий (замки, петли и т. п.). Надежная защита от коррозии теперь Вам обеспечена! **Цена-1,50 грн.**
12. ***«Кинескоп»*** Простой способ восстановления «севшего» кинескопа у телевизора. **Цена - 1 грн.**
13. ***«Защитник»*** Описание и схема изготовления мощного карманного электрошокера - максимально эффективного прибора для самообороны. «Защитник» парализует нападающего током и ослепляет его яркой вспышкой. Вечерние прогулки будут спокойнее! **Цена - 1,50 грн.**
14. ***«Шпион»*** Простая схема «жучка» для прослушивания помещений и автомобилей в радиусе 100 м по бытовому УКВ-приёмнику. **Цена - 2 грн.**
15. ***«Сторож»*** Руководство по изготовлению универсального радиоохранного устройства для автомобиля, гаража, квартиры и т. п. Простое в сборке, но ничем не уступает дорогим импортным конструкциям! **Цена - 1,50 грн.**
16. ***«Кулинарные рецепты»*** Как приготовить в домашних условиях маргарин высшего сорта, уксус, искусственный мёд, мармелад, конфеты, дрожжи, кетчуп, шампанское, «черную икру», мороженое, хрустящий картофель - и другие продукты. **Цена - 1,50 грн.**
17. ***«Спирт и пиво!»*** Сборник рецептов простого приготовления в домашних условиях питьевого спирта без сахара из доступных компонентов и продуктов, а также секреты приготовления вкуснейшего домашнего пива 10 сортов на любой вкус. Всегда будет что поставить на стол и приятно удивить гостей! **Цена - 2,50 грн.**
18. ***«Избавьтесь от вредителей!»*** Сборник рецептов приготовления очень эффективных составов для борьбы с беспокойными насекомыми - тараканами, мухами, клопами, комарами, блохами, вшами, а также рецепты средств против мышей и крыс. **Цена-1,50 грн.**
19. ***«Займитесь делом!»*** В этом пособии предлагается более 30 способов честного и легального зарабатывания денег на дому. Все способы не требуют вложения больших средств, высокой квалификации, а доходность зависит от Вашего желания работать и зарабатывать. **Цена - 2,50 грн.**

Смачні страви

Дорогий "Дім, сад, город", раніше ваш журнал купувала в кісках, а з цього року передплатила. Дуже сподіваюсь, що недаремно. Журнал, як мені здавалося раніше, розрахований на сільського читача, а я проживаю в Києві. Поради, надруковані в журналі, можна використати на приміській дачі. Ну а рубрика "Господиня" єднає жителів села і міста. Зараз я на пенсії, а в минулому багато років працювала головним кухарем у великих їдальнях, кафе, ресторанах, то ж маю певний досвід і хочу ним поділитися.

Броніслава Першадська

Оселедець в яблуках

Яблука середнього розміру розрізати навпіл, видалити серцевину, а м'якуш обережно вибрати, залишивши шар приблизно у півсантиметра. Оселедець обробити, чисте філе порубати ножем з м'якушем яблука, заправити майонезом. Отриманим фаршем начинити половинки яблук, зверху посипати дрібно порізаним або натертим на тертушку яйцем, прикрасити зеленню.

Оселедець з червоним буряком

Філе оселедця, невеличкий варений буряк, цибулину, круто зварене яйце подрібнити, додати тертий твердий сир (якщо немає твердого – можна звичайний), заправити майонезом, ретельно перемішати, викласти в салатницю, прикрасити тертим сиром, яйцем, зеленню.

Оселедець з редькою

Філе оселедця вимочити в молоці, подрібнити, додати редьку і цибулю (в пропорції 2:1) та заправити олією.

Оселедець у гірчичному желе

Спочатку готуємо гірчичне желе: желатин залити холодною водою на 1,5 години. Гірчицю, чорний мелений перець, сіль, цукор перемішати, додати оцет та олію, підігріти, але не доводити до кипіння, додати підготовлений желатин, дочекатись (помішуючи ложкою), поки розчиниться. Цим желе заливати філе оселедця, гарно розкладеного на блюді разом з шматочками вареного буряка і картоплі. Прикрасити зеленню.

Оселедець під "шубою"

Дрібно січемо філе оселедця та тоненьким шаром розкладаємо на блюді. Зверху накладаємо шар вареної та тертої картоплі, моркви, червоного буряка. Заливаємо майонезом. Таких шарів може бути 1–2–3, а на свято на великому блюді – і більше. Прикрасити можна зеленим горошком, шматочками огірка. Прикраси в стравах залежать від фантазії господині.

Салат "Куряче гніздо"

Треба мати: курячу грудинку, 2–3 картоплини, 3–4 курячих яєць, 5–10 перепелиних яєць, баночку ананасів, пакет чіпсів, майонез, сіль, перець.

В окремому посуді відварити курячу грудинку та 2–3 картоплини в кожушку, 3–4 курячих яєць та кубики ананасів. Усе охолодити і, за винятком яєчних жовтків, нарізати кубиками. Додати банку кукурудзи (рідину злити), поперчити, посолити за смаком та заправити майонезом. Викласти на кругле блюдо, зверху притрусити тертими жовтками, зробити заглиблення, в яке покласти 5–10 зварених та очищених перепелиних яєць. По периметру салат обкласти картопляними чіпсами.

Салат "Грибний"

Треба мати: 0,5 кг грибів, дві цибулини, часник (кількість – за смаком), олію, майонез, мускатний горіх, цілі мариновані гриби (для прикрашання).

Відварити у підсоленій воді 0,5 кг грибів глива (рос. – вешенка). Дві великі цибулини дрібно посікти та протушкувати на олії до прозорості. Гриби та цибулю, відцідивши олію, пропустити через м'ясорубку. Додати подрібнену головку часнику. Все заправити майонезом, додати дрібку мускатного горіха та ретельно перемішати. Ви-

класти у салатницю та прикрасити будь-якими цілими маринованими грибами.

Крученики із курятини

Треба мати: курячу грудинку, смажені гриби, варені яйця, зелень, шматочок сала, сметану, сіль, перець, лавровий лист. Кількість продуктів залежить від бажаної кількості порцій.

Курячу грудинку відбити, обсмажити з одного боку. На обсмажений бік покласти чайну ложечку смажених грибів, чайну ложечку з верхом подрібнених яєць, чайну ложечку подрібненої зелені, шматочок сала (бажано копченого), посолити, поперчити за смаком та згорнути рулетиком. Зв'язати грубою ниткою та обсмажити у жирі. Перекласти в товстостінний посуд, залити густою сметаною і протушкувати під кришкою, додавши лавровий лист. Перед подаванням до столу не забудьте зняти нитку. До таких крученики смакуватиме розсипчаста гречана каша.

Манні кульки у морквяному соусі

Треба мати: 0,5 кг моркви, 0,5 склянки родзинок, 10 штук великого чорносливу без кісточок, 70–100 г вершкового масла, склянку густої манної каші, одне яйце, 1 столову ложку цукру, сіль, перець – за смаком.

Моркву почистити, промити та нарізати дрібними кубиками. Злегка обсмажити на маслі у сковороді з кришкою. Залити окропом так, щоб ледь покрити моркву. Закрити кришкою і тушкувати до напівготовності на слабкому вогні. Додати промитий чорнослив без кісточок, родзинки, цукор, сіль і дати закипіти. Тоді додати манні кульки і довести до готовності.

Для приготування манних кульок зварити густу манну кашу, охолодити, додати сире яйце, чайну ложку вершкового масла, сіль, перець, сформувати кульки величиною з грецький горіх та вкинути у морквяний соус.

Горіхові палички

Треба мати: грецькі горіхи, борошно, родзинки, ванільний цукор. Кількість усіх складових довільна.

Грецькі горіхи підсушити у духовці, видалити ядра та подрібнити. Підсолоджене прісне тісто добре вимішати, додати підготовлені розпарені родзинки, пакетик ванільного цукру, розкачати на тонкі ковбаски завтовшки з палець, обкачати їх у подрібнених горіхах та запікати у духовці 10–15 хв. перевертаючи з боку на бік. Готові ковбаски викласти на чистий папір і залишити на 1–2 дні, щоб підсохли.

Вівсяне печиво домашнього приготування

Треба мати: 2 склянки вівсяних пластівців, 1 столову ложку борошна, 3/4 склянки цукру, 100 г вершкового масла, 2 яйця, ядра будь-яких горіхів та ванілін за смаком.

М'яке масло розтираємо з цукром та вініліном, поступово додаємо яйця та вимішуємо доти, поки вся маса не стане білою. Потім, не перестаючи помішувати, всипаємо вівсяні пластівці з борошном та подрібненими горіхами.

Готове тісто викладаємо десертною ложкою на змащене жиром деко і випікаємо при температурі 180–200°С 15–20 хв.

Пряники до чаю "Київські каштани"

Треба мати: 3 склянки борошна, 1 склянку цукру, 2 столові ложки меду, 100 г вершкового масла або маргарину, 1 яйце, 1 чайну ложечку соди, 1/4 склянки води. Прянощі (корицю тощо) за смаком, або ж без них.

У товстостінну каструлю кладемо мед (якщо він густий, його треба розтопити), додаємо м'яке масло, яйце, цукор, воду, прянощі і все ретельно вимішуємо. Потім додаємо просіяне і змішане з содою борошно і замішуємо тісто. Коли тісто буде готове, треба сформувати кульки завбільшки з каштан, викласти їх щільно один до одного на змащене маслом деко і випікати за температури 210–220°С 15–20 хв. Під час випікання кульки розпливуться і утворять пряник, поверхня якого нагадуватиме каштани. Охолоджений медовий пряник можна залити розтопленим шоколадом та дати шоколаду охолонути.

Торт лимонний з медом

Треба мати: 1 яйце, 50 г меду, приблизно 100 г борошна, дрібку соди.

Для крему: 250 г вершкового масла, 250 г цукру, 0,5 л молока, 3 столові ложки борошна, цедру та сік одного невеликого лимона.

Замішуємо некруте тісто, розділяємо на чотири частини, випікаємо чотири коржі, стежачи, щоб не пригоріли. Поки коржі охолоджуються, готуємо крем.

Для крему розтираємо масло ложкою. Окремо змішуємо борошно з невеликою кількістю молока. Ставимо на слабкий вогонь і поступово вливаємо решту молока. Варимо, постійно помішуючи, до утворення густої однорідної маси. Знімаємо з вогню і виносимо крем на холод. Коли крем буде кімнатної температури (20°С), додаємо масло, лимонний сік і цедру. Ретельно вимішуємо і цим кремом змащуємо коржі. Зверху торт прикрашаємо тонесенькими кружальцями лимона та з ложки поливаємо його невеликою кількістю розтопленого меду.

Центр послуг "Дім, сад, город" пропонує післяплатою:

Добірки журналів: **"Дім, сад, город"** – 2005, 2006 та ін. – по 20 грн.; **"Квіти України"** – 2001–2004 рр. , 5 шт. – 20 грн.; "Квіти України" – 2005 р., 5 шт. – 25 грн.; "Квіти України" – 2006 р., 6 шт. – 30 грн.; "Квіти України", 2007 р, 6 шт. – 40 грн.; **"Чумацький шлях"** та **"Туризм сільський зелений"** (каталоги), 10 шт. – 20 грн.; **"Виноград. Вино"**, 10 шт. – 30 грн.; **"Будьмо здорові"**, 10 шт. – 15 грн.; **"Пасіка"**, 10 шт. – 15 грн.; **"Яблунька"**, 10 шт. – 18 грн.; **"Розмальовки "Чарівна казка"**, 5 шт. – 5 грн.;

Спеціальна пропозиція для вас. Для бажаючих детальніше ознайомитись з журналами видавництва "Дім, сад, город" пропонуємо комплект з 10 різних видань. Комплект допоможе вам вибрати журнали для передплати. В кожному комплекті – подарунок. Ціна – 15 грн.

Збірники з садівництва, городництва та ін.: "Лимонник та актинідія", "Лимон у квартирі", "Малина", "Смородина, порічки", "Персик біля дому", "Суниця", "Агрус", "Кизил", "Айва", "Яблуня", "Черешня", "Вирощування саджанців. Поради початківцям", "Захист саду", "Вирощування ківі в Україні", "Біодинамічний календар", "Обліпиха", "Дичина під чарку", "Знай наших", "З урожаї на рік", "Новосели на городі та в саду", "Пряно-лікарські рослини" – 2,80 грн.

"Помідори", "Груша", "Груша. Агротехніка"– по 3 грн.; "100 пісень Вадима Крищенка" – 5 грн.; "Сонник" – 1 грн.; "Листопадні магнолії" – 20 грн.

Із серії "Бібліотека квітникаря": "Троянди", "Паркові троянди", "Іриси", "Магнолії", "Клематиси", "Однорічні рослини", "Водойма в саду", "Ліани в саду", "Сукулентні рослини" (2 книги), "Квітник без шкідників та хвороб", "Гладіолуси", "Гемерокаліси", "Кімнатні рослини", "Рододендрони", "Вічнозелені рододендрони", "Бузок", "Дрібноцибулинні рослини", "Хризантеми", "Айстри", "Лілії", "Старовинні парки Київщини", "Старовинні парки Чернігівщини", "Тюльпани", "Хвойні дерева та кущі", "Розмноження хвойних рослин", "Дельфініум", "Пасифлора", "Жоржини", "Рослини для сухих букетів"; "Живоплоти, боскети, лабіринти", "Середньовічний сад. Минуле і сучасне". Ціна одного примірника – 2,80 грн. "Глоксинії", "Сенполії", "Красивоквітуючі геснерієві" – 3,50 грн.; "Листопадні дерева, кущі, ліани" – 5 грн.

Із серії виноградарства та виноробства: "Ода вину", "Поради майстра виноградарям-початківцям", "Операції на виноградному кущі", "Сорти винограду", "Виноград, вино. На здоров'я", "Виноград на дачі", "Виноград на шатровій шпалері", "Виноград на присадибній і дачній ділянці". Ціна одного примірника – 2 грн. 80 коп.; "Образцовый виноградник" (2 книги) – по 3 грн.; В. Крайнов " Виноград. Селекционная инициатива" – 14 грн.

Збірники з питань здоров'я: Є.Поліщук "Дивосил. Застереження допитливого лікаря" – 3 грн.; О.Світко "Рецепти здоров'я для кожної родини"(1 і 2 частини) – по 3,50 грн.; "800 років рецептам здоров'я" – 2,50 грн., О.Світко "Рецепти здоров'я від Олени Світко" – 3 грн.; О.Світко "Мед смакує і лікує" – 3 грн.; "Здоров'я з вулика", "Календар травника", "Травы в вашем доме", "Малюки від народження до року", "Не бійтеся дієти. Протисклеротична", "Не бійтеся дієти. Діабет" – по 2,50 грн.

Із серії "Домашня ферма": "Кури", "Гуси", "Качки", "Індики", "Перепелиці", "Цесарки", "Кролі", "Вівці", "Нутрії". Ціна збірників – 2,50 грн.

Із серії" Пасіка": "Календар пасічника", "Кухоль меду", "Прибуткова пасіка", "Оздоровлення бджіл без медикаментів", М. Михалевич. Ціна одного збірника – 2,50 грн., Б.Охотський "Пчелы-целители" – 3 грн.; О.Світко "Мед смакує і лікує" – 3 грн.; "Деревні медоноси та пилконоси України" (літні та осінні) та (весняні), 2 книги – по 5 грн.

Книги: Каталоги І. Хороша "Іриси 2006 та 2007 рр." – 16 грн.; "Парники и теплицы" – 30 грн.; Хессайон "Все о комнатных растениях" – 38 грн.; "Все для сада своими руками" – 35 грн.; "Все о розах" – 35 грн.; Е. Рубцова "Розы", подарункове видання – 120 грн.;

Насіння трав, овочів, квітів, добрива. Виробники Україна, Голландія, Італія, Франція, Японія

НОВЕ! Професійне насіння квітів Sakata, Японія.
Бегонія вічноквітуюча. Інферно червона, рожева, Амбасадор коралова, рожева, скарлет та суміш, для озеленення та як горщикова культура (пакети по 1000 нас.) Ціна одного пакета – 130 грн.; **бегонія бульбова** Фортуна персикова з рожевим відтінком, рожева, жовта, яскраво-рожева та суміш кольорів, квіти густомахрові, прекрасна горщикова рослина (пакети по 1000 нас.) Ціна одного пакета – 358 грн.

Примула Метеор двокольорова, безстеблова, квітки – 4,5 см, суміш кольорів, дуже красива кольорова гама, *для озеленення, горщиків,* контейнерів. Примула Пенжент, надрання, морозостійка, безстеблова, компактна, з великою кількістю квітів прекрасних кольорів (1000 нас.) Ціна – 450 грн.

Жовтець (лютик, ранункулюс) Блюмінгдейл. Квітки великі махрові, рослина компактна, невисока – 20–25 см, витримує температуру до мінус 5°С, для озеленення, горщиків, дуже рано квітує. Суміш кольорів (1000 нас.) Ціна – 450 грн.

Петунії грандіфлора Хулахуп, червона з білою каймою, рослина компактна, пишноквітуюча, рання (1000 нас.). Ціна – 107 грн.

Гіпоестес Конфеті компакт рожевий, карміново-червоний, білий з зеленими прожилками. Декоративна компактна рослина для озеленення та як кімнатна горщикова культура, у вирощуванні невибаглива, можливе вирощування цілорічно (8–10 тижнів), висота рослин 12–20 см (1000 нас.) Ціна – 185 грн.

Торенія фурньє Литл кіс. Дуже красива компактна рослина (25 см) з квітками, схожими на дзвоники (3 см) , для озеленення, горщикової культури, бордюрів та клумб. Кольори синьо-білі, бордово-білі, суміш (1000 нас.). Ціна – 380 грн.

Колеус гібридний Файєр мозаїк червоно-зелений, рожевий з зеленою каймою, рубіновий з жовтою каймою. Рослини карликові (10 см), дуже декоративні, для озеленення та горщикової культури, (1 г – 4300 нас.). Ціна – 260 грн.

Віола вітроксинія Динаміт, красивих кольорів: жовточервоні з очком, рожевочервоні з очком, фіолетово-білі з очком, рожево-бордова з очком. Можливі інші варіанти, включаючи однокольорові, розмір квіток – 6–8 см, висота кущів – 13 см, ранньоквітуючі, холодостійкі, квітують безперервно (1000 нас.). Ціна 280 грн.

Багаторічні низькорослі дзвоники напівмахрові (Platycodon grandiflorus) Астра, кольори – голубий, білий та лавандовий, для відкритого грунту та як горщикова культура, кущі компактні, квітує увесь теплий сезон (пакети по 1000 нас.). Ціна – 365 грн.

Айстри Серенада, для озеленення та зрізу, рослини густогіллясті, розлогі з великою кількістю напівмахрових квіток на одному стеблі. Одна гілка – букет. Кольори: яскраво-рожевий, синій, біло-голубий, червоно-рожевий (пакети по 2500 нас.) Ціна одного пакета – 120 грн.

Можливе пакетування по 100 і 50 нас. Ціна відповідна.

НОВЕ! **Насіння декоративних трав** з колекції Національного ботанічного саду НАН України.

Багаторічники: перлівка висока фіолетова, перлівка висока біла, пенісетум, пенісетум волосатий, колосняк піщаний, просо лозне, щучка дерниста, трясунка середня, міскантус, ковила найкрасивіша, ковила українська, ковила волосовидна, шовкова трава, ячмінь гривастий;

однорічники: пайза хлібна, чумиза, бусенник, мишій перський, мишій довгоколосковий, ламаркія, канаркова трава мала, пенісетум сизий, просо колосовидне, трясунка велика, зайцехвіст. Ціна одного пакета – 2 грн.

Газонні трави: "Королівський сад" – суміш низькорослих високоякісних холодо- та посухостійких трав, які повільно ростуть, 100 г – 7 грн.; "Смерканок" – трава для затінку, 100 г – 6 грн.; "Спортивне змагання" – зносостійка трава, 100 г – 7 грн.; "Спортклуб" – трава для спорту, 100 г – 7 грн.; "Англійський газон" – травосуміш для саду, 100 г – 7 грн.; мітлиця повзуча 100 г – 25 грн.; конюшина повзуча Ліфлекс 100 г – 20 грн.

Можливе формування в більших упаковках.

Набори насіння **медоносних трав:** буркун, козлятник, вайда, сильфія пронизанолиста, лаватера, фацелія, свербига, гісоп, змієголовник молдавський, лофант ганусовий, котяча м'ята, чорнушка дамаська, шавлія лікарська. Розфасовка – 1–5 г. Ціна набору – 20 грн.

Квітів та овочів (10 овочів + 10 квітів) – 15 грн.; набір **городника** – 12 грн.; **айстр** на зріз (10 сортів) – 9 грн.; голчастих айстр (10 шт.) – 9 грн.; півонієподібних та трубчастих айстр на зріз (10 шт.) – 9 грн.; **дворічників та багаторічників** (15 шт.) – 12 грн.; "Альпійська гірка" – 10 грн.; **декоративних трав** (10 шт.) – 15 грн.; квітів **для балконів**, вікон, терас (10 шт.) – 10 грн.; квітів **для рабаток** (10 шт.) – 10 грн.; однорічників **для букетів** та на зріз (10 шт.) – 10 грн.

Насіння сортових айстр: Лебедине озеро, Наречена, Ніжність, Яблунева, Ніна, Голубий вихор, Наталка-Полтавка, Голубий павучок, Сєдая дама (синя та рожева), Есмеральда, Нідл Апрікот, Нідл Роуз, Одарка, Павліна, Вереснева, Лелека, Розамунде, Сутінки, Праздничнa, Дарунок матері, Малиновий блиск, Юлія (0,4 г) – по 1,20 грн.

Насіння кімнатних рослин: **альстремерія** "Перуанська красуня", суміш (0,3 г) – 6 грн.; **гербера** – 13 грн.; **аспарагус** пір'їстий та Шпренгера (0, 5 г) – по 6 грн.; **бальзамін** кімнатний серія "Баланс", рожевий пікоте, червона зірка (10 шт.) – 6 грн.; **пальма** (5 нас.) – 8 грн.; **стреліція** "Райський птах" – 9 грн.; **колеус** (0,25 г) – 6 грн.; **цинерарія** "Сенеціо", суміш (0,1 г) – 6 грн. **Ексцелсіор** (0,12 г) – 13 грн.; **абутилон** (кімнатний клен), 0,25 г – 6 грн.; **банан** оксамитовий (3 шт.) – 6 грн.; **глоксинія** гібридна Avanti White F_1 – 5 грн.; **пасльон** кімнатний "Червоний гігант" (0,1 г) – 6 грн.; **кальцеолярія** гібридна (40 шт.) – 6 грн.; **перець** декоративний "Аладдін" (0,1 г) – 6 грн.; **бегонія** махрова, коралова (45 шт.) – 7 грн.; **пеларгонія** зональна, кольори червоний, рожевий з білою серединою – 6 грн.; **примула** гібридна, серія "Піонер", блакитна, суміш (10 шт.) – 6 грн.; **жакаранда** мимозолиста (0,8 г) – 6 грн.; **кавове дерево** "Арабка" (1 г) – 7 грн.; **куфея** "Коан", червона (0,1 г) – 6 грн.; **мімоза** сором'язлива (0,23 г) – 6 грн.; **очерет** пониклий "Клаб Раш" (10 шт.) – 6 грн.; **циперус** (0,01 г) – 6 грн.

Насіння квітів: **гвоздика** Шабо, кольори: червона, рожева, біла, смугаста, жовта та суміш – 6 грн.; гвоздика китайська серія "Діана"F_1 (10 шт.), суміш – 6 грн.; гвоздика садова Гренадін "Харді тріумф" (0,2 г) – 6 грн.; гвоздика периста карликова багаторічна "Солодощі", суміш (0,02 г) – 5 грн.; **кермек** виїмчастий, кольори: червоний, голубий, жовтий, рожевий, оранжевий, синій та суміш (0,2 г) – 6 грн.; **лобелія** їжаковидна "Кришталевий палац" (0,02 г) – 5 грн.; **лобулярія** "Королівський килим", рожева (0,25 г) – 5 грн.; **настурція** витка, великоквіткова "Коштовність" (2 г) – 5 грн.; настурція махрова, великоквіткова "Везувій" (2 г) – 5 грн.; **петунія** гібридна бахромчаста, суміш 13 грн.; багатоквіткова, серія "Ламбада" (20 шт.), яскраво-рожева – 6 грн.; "Танго"F_1, фіолетова (20 шт.) – 6 грн.; ампельна махрова "Лідер"F_1 (0,02 г) – 6 грн,; карликова мультифлора, червона (0,08 г), Небесна троянда (0,2 г), "Стеларіс", зірка (0,08 г) – 6 грн.; **соняшник** махровий "Ведмежатко" (1 г) – 5 грн.; **сальпіглосис** виїмчастий "Імператор" (0,05 г) – 5 грн.; **алісум** Гмеліна "Гірське золото", жовтий, багаторічний (0,2 г) – 5 грн.; **арабіс** кавказький "Шнеехаубе", багаторічний (0,1 г) – 5 грн.; **дельфініум** багаторічний "Пасифік гігант" (0,2 г) – 6 грн.; **дзвоники** карпатські "Ізабелль", багаторічні (0,2 г) – 5 грн.; дзвоники махрові, суміш – 6 грн.; **жоржини** "Помпон", суміш (0,2 г) – 5 грн.; **пенстемон** "Червона королева" (0,1 г) – 5 грн.; **фізостегія** віргінська, рожева (0,1 г) – 5 грн.; **канна** індійська великоквіткова (5 шт.) – 6 грн.; **стокротка** помпонна, суміш (0,25 г) – 6 грн.; **братки** великоквіткові, кольори: білий, жовтий, червоний, рожевий, синій, фіолетовий, суміш (0,25 г) –

6 грн.; **хризантема** Каріната (1,5 г) – 6 грн.; **чорнобривці** карликові (1 г), жовті, оранжеві – 5 грн.; чорнобривці високі (1 г) – 5 грн.; **колеус**, суміш (2 г) – 6 грн.; **годеція** махрова (0,6 г) – 6 грн.; **декоративна капуста** – 6 грн.; **мак** східний садовий багаторічний "Піцикато" – 5 грн.; **едельвейс** альпійський (0,1 г) – 6 грн.; **ромашка** гігантська – 6 грн.; **айстри** групи Принцеса, кольори: червоний, жовтий, білий, фіолетовий, рожевий – 6 грн.; **люпин**, суміш – 6 грн.; **наперстянка**, суміш – 6 грн.; **майори** великоквіткові "Квітка Даліди", кольори: червоні, жовті, білі, суміш (1 г) – 6 грн.; суміш **лугових квітів** "Японський луг" (1 г) – 6 грн.; **флокс** Друмонда – 6 грн.; **целозія** гребінчаста (0,8 г) – 6 грн.; целозія пір'їста (0,8 г) – 6 грн.; **шавлія** розкішна карликова (0,3 г) – 6 грн.

Овочі: **перець** Квадрат Асті, червоний (1,5 г) – 6 грн.; Ріг Бика, ранній, суміш кольорів та червоний (1,5 г) – 6 грн.; Бел Гой F_1, червоний великий 0,23 г) – 13 грн.; Голда F_1, жовтий, великий (0,23 г) – 13 грн.; Фламінго F_1 ранній, жовтий (10 шт.) – 4 грн.; **гіркий** Каїн (1,5 г) – 6 грн.; **перець** Ротунда, червоний, товстостінний (1,5 г) – 6 грн.; **помідори:** Тропік Джалло VF, плоди золотисто-жовті, солодкі, мають високу товарну якість, універсальні (0,23 г) – 9 грн.; Експрес F_1, надранні, круглі (0,5 г) – 4 грн.; Толстой F_1 ранні, індетермінантного типу, округлі, дуже смачні (0,05 г) – 4 грн.; Річі F_1, ранні, плоди округлі 110–120 г, універсального призначення, чудові смакові якості (0,05 г) – 4 грн.; низькорослі Сан-Марцано, сливка рання (1,5 г) – 5 грн.; високорослі Сан-Марцано, довга сливка (1 г) – 5 грн.; великі круглі для їжі та переробки Сан П'єтро (1,5 г) – 5 грн.; Рома V/F, велика сливка для консервації (2 г) – 5 грн.; Волове Серце (1,2 г) – 5 грн.; Кемпбел 30 – низькорослі для переробки (2 г) – 5 грн.; Кемпбел 31, низькорослі, для продажу (2 г) – 5 грн.; **огірки:** Паризький корнішон (3,5 г) – 6 грн.; Білий салатний, колір плоду білий (3 г) – 6 грн.; Амур F_1, надранній партенокарпік, плоди однорідні зелені з тоненькою шкіркою, без гіркоти, для споживання та переробки (10 шт.) – 4 грн.; Атлантіс F_1 ранній, високоврожайний для споживання, засолки та консервування (1 г) – 4 грн.; Ананас (0,5 г) – 4 грн.; Супермаркет F_1, надрання (0,4 г) – 13 грн.; **капуста:** Копенгаген Маркет 2, середньорання (5 г) – 6 грн.; Бригадир F_1, середня, 120–130 днів, універсальна для переробки та зберігання (20 шт.) – 4 грн.; Леннокс F_1, пізня, для зберігання (20 шт.) – 4 грн.; **капуста цвітна:** Тардіво ді Фано, середня (2 г) – 6 грн.; Снігова Куля, середня (2 г) – 6 грн.; Гудмен, рання (20 шт.) – 4 грн.; **капуста червоноголова** Ауторо F_1, високоврожайний гібрид для переробки та зберігання (20 шт.) – 4 грн.; **квасоля** Спаржева (20 г) – 6 грн.; **лагенарія** Сицилійська (3,5 г) – 6 грн.; **баклажани:** Флорентійський, округлий (2,2 г) – 6 грн.; Римський, довгий (2,2 г) – 6 грн.; Сфумата ді Роса, округлий, світло-фіолетовий, середньоранній (2,2 г) – 6 грн.; Боніка F_1, ранній, овальний (0,25 г) – 4 грн.; Фрама F_1, ранній, довгий (0,25 г) – 4 грн.; **буряки** столові: Циліндра, довгий (10 г) – 6 грн.; Регала, ранній, круглий (3 г) – 4 грн.; **цибуля** ріпчаста: Біла червнева, середня, салатна (4 г) – 6 грн.; Денсіті 4, золотиста, середня, універсальна (4 г) – 6 грн.; Пармська золотиста, велика, кругла, пізня (4 г) – 6 грн.; Техас Грано 502, золотиста, рання (3 г) – 6 грн.; Росса ді Тоскана, червона, для зберігання (3,5 г) – 6 грн.; Ред Барон середньорання, округла, червона, високі смакові якості (1 г) – 4 грн.; Тамара F_1 золотиста, для зберігання (1 г) – 4 грн.; **морква:** Берлікумер 2, пізня, довга, для зберігання (7 г) – 6 грн.; Нантес 2, рання, дуже соковита (7 г) – 6 грн.; Флакко 2, пізня, для споживання та зберігання (7 г) – 6 грн.; Світхарт рання (2 г) – 4 грн.; **кабачки:** Діамант F_1, ранній гібрид, темно-зелений, універсальний, високотоварний (4,5 г) – 12 грн.; Генуезький, кущовий, яскраво-зеленого кольору, високотоварний (7 г) – 6 грн.; Смугастий Італійський (7 г) – 6 грн.; Мері Голд F_1, дуже ранній кущовий, жовтий, для споживання та переробки, має прекрасний товарний вигляд (5 шт.) – 4 грн.; Алія F_1, ранній, плоди циліндричні рівненькі, світло-зелені (5 шт.) – 4 грн.; **кавуни:** Кримсон Світ, середньоранній, висока смакова та товарна якість, відмінна транспортабельність (1 г) – 4 грн.; Солодкий Малюк, ранній (1 г) – 4 грн.; **селера коренева** Діамант, середньостигла, великий коренеплід округлої форми 1–1,5 кг, для переробки та зберігання (100 шт.) – 4 грн.; **редиска:** Фламбоянт 3, рання, дуже соковита (14 г) – 6 грн.; Французький сніданок рання, коренеплоди видовжені соковиті, сорт всесезонний (3 г) – 4 грн.; **суниця** садова (0,18 г) – 8 грн.; **салати:** Рукола (15 г) – 6 грн.; Ромен (6 г) – 6 грн.; головчастий Бразіліана (4,5 г) – 6 грн.

НОВЕ! Добрива для квітів та рослин фірми "Агресоль", Польща

Для рододендронів та азалій – 200 г, на 30–35 рослин – 22 грн.

Універсальний, для кімнатних рослин 200 г – 22 грн.

Добрива для підживлення кімнатних квітів та рослин (15 г) – 2 грн.

Фурнітура для квіткового бізнесу та флористики:

стрічка декоративна шириною **2 см/100 м,** кольори різні – 10 грн.; блискуча (лазер), з золотими смужками різних кольорів – 12 грн.; в бобінах **1 см/100 м,** кольори різні з золотою смужкою – 12 грн.;

банти для декорування букетів та подарунків, 1 упаковка – 25 шт., кольори різні – 12 грн.;

пакети конусоподібні для упаковки квітів (метал+малюнок), 1 упаковка – 100 шт. – 30 грн.;

листи для обгортання квітів, букетів, 80х60 см з малюнком, 50 шт. – 30 грн.;

рулони 25 м ,тоновані з каймою або малюнком – 30 грн.; лазер (10 м) – 28 грн.;

серветки для декорування букетів, діаметр 20 см, блискучі, 1 упаковка – 100 шт. – 12 грн.; діаметр 50 см, 100 шт., прозорі та блискучі – 30 грн.;

пакети для подарунків 100 шт., 25х40 см – 30 грн.

Нове! Сітка для декорування букетів, подарунків (9 м), різних кольорів – 30 грн.;

Флізілін (9 м), кольори різні – 30 грн.

Блискуча декоративна присипка, кольори різні, 1 упаковка – 10 грн.

Оаза для квіткових композицій – 6 грн.

Школа вишивання

Набори схем вишивок ікон (5 шт.)

1. Спас Нерукотворний, Микола Чудотворець, Божої Матері "Поклич на примирення", Божої Матері Почаївської, Образ Преподобної Богородиці "Знамення".

2. Спаситель у терновому вінку, Божої Матері Семистрільної, Божої Матері Скоро послушниці, Богородиці Казанської, Образ Преподобної Богородиці "Замилування".

3. Богородиці Іверської, Божої Матері "Духмяний цвіт", Богородиці Козельщанської, Божої Матері "Неупиваемая чаша", Божої Матері "Справлення за загиблими".

4. Богородиці Скоропослушниці (варіант 2), Божої Матері Володимирської, Богородиці Донської, Святих Апостолів Петра та Павла, Святої мучениці Тетяни, Святої Анастасії (допомагає у шлюбі).

5. Нове! Богородиці Жировицької, Андрій Первозванний, "Отрада и утешение", Богородиці "Достойно есть", Богородиці "Троеручица".

6. Нове! Богородиці Крітської, Богородиці Почаївської, варіант 2; Святитель Микола Чудотворець, варіант 2; Богородиця "Леушинська", Образ Пресвятої Богородиці "Умиление", варіант 2.

Набори схем рушників (по 5 шт.)

7. Весільних.

8. Подарункових.

9. Святкових.

10. 5 схем: серветка до Великодня, доріжка на стіл, чоловіча (хлоп'яча) сорочка з викройкою, скатертина, рушник.

11. 5 схем картин із квітами: троянди, соняхи, незабудки, маки, ромашки та ін.

12. 5 схем натюрмортів з фруктами та квітами (дуже красиві).

13. 5 схем красивих пейзажних картин (природа).

14. 5 схем нарядних наволочок для диванних подушок.

15. 5 схем скатертин.

16. 5 схем картин "Найкрасивіші куточки світу".

Ціна наборів – 25 грн.

Для тих, хто замовляє 3 набори, одна схема в подарунок.

Умови пересилки. *Для оформлення замовлення необхідно написати потрібні вам набори та перелік. Витрати за пересилку фіксовані залежно від вартості замовлення. Розрахунки зроблені згідно з державними поштовими розцінками. Якщо вартість замовлення становить від* ***5 до 10 грн., то вартість пересилки + 6 грн.; 11–15 грн. + 6,50 грн.; 16–20 грн. + 7 грн.; 21–30 грн. + 8 грн.; 30–35 грн. + 9 грн.; 35–50 грн. + 12 грн.; 51–60 грн. + 15 грн.; 61–80 грн. + 20 грн., 80–100 грн. + 25 грн.*** *Гроші наперед і в конвертах не висилайте. Чітко пишіть повну адресу з індексом, прізвище, ім'я, по батькові.*

Замовлення надсилайте за адресою: п/с 208, ЦП "ДСГ", м. Київ – 2, 02002.

Пропоную...

...велику надранню ромашку, цибулини та дітки голландських сортів лілій, цибулини на вигонку. Конверт – каталог.

О.В. Притиковський,
вул. Проектна, 14, м. Чернігів, 14034

...голландські сорти лілії – цибулини та дітки, нові сорти гладіолусів. Конверт – каталог.

С.П. Крищенко,
бульв. Верховної Ради, 10, кв. 18, м. Київ, 02100

...найкращі великоплідні сорти суниці. Оптові партії аґрусу, малини, смородини.

Володимир Федорович Нікіпєлов,
вул. Шевченка, 76, с. Тубільці, Черкаський р-н, Черкаська обл., 19611

...саджанці та насіння звичайних, нових, рідкісних культур і квітів з власної колекції, понад 900 найменувань. Конверт з марками на 1 грн. – об'ємний каталог.

О.І. Джус,
с. Малі Крушлинці, Вінницький р-н, Вінницька обл., 23242

...тюльпани 300 сортів (60 бахромчастих), нарциси, гіацинти, дрібноцибулинні, іриси, лілійники. Ціни низькі.

Анастасія Іванівна Базильчук,
а/с 100, м. Київ, 04074

...нові й рідкісні овочі та квіти: гомбо-фрукт, трихозант, африканський огірок, індійський огірок, антильський огірок, огірок-диня, баклажан-помідор, момордика, томатне дерево, кавалерська зірка, уйсун, суниця-шпинат, драконів фрукт та багато іншого.

а/с 78, м. Київ, 02154

...лілії, гладіолуси, тюльпани, нарциси, клематиси – сучасні сорти на зріз та для квітників. Низькі ціни, безкоштовні інструкції, консультації, каталог – у вашому конверті.

Галина Миколаївна Дейцева,
а/с 33, м. Кременчук, Полтавська обл., 39608, тел. 8 (05366) 68951

...шиншили дорослі і молодняк.

смт Голованівськ, тел. 8 (050) 98-205-90

...троянди, тюльпани, нарциси. Великий кольоровий каталог у вашому конверті (16 x 23 см) + 2 марки по 70 коп.

Поліна Олександрівна Козлова,
вул. Свідерського, 45, м. Бахчисарай, Крим, 98403, тел. 8 (06554) 4-22-77, 4-43-98

...картоплю: добірні, найстійкіші сорти – поштою. Найвищі репродукції. Консультації.

О.П. Юренко,
вул. Артема, 1, с. Диканька, Полтавська обл., 39500, тел. 8 (05351) 9-16-97

... чайний, кефірний гриб, морський рис, глива, шампіньйони, боровик, шиї-таке, опеньки, маслюки, сухі лікарські трави, кімнатні та садові, екзотичні рослини; виноград. Плоскоріз Фокіна, каліфорнійський черв'як, картоплю. Книги. CD диски – відео на всю продукцію. .

Борис Олександрович Карпич,
а/с 32,м. Харків, 61052

... саджанці, чубуки винограду. Каталог.

Е.М. Олефір,
вул. Авраменка, 18–84, м. Запоріжжя, 69120,
тел. 8(0612) 67-49-53, моб. 8(066) 772-58-89,
Olefir@ukr.net

... саджанці: смородини (31), порічок (15), аґрусу (12), малини (12), канни: оранжеві, червоні, жовті, рожеві, малинові, цибулини лілій, насіння овочевих (200). Високоврожайні сорти картоплі (50). Конверт – каталог.

В.Б. Мосціпан,
пров. Чайковського, 8, м. Прилуки, 17502

...саджанці – поштою. Морозостійкі сорти винограду. Актинідію, жимолость, кизил, гумі, ожину та інші ягідні культури. Декоративні кущі та ліани. Підписаний конверт – каталог.

Олександр Федорович Дейцев,
вул. Жовтнева, 137, с. Садки, Кременчуцький р-н,
Полтавська обл., 39625,
тел. 8 (0536) 79-42-10, 8 (066) 222-01-77

...жоржини на зріз, багаторічники. Конверт з маркою.

Ярослава Михайлівна Тиркус,
вул. Бакинська, 25/1, м. Львів, 79022,
тел. 8 (032) 62-36-97

...саджанці і чубуки новітніх комплексностійких сортів винограду, смородини, аґрусу, малини.

Володимир Аполлінарійович Шпак,
вул. 60 років Жовтня, 55-а,
м. Карлівка, Полтавська обл., 39500

...велику колекцію новітніх сортів картоплі світової селекції. Найвищі репродукції, розмноження на півночі України. Посилки 6–10 кг. Конверт – каталог.

Костянтин Юрійович Давидовський,
просп. Корольова, 2-в, кв. 64, м. Київ, 03134,
тел. 8 (044) 402-58-00, 8 (066) 212-99-70

...саджанці: кущів (красивоквітуючих, вічнозелених, декоративнолистяних), хвойних, плодових (хурма, актинідія, ківі, гранат), оранжерейних (папайя, фейхоа, гуайява, кавове дерево, маракуйя, лимони, мандарини, апельсини, цитрони, бергамот). Канни, іриси, лілійники, водяні лілії та ін.

С. В. Тимофеєва,
вул. Вечірня, 11, м. Севастополь, 99018

...чистопородних поросят породи мангал.

м. Кіровоград,
тел. 8 (096) 930-44-26, 8 (0522) 37-47-77

...саджанці порічок, смородини (50): Дарниця, Рондом, Осипівська, Китаївська, Ополана, Фараон, Пігмей, Ядрьона, Екзотика, Сибілла, Моністо, Севчанка; насіння помідорів, перцю, огірків; гладіолуси; самшит, канни (11): Розенкранцен, Шедевр, Хамелеон, Ореол, Америка, Пфітцер, Вендгаузен. Конверт – каталоги + пакет насіння. Ваш конверт.

Г.С. Мамченко,
а/с 100, м. Прилуки, 17500

...тепличний ґрунтообігріваючий електропровід.

Тел. 8 (097) 658-07-07; 8 (096) 778-45-25

...навесні високі бородаті іриси, селекція США, Австралії, червонолистий фундук – сіянець, міскантус "Зебра".

Сергій Тихонович Ткаченко,
вул. Щорса, 20, с. Кожанка, Фастівський р-н,
Київська обл., 08550

...реалізуємо яйця страуса Ему, страусенят та павичів.

Тел. 8 (050) 645-01-91

...живці, саджанці комплексностійких сортів винограду, врожайні сорти суниці. Конверт – каталог.

Ольга Вікторівна Пояреля,
пров. Дзержинського, 32, м. Донецьк, 83014,
тел. 8 (0622) 97-18-57, 8 (095) 380-82-62

...картоплю сортів: Беллароза, Червона рута, Скарб та інші. Суниці: Ольвія, Машенька, Королева Єлизавета та інші. Смородину: Мрія, Сюїта київська, Перун та інші. Конверт – каталог.

Станіслав Антонович Кусторовський,
вул. К. Маркса, 24, кв. 2?,
м. Шепетівка, Хмельницька обл., 30400,
тел. 8 (03840) 54-55-9

...кухонна піч гріє весь будинок, дачу за 20 хв. КПД – перевищує всі сподівання, і такий самий камін.

Євгеній Ляховець,
вул. Мочаліна, 4, сел. Мирне, Каланчацький р-н,
Херсонська обл., 75822,
тел. 8 (066) 347-14-44

...вибір жоржин, гладіолусів, ірисів, лілійників, хризантем. Конверт – каталог.

М.В. Колісниченко,
вул. Легейди, 35, с. В. Сорочинці,
Миргородський р-н, Полтавська обл., 37645

...кімнатні та садові рослини, квітуючі багаторічники, лікарська сировина золотого вуса. Конверт – каталог.

Ірина Ярославівна Буряк,
вул. Шкільна, 21-а, м. Жидачів, Львівська обл., 81700

...нові великоплідні сорти малини звичайного плодоношення та ремонтантні. Суницю Ольвія, Єлизавета-2 та інші.

М.М. Макаренко,
с. Любомирка, Олександрівський р-н,
Кіровоградська обл., 27316

...лікарські рослини та їх застосування (фільм на 3-х DVD).

В.Г. Сорокін,
пров. Хіміків, 36–27, м. Сєвєродонецьк, 93401,
тел. 8 (06452) 6-21-57, 8 (050) 620-09-47

...саджанці та насіння рідкісних, екзотичних, лікарських рослин і квітів з власної колекції (380 найменувань). Конверт – каталог.

І.П. Шульц,
с. Вільховець, Звенигородський р-н, Черкаська обл., 20261

...сортову високоврожайну картоплю з півночі України. Конверт – каталог.

С.А. Пилипков,
с. Ковтунове, Шосткінський р-н, Сумська обл., 41122,
тел. 8 (05449) 33-4-39, 8 (095) 932-27-47

...гуртом та вроздріб широкий асортимент саджанців плодо-ягідних та декоративних культур у контейнерах – на місці, з відкритою кореневою системою – поштою. Троянди, клематиси, каприфоль, вейгели та багато іншого. Ціни доступні, існують знижки. Висилаємо каталог у підписаному вами конверті.

Тетяна та Андрій Левицькі,
вул. Корольова, 56-в, м. Вінниця, 21008,
тел. 8 (0432) 43-70-11

...сім книг, два диски з вирощування кроликів – "еко-акселератів".

Тел. 8 (03848) 4-14-88, 8(096) 911-65-85

...поштою та самовивозом саджанці великоплідних ягідних культур: смородина чорна, червона, біла, зеленоплідна та золотиста (Краса Львова, Ядрьона, Селеченська-2...), аґрус, малина (Арбат, Ізобільна, Геракл...), ожина, йошта, суниці (королева Єлизавета, Ольвія...), жимолость, актинідія. Виноград (21), фундук.

А.Д. Драганов,
вул. К. Маркса, 34, смт Вільшанка,
Кіровоградська обл., 26600,
тел. 8 (066) 354-01-54

...найбільша колекція найдешевшого насіння овочів в Україні: помідори (550), перець (200), баклажани (40), фізаліс (15), тютюн (15), огірки (45), кукурудза (15), квасоля (20), дині, кавуни; а також кімнатні: помідори (20), перець (20), огірки (7) та багато іншого.

Каталог і пакет насіння безкоштовно – у вашому конверті з марками на 90 коп.

М.В. Семикопний,
с. Нова Басань, Бобровицький р-н,
Чернігівська обл., 17461

...саджанці: китайського лимонника, елеутерокока, золотий корінь, золотий вус, індійська цибуля. Насіння: кучерява морона, турецька квасоля біла з горіх та інше. Конверт – каталог.

Марія Олександрівна Голюк,
с. Бутівці, Старокостянтинівський р-н,
Хмельницька обл., 31113

...металошукач.

тел. 8 (096) 949-45-75

...чистокровні поросята породи мангал.

Володимир,
Сумська обл., тел. 8 (099) 463-17-35

...конструкції фрез та культиваторів ручних, мото- і вібро (15 грн.).

п/с 4, м. Тараща, Київська обл., 09500

...гуртом та вроздріб саджанці клематисів більше 40 сортів, троянди. Кольоровий каталог у вашому конверті.

Світлана Іванівна Лавренович,
вул. Уляни Громової, 4, м. Хмельницький, 29018,
тел. (03822) 4-13-37, 8 (067) 877-18-25

...іриси зарубіжних сортів.

а/с 127, м. Київ, 03035

...унікальні зарубіжні, вітчизняні сорти картоплі, до 3-х кг в кущі. Каталог у вашому конверті.

Валентина Миколаївна Симоненко,
с. Короп'є, Козелецький р-н, Чернігівська обл., 17022,
тел. 8 (066) 344-45-00

...кращі колекції Київщини: суниця (40), малина (28), виноград (28), смородина (21).

Тетяна Антонівна Форноляк,
вул. Малишка, 2, а/с 14, м. Обухів, 08700,
тел. 8 (099) 138-06-36

...**лебеді:** чорні, чорноширі; **декоративні качки:** мандаринки, каролінки, огарі, казарки; **павичі:** індійські, білі, чорнокрилі; **фазани;** інкубаційні яйця, добові курчата **порід курей:** кохінхін, чорний, голубий; брама: темна, світла, золотиста, куріпчаста; оргпінгтон: чорний, жовтий; юрловські – голосисті; італійські срібні, цесарки.

Сергій Миколайович Гезун,
вул. Шевченка, 162-а, с. Родниківка,
Уманський р-н, Черкаська обл., 20300,
тел. 8 (050) 38-38-288

...для всіх регіонів саджанці троянд: двокольорові, смугасті, блакитні, зелені. Саджанці шипшини. Конверт – кольоровий каталог.

А.Я. Береза,
а/с 238, м. Красноармійськ-7, 85307,
тел. 8 (066) 345-69-72

...жоржини – розпродаж колекції.

Валерій Олексійович Стряпчий,
вул. Ростицька, 26, м. Чернівці-4, 58004,
тел. 8 (0372) 52-15-84

...корейські травоїдні свині.

Володарськ-Волинський р-н, Житомирська обл.,
тел. 8 (04145) 7-22-84

...підщепи груші: ІС-2-10, ВА-29; черешні – Колт. Саджанці плодових на підщепах ВСВ-1, 62-396 та ін.

Сергій Петрович,
тел. 8 (096) 811-36-53

...цибулини гладіолуса. Кімнатні рослини. Конверт – каталог.

В.І. Пилипенко,
вул. Молодіжна, 14, с. Калайдинці,
Лубенський р-н, Полтавська обл., 37525

...післяплатою набори гладіолусів від колекціонера – 35 цибулин (не менше 10 сортів) 50 грн.

М.В. Левчук,
а/с 272, м. Южноукраїнськ, Миколаївська обл., 55001

...гладіолуси від колекціонера. Велика колекція сортів на зріз. Висилаємо післяплатою набори з 50 цибулин (не менше 15 сортів). Вартість 70 грн. Враховуємо побажання, додаємо посібник (безкоштовно).

а/с 17, м. Севастополь, 99005 (набір)

...40 сортів гіацинтів, іриси, лілійники. Конверт – каталог.

В.В. Литвин,
вул. Щорса, 7/9, кв. 53, м. Київ, 03150

К-7

...великий вибір декоративних, хвойних та листяних рослин поштою, бажаючим – каталог.

С.Р. Паралюк,
вул. Старицького, 16-а, м. Сарни,
Рівненська обл., 34500

...виноград для всіх зон. Високоякісний садивний матеріал з колекції понад 150 сортів, засоби захисту та стимулятори. Конверт – каталог.

Володимир Костянтинович Мерцалов,
а/с 1-Тандем, м. Оріхів-2, Запорізька обл., 70502,
тел. 8 (06141) 420-10

...250 видів рідкісних рослин для відкритого ґрунту. Конверт із з/а – каталог.

Ярослав Дмитрович Гандзій,
с. Гніздичів, Жидачівський р-н
Львівська обл., 81740,
тел. 8 (067) 926-19-48, 8 (097) 586-77-95

...саджанці смородини, аґрусу, малини. Високопродуктивна, елітна картопля.

М.Я. Сорока,
с. Герасимівка, Роменський р-н, Сумська обл., 42021,
тел. 8 (05448) 7-99-71

...сенполії, стрептокарпуси. Конверт – каталог.

Г.П. Хоменко,
вул. Красінського, 5, кв. 3, м. Долина,
Івано-Франківська обл., 77502

...насіння найкращих світових сортосерій айстр, інших квітів, овочевих, лікарських рослин, в т.ч. стевії медової з гарантованою новою технологією вирощування. Конверт – каталог.

Кирило Платонович Гресь,
с. Нововоскресенка, Веселинівський р-н,
Миколаївська обл., 57025,
тел. 8 (05163) 94-7-83

...післяплатою живці: аронії, шовковиці, ірги, деревоподібної смородини – по 4 гривні; гумі, кизилу, гранату, барбарису – по 5 гривень за один. Пересилка – 8 гривень.

Олег Васильович Грогуль,
вул. Мічуріна, 18, кв. 27, м. Козятин,
Вінницька обл., 22100,
тел. 8 (098) 259-27-39

...саджанці, чубуки винограду. Конверт – каталог.

Г.В. Теслюк,
вул. Комсомольська, 35, м. Карлівка,
Полтавська обл., 39500,
тел. 8 (050) 630-93-74

...живці, саджанці нових, великоплідних, комплексностійких сортів винограду.

Анатолій Петрович Савран,
вул. Спортивна, 64, м. Карлівка-1,
Полтавська обл., 39501

...саджанці, живці винограду. Каталог.

Ю.О. Дворовенко,
вул. Гурамішвілі, 11/80, м. Карлівка,
Полтавська обл., 39500

...кролиководам: креслення міні-ферми Михайлова і технологія вирощування кролів-акселератів на комп'ютерному диску. Ціна 60 грн., післяплатою.

В.І. Пашко,
вул. Леніна, 22, кв. 24, смт Куйбишеве,
Запорізька обл., 71000

...куплю бурову установку КШК-30. Продам обприскувач садовий ОПС-2000, фрезу до Т-150.

В.І. Черній,
вул. Калініна-63, м. Умань, Черкаська обл., 20300

...багаторічні квіти на будь-який смак (землепокривні, лілійники, хризантеми, кімнатні та ін.) 600 найменувань.
Ягідники (смородина, малина, ожина та ін.). Низькі ціни.

Валентина Григорівна Орист,
с. Вікторія, Пирятинський р-н,
Полтавська обл., 37044

...недорого великоквіткові гофровані гладіолуси.

М. Косович,
вул. С. Стрільців, 30, м. Заболотів,
Івано-Франківська обл., 78315

...саджанці солодкої великоплідної смородини – Селеченська, Кентавр-2, Перун – недорого.

В.І. Пархоменко,
с. Буда-Бровахівська, Корсунь-Шевченківський р-н,
Черкаська обл., 19420

...продуктивні сім'ї африканських страусів.

Марія Василівна Безпрозвана,
вул. Дружби, 43, с. Жуківці,
Обухівський р-н, Київська обл.,
тел. 8 (096) 440-50-22

...рідкісні породи курей, гусей, павичів, фазанів, голубів, кролів. Конверт – кольоровий каталог.

Юрій Вакуляк,
с. Поділля, Веселинівський р-н,
Миколаївська обл., 57040,
тел. 8 (067) 728-10-68

...страусенят восьмимісячних і дорослих страусів африканських.

Житомирська обл.,
тел. 8 (050) 545-09-82

...насіння лікарських трав, більше 40 видів.

І.О. Пилипенко,
с. Потоки, Кременчуцький р-н, Полтавська обл., 39741

...інкубатори на 60 яєць. Дешево.

Тел. 8 (097) 816-48-03

...постійно найкращі сорти суниці: Ольвія, Кент, Королева Єлизавета та інші. Опт, роздріб. Малину, аґрус, ожину.

Юлія Володимирівна Коміренко,
вул. Леніна, 399, с. Мошни, Черкаський р-н,
Черкаська обл., 19615,
тел. 8 (0472) 30-29-28

...кролики-акселерати породи білий велетень, вирощені за технологією І. Михайлова.

тел. 8 (097) 933-51-33

...рододендрони, магнолії, актинідії, чорниця деревовидна, гейхери, багаторічники, декоративні трави та ін. Конверт – каталог.

Віктор Ігорович Серняк,
вул. Зелена, 4/26, м. Жидачів, Львівська обл., 81700,
тел. 8 (097) 493-74-22

...сортові сенполії (фіалки). Конверт – фотокаталог.

С.А. Рябова,
а/с 50, м. Українка, Київська обл., 08720

...найновіші сорти картоплі: Міранда, Марфона, Рів'єра, Фінка (90). Конверт – каталог.

Ніна Костишина,
с. Стрижівка, Любарський р-н, Житомирська обл.,
тел. 8 (04147) 2-10-33, 8 (097) 805-02-59

...рослини для озеленення: самшити, туї, ялівці, троянди та ін., а також саджанці винограду, персика, яблуні, груші, абрикоса, сливи, аґрусу, смородини. Надаємо послуги з озеленення та ландшафтного дизайну. Конверт – каталог.

Андрій Борисович Середович,
вул. Вишневецька, 33, м. Кременець, Тернопільська обл.,
тел. 8 (03546) 2-49-05, 8 (067) 255-09-57

...саджанці плодових, декоративних дерев та кущів, ліани, вічнозелені. Маємо крупномір з комом землі.

Тел. 8 (06274) 3-10-61, 8 (095) 439-90-52,
8 (050) 699-77-81, 8 (050) 999-57-88, дзвонити ввечері.

...високі бородаті іриси – 300 сортів, півонії – 40 сортів.

Микола Іванович Музичук,
с. Юльївка, Запорізький р-н, Запорізька обл., 70434

...садивний матеріал жоржин. Для відповіді – конверт.

Н.І.Соколова,
с. Копитів, Корецький р-н, Рівненська обл., 34745

Хочу придбати...

...шукаю "Помологію Інституту садівництва, том 1, "Яблуня".

Федір,
тел. 8 (098) 882-75-16

Шановні читачі журналу "Дім, сад, город"! Оголошення на сторінках нашого журналу платні. Якщо ви бажаєте розмістити свої оголошення, вам потрібно переказати на розрахунковий рахунок № 26006026435831 у Печерському відділенні Київської міської філії АКБ "Укрсоцбанк", МФО 322012, код 25662848 по 3,00 грн. за кожне слово, враховуючи адресу, прізвище і телефони та рекомендованим листом надіслати текст оголошення і квитанцію про оплату на адресу редакції. Коли ви самостійно рахуєте свій текст, будь-ласка, враховуйте всі слова і знаки більше двох; номер телефону – як три слова.

До чергового номера включаються ті оголошення, що надійшли за місяць до випуску журналу. Всі тексти оголошень здаються до друку до 1-го числа кожного місяця.

Адреса редакції: вул. Заболотного, 19, м. Київ-680, 03680, МСП-680.

Увага!

Придбати журнали “Дім, сад, город” за поточний та минулі роки, а також іншу літературу нашого видавництва можна на “Книжковому ринку” (станція метро “Петрівка”, м.Київ).

Ряд 100, місце 3.

Працюємо з 10 до 16 години щодня, крім понеділка.

У номері:

„ДІМ, САД, ГОРОД“
виробничо-практичний журнал
№3, березень, 2008 р.
Головний редактор
М. І. Халимоненко
Головний художник
Т. П. Колодницька
Заступники головного редактора
Б. К. Донгаш, І. Ф. Куштенко
Зав.відділами
А.М.Капітульська, О.В.Кисленко
Літературний редактор
М.П.Черненька
Дизайн, верстка **Н.Х.Децъ**
Комерційний директор
Г.А.Донець,
Реклама **Н.В.Васильєва,**
тел.: (044) 223-38-17,
E-mail: dimsadgorod@voliacable.com
або vgt@i.com.ua
Оголошення **О.К.Шевченко**
E-mail:reclama@dimsadgorod.com
Розповсюдження, маркетинг
Т. І. Лазебник
тел.: 223-22-58
E-mail: lazebnik@dimsadgorod.com
www.dimsadgorod.com

Видання зареєстровано, серія КВ, № 3536 від 3.10.98
Підписано до друку 20.02.2008 р.
Загальний тираж 141 033 прим.
Ціна договірна.
Адреса редакції та видавця:
вул. Академіка Заболотного, 19, Київ, 03680, МСП–680.
Тел.: (044) 223-69-11, (044) 223-69-12,
факс/автомат: 223-22-59
E-mail: dsg@dimsadgorod.com

Комп'ютерний набір, верстку зроблено у редакції журналу «Дім, сад, город».
Надруковано у друкарні ТОВ «Новий друк».
м., Київ, вул. Магнітогорська, 1.
Тел.: (044) 559-73-19;
тел./факс: (044) 292-80-50.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

З 1 грудня 2006 р. редакція журналу знаходиться за адресою:
вул. Академіка Заболотного, 19, Київ, 03680, МСП–680,
тел.: (044) 223-69-11, 223-69-12,
факс/автомат (044) 223-22-59.

Передплатні індекси комплектів журналів у складі:

«Дім, сад, город» + «Виноград. Вино» – 22430.
«Дім, сад, город» + «Квіти України» – 22431.
«Дім, сад, город» + «Яблунька» – 22432.
«Дім, сад, город» + «Будьмо здорові» – 22433.
«Дім, сад, город» + «Пасіка» – 22434.
«Дім, сад, город» + «Бібліотека «Дім, сад, город» – 21869.
«Дім, сад, город» + «Календар садівника і городника» – 90245.

Індекс 74142

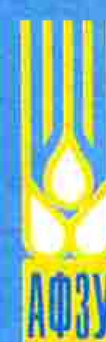
12-14 листопада 2008 р.

Україна, Київ
Міжнародний виставковий центр
Броварський пр-т, 15
Ⓜ "Лівобережна"

агро форум 2008

V Міжнародна агропромислова виставка

технології та обладнання, сільськогосподарська техніка
кормовиробництво та ветеринарія

XI Агропромислова виставка "Фермер України"

АФЗУ

Форум проводиться за підтримки
Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин
Міністерства аграрної політики України
Міністерства промислової політики України

Організатори:
Асоціація фермерів та приватних землевласників України
ТОВ "Міжнародний виставковий центр"
ТОВ "Експо-Центр "Господар"

Технічний партнер: ПрессКом

ТОВ "Міжнародний виставковий центр"
02660, Київ, Броварський пр-т, 15
☎ (044) 201-1168, 201-1166
e-mail: elenar@iec-expo.com.ua
www.tech-expo.com.ua

ТОВ "Експо-центр "Господар"
01010, Київ, вул. Суворова, 9
☎ (044) 501-7823, 254-5273
e-mail: farmexpo@ukr.net
www.agroexpo.net

Інформаційна підтримка:

ISSN 1814—4357 Дім, сад, город. №3, 2008, 1—48 с. Ціна договірна.